

T.C.
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ'NDE
YÜRÜTÜLEN ORMANCILIK FAALİYETLERİNDE
KARŞILAŞILAN TEKNİK, EKONOMİK VE SOSYAL
SORUNLARIN TESPİT EDİLMESİ VE ÇÖZÜM
YOLLARININ GELİŞTİRİLMESİ**

OSMAN NURİ AKÇAY

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
ORMAN MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI**

KAHRAMANMARAŞ 2019

T.C.
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ'NDE
YÜRÜTÜLEN ORMANCILIK FAALİYETLERİNDE
KARŞILAŞILAN TEKNİK, EKONOMİK VE SOSYAL
SORUNLARIN TESPİT EDİLMESİ VE ÇÖZÜM
YOLLARININ GELİŞTİRİLMESİ

OSMAN NURİ AKÇAY

Bu tez,
Orman Mühendisliği Anabilim Dalında
YÜKSEK LİSANS
derecesi için hazırlanmıştır.

KAHRAMANMARAŞ 2019

ONAY SAYFASI

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü öğrencisi Osman Nuri AKÇAY tarafından hazırlanan "Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Yürütülen Ormancılık Faaliyetlerinde Karşılaşılan Teknik, Ekonomik ve Sosyal Sorunların Tespit Edilmesi ve Çözüm Yollarının Geliştirilmesi" adlı bu tez, jürimiz tarafından 02/08/2019 tarihinde oy birliği/oy çokluğu ile Orman Mühendisliği Anabilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet PAK (DANIŞMAN)
Orman Mühendisliği, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Prof. Dr. Atakan ÖZTÜRK (ÜYE)
Orman Mühendisliği, Artvin Çoruh Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Bülent AKGÜN (ÜYE)
Orman Mühendisliği, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Mustafa YAZICI

Fen Bilimleri Enstitü Müdürü

TEZ BİLDİRİMİ

Tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada, alıntı yapılan her kaynağa eksiksiz atıf yapıldığını bildiririm.

İmza

Osman Nuri AKÇAY

Not: Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki hükümlere tabidir.

**GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ'NDE YÜRÜTÜLEN ORMANCILIK
FAALİYETLERİNDE KARŞILAŞILAN TEKNİK, EKONOMİK VE SOSYAL
SORUNLARIN TESPİT EDİLMESİ VE ÇÖZÜM YOLLARININ
GELİŞTİRİLMESİ**

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Osman Nuri AKÇAY

ÖZET

Ormanlık, orman kaynaklarından bir sistem anlayışı içinde, toplumun orman ürünlerine ve hizmetlerine olan gereksinimlerini sürekli ve optimal olarak karşılamak amacıyla yapılan biyolojik, teknik, ekonomik, yönetsel, sosyal ve kültürel çalışmaların tümünü kapsayan çok yönlü ve sürdürülebilir bir etkinlik olarak tanımlanmaktadır. Türkiye’de ormancılık faaliyetlerinin yürütülmesi esnasında birçok sorunla karşılaşmaktadır. Bu sorunların bazıları tüm bölgelerde ortak iken bazı sorunlar yöresel olarak karşımıza çıkmaktadır.

Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde ormancılık faaliyetleri yürütülürken karşılaşılan teknik, ekonomik ve sosyal sorunları belirlemek amacıyla bu bölgede görev yapan orman işletme şefleri ve orman muhafaza memurlarından oluşan 51 katılımcıya yöneltilen anket sorularına verilen cevaplar SPSS paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Anket çalışmasının iç tutarlılığını belirlemek için Cronbach’s alfa testi yapılmış ve güvenilir olduğu anlaşılmıştır. Katılımcıların belirtmiş olduğu sorunların cinsiyet, görev süresi ve görev yaptığı bölge müdürlükleri bazında farklılık sınaması için Bağımsız Örneklem t Testi uygulanmıştır. Katılımcıların çalışma süresi ve öğrenim durumuna göre farklılığın belirlenmesinde ise Tek Yönlü Varyans Analizi (One Way Anova) testi uygulanmıştır. Katılımcıların sorunlarının çalışma süresine göre farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Ankette bulunan açık uçlu sorular içerik analizi yapılarak her bir yargıya ait oranlar frekans ve yüzdelik olarak ifade edilmiştir. Katılımcılar Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde ormancılık faaliyetlerinin yürütülmesinde karşılaşılan en önemli teknik sorun “Orman işletme şeflik alanlarının büyük, dağınık ve koruma kontrolünün zor olması, %20,2”, en önemli ekonomik sorun “Ormancılık çalışmaları ile ilgili Orman Genel Müdürlüğü’nce verilen birim fiyatların düşük olması, %20,8” ve en önemli sosyal sorun olarak da “Orman alanlarını orman köylülerinin kendi arasında paylaşp, sahiplenmesi (hamilik düzeni),

%25,7” olarak sıralamıştır. Katılımcıların işaretledikleri Likert tipi yargılara bakıldığında; teknik yargılardan “Bölgedeki ormancılık faaliyetlerinin işleyişinde nitelikli ve tecrübeli personelin eksikliği iş verimliliğini etkilemektedir, %90,1”, ekonomik yargılardan “Bölgede yaşayan orman köylülerinin ekonomik seviyelerinin düşük olması ormandan faydalanmalarını arttırmaktadır, %68,6” ve sosyal yargılardan “Bölgedeki kurum içi yer değişikliği (tayin) ile görevde yükselme işlemleri adaletli ve liyakate dayalı yapılmamaktadır, %88,4” en yüksek desteklenen yargılar olarak belirlenmiştir.

Sonuçta, bölgedeki personel ve kalifiye eleman eksiliğinin en kısa sürede giderilmesi, yöre halkının orman sevgisini arttırmaya yönelik eğitim çalışmalarının yapılması, orman köylülerinin kalkındırılmasına yönelik ORKÖY çalışmalarının artırılması, orman kadastro çalışmalarının bir an önce bitirilerek mülkiyet uyuşmazlıklarının giderilmesi, ormancılık planlamalarında katılımcı yaklaşımın uygulanması ve orman çalışanlarına teorik ve uygulamalı hizmet içi eğitimlerin verilmesi gerektiği önerisinde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Güneydoğu Anadolu Bölgesi, Ormancılık, Ormancılık Faaliyetleri, Teknik Sorun, Ekonomik Sorun, Sosyal Sorun ve Çözüm Yolları,

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Fen Bilimleri Enstitüsü

Orman Mühendisliği Anabilim Dalı, Ağustos / 2019

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Mehmet PAK

Sayfa Sayısı: 91

**IDENTIFICATION OF TECHNICAL, ECONOMIC AND SOCIAL PROBLEMS
ENCOUNTERED IN FORESTRY ACTIVITIES IN SOUTHEASTERN ANATOLIA
REGION AND DEVELOPMENT OF SOLUTIONS FOR THESE PROBLEMS**

(MASTER'S THESIS)

Osman Nuri AKÇAY

ABSTRACT

Forestry is defined as a multi-faceted and sustainable activity that covers all of the biological, technical, economic, managerial, social and cultural activities carried out in order to meet the needs of the Society for forest products and services continuously and optimally within a system approach from forest resources. Many problems are encountered during forestry activities in Turkey.

In order to determine the technical, economic and social problems encountered during forestry activities in the Southeastern Anatolia region, 51 participants of forest management and forest conservatories in this region were analyzed using SPSS package program Cronbach's alpha test was conducted to determine the internal consistency of the survey study and it was understood to be reliable. Independent Sample t-Test was used to test the differences of the participants in terms of gender, duty and regional directorates. One way ANOVA test was applied to determine the difference between the study duration and the study status of the participants. It was found that the problems of the participants differed according to the duration of the study. The open-ended questions included in the survey were analyzed for content and the proportions of each judgment were expressed in frequency and percentile. The participants listed “the most important technical problem encountered in the conduct of forestry activities in the Southeast Anatolia region as” large, scattered and difficult to control protection of forest management areas, 20.2%“, the most important economic problem as” low unit prices given by the General Directorate of forestry related to forestry studies, 20.8%“and the most important social problem as” sharing and When looking at Likert-type judgments of participants; technical judgments” lack of qualified and experienced personnel in the operation of forestry activities in the region affects work efficiency, 90.1%“, economic judgments” low economic levels of forest villagers living in the region increase forest benefits, 68.6%“and social judgments” in-house change

(determination) in the region and rise in office jobs are not done on the basis of fairness and merit, 88.4%".

As a result, the shortage of personnel and qualified personnel in the region is eliminated as soon as possible, conducting training activities to increase the forest love of local people, Increasing the activities of ORKOY for the development of forest villagers, forest cadastral works to be completed as soon as possible to eliminate property disputes, It is suggested that participatory approach should be applied in forestry planning and theoretical and practical in-service trainings should be given to forest employees.

Key words: Southeastern Anatolia region, Forestry, forestry activities, technical problem, economic problem, social problem and solution ways,

Kahramanmaras Sutcu Imam University

Institute of Science and Technology

Department of Forest Engineering, August / 2019

Advisor: Lecturer Dr. Mehmet PAK

Number of Pages: 91

TEŞEKKÜR

Tez çalışma sürecimde bilgi birikimi ve bilimsel bakış açısıyla karşılaştığım her sorunun çözümüne ışık tutan yol gösteren yüksek lisans danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Mehmet PAK hocama saygı ve teşekkürlerimi sunarım.

Tezimin her evresinde fikir ve görüşleriyle desteklerini esirgemeyen Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Öğretim Üyesi Prof.Dr. Atakan ÖZTÜRK, Siirt Üniversitesi Eğitim Fakültesi Matematik Eğitimi Bölümü Arş. Gör. Furkan ÖZDEMİR ve Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Orman Fakültesi Orman Mühendisliği Bölümü Arş. Gör Arif OKUMUŞ'a teşekkür ederim.

Çalışmanın tüm aşamasında yardımını esirgemeyen hayat arkadaşım, canım eşim Nuran ÇUMBUR AKÇAY'a en içten dileklerle teşekkür ederim.

Hayatım boyunca maddi manevi desteklerini esirgemeyen babam Veli AKÇAY, annem Hatice AKÇAY ve canım kardeşim Ayşegül AKÇAY' a teşekkür ederim.

Osman Nuri AKÇAY

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT	iii
TEŞEKKÜR	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
ŞEKİLLER DİZİNİ	x
ÇİZELGELER DİZİNİ.....	xiii
KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ.....	xvi
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Ormanlık ve Ormanlık Faaliyetlerine Genel Bakış	3
1.1.1. Ormanlığın Tarihsel Süreçteki Gelişimi.....	3
1.2. Türkiye’de Ormanlık Örgüt Yapısı	6
1.3. Dünya ve Türkiye Ormanlığında Yaşanan Başlıca Sorunlar.....	10
1.3.1. Dünya Ormanlığında Yaşanan Sorunlar.....	10
1.3.2. Türkiye Ormanlığında Yaşanan Sorunlar.....	11
2. ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR	14
3. MATERYAL VE METOD	19
3.1. Materyal.....	19
3.1.1. Çalışma Alanı.....	19
3.2. Metot.....	20
3.2.1. Anket Formunun Hazırlanması	21
3.2.2. Anket Çalışmalarının Gerçekleştirilmesi	21
3.2.3. Anket Verilerinin Bilgisayar Ortamına Aktarılması.....	21
3.2.4. Verilerin Analizlerinin Yapılması.....	22
4. BULGULAR VE TARTIŞMA.....	23
4.1. Katılımcıların Demografik ve Sosyo-Ekonomik Özellikleri.....	23
4.2. Katılımcıların Ormanlık Faaliyetlerinde Karşılaştığı Teknik Sorunlar	24

4.2.1. İş Yükünün Performansa Etkileri ile ilgili Bulgular	27
4.2.2. Orman Köylülerinin Ormancılıkla İlgili Teknik Bilgi ve Tecrübeleriyle İlgili Bulgular.....	28
4.2.3. Ormancılık Çalışmalarının Sosyal Medya Üzerinden Duyurmasına İlişkin Bulgular	29
4.2.4. Nitelikli ve Tecrübeli Personel Eksikliğinin İş Verimliliği Üzerine Etkisiyle İlgili Bulgular	31
4.2.5. Bölgedeki Ormancılık Faaliyetlerinde Katılımcı Yaklaşım Uygulanmasıyla İlgili Bulgular.....	32
4.2.6. Bölgede Görev Yapan Personelin Lojman, Çalışma Odası, Bilgisayar, Teçhizat ve Donanım İmkânlarına İlişkin Bulgular	33
4.2.7. Bölgedeki Yeryüzü Şekillerinin Ormancılık Çalışmalarına Etkisine İlişkin Bulgular	35
4.2.8. Bölgedeki İklim Özelliklerinin Ağaçlandırma Çalışmalarına Etkisine İlişkin Bulgular	36
4.2.9. Bölgedeki Ormancılık Faaliyetleri İçin Orman Yol Ağı Yeterliliğiyle İlgili Bulgular.....	37
4.2.10. Bölgede Yapılan Ağaçlandırma Projelerinin Arazi Aplikasyonuna İlişkin Bulgular	38
4.2.11. Bölgedeki Amenajman Planları ile Fiili Durumun Örtüşmesine İlişkin Bulgular	39
4.2.12. Bölgedeki Ormanların ve Ağaçlandırma Sahalarının Korunmasına İlişkin Bulgular	40
4.2.13. Bölgedeki Ağaçlandırma Çalışmalarında Ağaç Türü Seçimine İlişkin Bulgular	41
4.3. Katılımcıların Ormancılık Faaliyetlerinde Karşılaştığı Ekonomik Sorunlar.....	43
4.3.1. Bölgede Yaşayan Orman Köylülerinin Ekonomik Seviyeleriyle Ormandan Faydalanmaları Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular	45
4.3.2. Bölgede Ormancılık Faaliyetleri İçin Tahsis Edilen Ödeneklere İlişkin Bulgular.....	46
4.3.3. Bölgedeki Ormancılık Faaliyetleri İçin Verilen Birim Fiyatlara İlişkin Bulgular.....	47
4.3.4. Bölgedeki Açık İhalelerde Rekabet Oluşma Düzenine İlişkin Bulgular.	48
4.3.5. Katılımcıların Çalışmalarına Karşılık Almış Oldukları Maaş ve Tazminatlara İlişkin Bulgular	49

4.4. Katılımcıların Ormancılık Faaliyetlerinde Karşılaştığı Sosyal Sorunlar.....	51
4.4.1. Bölgedeki Ormancılık Faaliyetlerinin Terör ve Güvenlik Problemlerinden Etkilenmelerine İlişkin Bulgular.....	53
4.4.2. Orman Çalışanlarının Kurum İçi Yer Değiştirme ve Görevde Yükselmelerine İlişkin Bulgular	54
4.4.3. Orman İşletme Şeflerinin Sosyal Hayatlarına İlişkin Bulgular.....	56
4.4.4. Bölgedeki Hayvancılık Faaliyetlerinin Orman Rejimine Etkisine İlişkin Bulgular.....	57
4.4.5. Bölge Halkının Ormanlık Alanları Kendi Aralarında Paylaşma Düzeni (Hamilik Düzeni) Oluşturmasının Koruma Faaliyetlerine Etkisine İlişkin Bulgular.....	58
4.4.6. Bölgedeki Sosyal Problemler Alanlara İlişkin Bulgular	59
4.4.7. Bölgedeki Ormancılık Faaliyetleriyle İlgili Yasal Düzenlemelere İlişkin Bulgular.....	61
4.4.8. Bölge Halkının Kanun ve Kurallara Uymadaki Bilinç Düzeyine İlişkin Bulgular	62
4.4.9. Mülki Amirlerin Ormancılık Faaliyetlerine Destek Vermesine İlişkin Bulgular	63
4.4.10. Bölgedeki Ormancılık Faaliyetlerinin İşleyişine Yönelik Sorunların Çözümünde Amir ve Üst Makamların Destek Sağlamasına İlişkin Bulgular.....	64
4.4.11. Bölgedeki Ormancılık Faaliyetlerinin Yürütülmesi Esnasında Yaşanan Siyasal Baskılara İlişkin Bulgular	65
4.4.12. Bölgedeki Orman Arazilerinin Tarım Arazilerine Dönüştürülmesine İlişkin Bulgular	66
4.5. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Yürütülen Ormancılık Faaliyetlerinde Karşılaşılan Teknik, Ekonomik ve Sosyal Sorunların Cinsiyete, Göreve, Çalıştığı Bölge Müdürlüğüne, Çalışma Süresine ve Eğitime Göre Farklılığının Tespiti	68
4.5.1. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Yürütülen Ormancılık Faaliyetlerinde Karşılaşılan Teknik, Ekonomik ve Sosyal Sorunların Cinsiyete Göre Farklılığı	68
4.5.2. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Yürütülen Ormancılık Faaliyetlerinde Karşılaşılan Teknik, Ekonomik ve Sosyal Sorunların Göreve Göre Farklılığı	68

4.5.3. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Yürütülen Ormancılık Faaliyetlerinde Karşılaşılan Teknik, Ekonomik ve Sosyal Sorunların Çalışılan Bölge Müdürlüğüne Göre Farklılığı	69
4.5.4. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Yürütülen Ormancılık Faaliyetlerinde Karşılaşılan Teknik, Ekonomik ve Sosyal Sorunların Eğitim Durumuna Göre Farklılığı	69
4.5.5. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Yürütülen Ormancılık Faaliyetlerinde Karşılaşılan Teknik, Ekonomik ve Sosyal Sorunların Çalışma Süresine Göre Farklılığı	70
4.6 Katılımcıların Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Yürütülen Ormancılık Faaliyetlerinde Karşılaşılan Teknik, Ekonomik ve Sosyal Sorunlara Karşı Çözüm Önerileri İle İlgili Düşünceleri	71
5. SONUÇ VE ÖNERİLER	74
5.1. Sonuçlar	74
5.1.1 Teknik Sorunlar	74
5.1.2 Ekonomik Sorunlar	76
5.1.3 Sosyal Sorunlar	77
5.2 Çözüm Önerileri	80
5.2.1 Teknik Sorunlar İle İlgili Çözüm Önerileri	80
5.2.2 Ekonomik Sorunlar İle İlgili Çözüm Önerileri	81
5.2.2 Sosyal Sorunlar İle İlgili Çözüm Önerileri	82
KAYNAKLAR	83
EKLER	87
ÖZGEÇMİŞ	91

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1.1. Tarım ve Orman Bakanlığı Örgüt Yapısı (URL-2).....	6
Şekil 1.2 Orman Genel Müdürlüğü Taşra Teşkilat Yapısı (URL-3).....	9
Şekil 4.1. Katılımcıların teknik sorunlarla ilgili yargıları	26
Şekil 4.2. Katılımcıların orman işletme şeflerinin fazla iş yükünün performanslarına etkisine ilişkin düşünceleri	27
Şekil 4.3. Katılımcıların orman köylülerinin ormancılık çalışmaları konusunda yeterli teknik bilgi ve tecrübelerine ilişkin düşünceleri.....	29
Şekil 4.4. Katılımcıların orman işletme müdürlüklerinin yapmış olduğu ormancılık çalışmalarını sosyal medya üzerinden duyurmalarına ilişkin düşünceleri	30
Şekil 4.5. Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetlerinin işleyişinde nitelikli ve tecrübeli personelin eksikliğinin iş verimliliği üzerine etkileri konusundaki düşünceleri.....	31
Şekil 4.6. Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetlerinde katılımcı yaklaşım uygulanmasına ilişkin düşünceleri	33
Şekil 4.7. Katılımcıların bölgede görev yapan personelin lojman, çalışma odası, bilgisayar, teçhizat ve donanım imkânlarına ilişkin düşünceleri	34
Şekil 4.8. Katılımcıların bölgedeki yeryüzü şekilleri (eğim, yükseklik vb.) ormancılık çalışmalarına etkisine ilişkin düşünceleri	35
Şekil 4.9. Bölgedeki yazların aşırı kurak geçmesi ağaçlandırma çalışmalarına etkisi konusundaki düşünceleri	36
Şekil 4.10. Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetleri için orman yol ağı yeterliliğine ilişkin düşünceleri.....	37
Şekil 4.11. Katılımcıların bölgede yapılan ağaçlandırma projeleri ile arazi yapısının uyumluluğu konusundaki düşünceleri	38
Şekil 4.12. Katılımcıların bölgede uzaktan algılama ile yapılan amenajman planları ile fiili durumun örtüşmesine ilişkin düşünceleri	40
Şekil 4.13. Katılımcıların bölgedeki ormanlık alanların ve ağaçlandırma sahalarının korunmalarına ilişkin düşünceleri.....	41

Şekil 4.14. Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetleri kapsamında ağaç türü seçimine ilişkin düşünceler	42
Şekil 4.15. Katılımcıların ekonomik sorunlarla ilgili yargıları	44
Şekil 4.16. Katılımcıların bölgede yaşayan orman köylülerinin ekonomik seviyeleri ile ormandan faydalanmaları arasındaki ilişkiye ait düşünceleri	45
Şekil 4.17. Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetleri ödeneklerine ilişkin düşünceleri	46
Şekil 4.18. Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetleri için verilen birim fiyatlara ilişkin düşünceleri	48
Şekil 4.19. Katılımcıların bölgedeki açık ihalelerde rekabet düzenine ilişkin düşünceleri.	49
Şekil 4.20. Katılımcıların bölgedeki çalışmalarına karşın almış oldukları maaşlara ilişkin düşünceleri	50
Şekil 4.21. Katılımcıların sosyal sorunlarla ilgili yargıları	52
Şekil 4.22. Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetlerinin terör ve güvenlik problemlerinden etkilenmelerine ilişkin düşünceleri.....	53
Şekil 4.23. Katılımcıların orman çalışanlarının kurum içi yer değiştirmelerine ve görevde yükselmelerine ilişkin düşünceleri.....	55
Şekil 4.24. Katılımcıların bölgedeki orman işletme şeflerinin sosyal hayatlarına ilişkin düşünceleri	56
Şekil 4.25. Katılımcıların bölgedeki hayvancılık faaliyetlerinin orman rejimine etkisine ilişkin düşünceleri.....	57
Şekil 4.26. Katılımcıların bölge halkının ormanlık alanları kendi aralarında paylaşma düzeni (hamilik düzeni) oluşturmasının koruma faaliyetlerine etkisine ilişkin düşünceleri	59
Şekil 4.27. Katılımcıların bölgedeki sosyal problemlili alanlara ilişkin düşünceleri	60
Şekil 4.28. Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetlerinin yürütülmesindeki yasal düzenlemelere ilişkin düşünceleri.....	61
Şekil 4.29. Katılımcıların bölge halkının kanun ve kurallara uyma konusundaki bilinç düzeyine ilişkin düşünceleri.....	62

Şekil 4.30. Katılımcıların mülki amirler tarafından ormancılık faaliyetlerine yeterli destek verilmesine ilişkin düşünceleri	63
Şekil 4.31. Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetlerinin işleyişine yönelik sorunların çözümünde amir ve üst makamlardan destek sağlanmasına ilişkin düşünceleri	64
Şekil 4.32. Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetlerinin yürütülmesi esnasında siyasal baskıya maruz kalmalarına ilişkin düşünceleri.....	65
Şekil 4.33. Katılımcıların bölgedeki orman arazilerinin tarım arazilerine dönüştürülmesine ilişkin düşünceleri.....	67

ÇİZELGELER DİZİNİ

Çizelge 1.1. Tarihsel Süreç İçerisinde Orman Genel Müdürlüğü'nün bağlı olduğu bakanlıklar.....	5
Çizelge 3.1. Normallik analiz sonucu.....	22
Çizelge 4.1. Katılımcıların demografik ve sosyo-ekonomik özellikleri.....	23
Çizelge 4.2. Katılımcıların teknik sorunlarla ilgili ifadelerinin dağılımı	25
Çizelge 4.3. Katılımcıların orman işletme şeflerinin fazla iş yükünün performanslarına etkisine ilişkin düşünceleri.....	27
Çizelge 4.4. Katılımcıların orman köylülerinin ormancılık çalışmaları konusunda yeterli teknik bilgi ve tecrübelerine ilişkin düşünceleri	28
Çizelge 4.5. Katılımcıların orman işletme müdürlüklerinin yapmış olduğu ormancılık çalışmalarını sosyal medya üzerinden duyurmalarına ilişkin düşünceleri.....	30
Çizelge 4.6. Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetlerinin işleyişinde nitelikli ve tecrübeli personelin eksikliğinin iş verimliliği üzerine etkileri konusundaki düşünceleri.....	31
Çizelge 4.7. Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetlerinde katılımcı yaklaşım uygulanmasına ilişkin düşünceleri	32
Çizelge 4.8. Katılımcıların bölgede görev yapan personelin lojman, çalışma odası, bilgisayar, teçhizat ve donanım imkânlarına ilişkin düşünceleri	34
Çizelge 4.9. Katılımcıların bölgedeki yeryüzü şekillerinin (eğim, yükseklik vb.) ormancılık çalışmalarına etkisine ilişkin düşünceleri	35
Çizelge 4.10. Bölgede yazların aşırı kurak geçmesi ağaçlandırma çalışmalarına etkisi konusundaki düşünceleri	36
Çizelge 4.11. Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetleri için orman yol ağı yeterliliğine ilişkin düşünceleri	37
Çizelge 4.12. Katılımcıların bölgede yapılan ağaçlandırma projeleri ile arazi yapısının uyumluluğu konusundaki düşünceleri.....	38
Çizelge 4.13. Katılımcıların bölgede uzaktan algılama ile yapılan amenajman planları ile fiili durumun örtüşmesine ilişkin düşünceleri.....	39
Çizelge 4.14. Katılımcıların bölgedeki ormanlık alanların ve ağaçlandırma sahalarının korunmalarına ilişkin düşünceleri	40
Çizelge 4.15. Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetleri kapsamında ağaç türü seçimine ilişkin düşünceleri	42
Çizelge 4.16. Katılımcıların ekonomik sorunlarla ilgili yargıları	43

Çizelge 4.17. Katılımcıların bölgede yaşayan orman köylülerinin ekonomik seviyeleri ile ormandan faydalanmaları arasındaki ilişkiye ait düşünceleri	45
Çizelge 4.18. Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetleri ödeneklerine ilişkin düşünceleri	46
Çizelge 4.19. Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetleri için verilen birim fiyatlara ilişkin düşünceleri	47
Çizelge 4.20. Katılımcıların bölgedeki açık ihalelerde rekabet düzenine ilişkin düşünceleri	49
Çizelge 4.21. Katılımcıların bölgedeki çalışmalarına karşın almış oldukları maaşlara ilişkin düşünceleri	50
Çizelge 4.22. Katılımcıların sosyal sorunlarla ilgili yargıları	51
Çizelge 4.23. Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetlerinin terör ve güvenlik problemlerinden etkilenmelerine ilişkin düşünceleri	53
Çizelge 4.24. Katılımcıların orman çalışanlarının kurum içi yer değiştirmelerine ve görevde yükselmelerine ilişkin düşünceleri	54
Çizelge 4.25. Katılımcıların bölgedeki orman işletme şeflerinin sosyal hayatlarına ilişkin düşünceleri	56
Çizelge 4.26. Katılımcıların bölgedeki hayvancılık faaliyetlerinin orman rejimine etkisine ilişkin düşünceleri	57
Çizelge 4.27. Katılımcıların bölge halkının ormanlık alanları kendi aralarında paylaşma düzeni (hamilik düzeni) oluşturmasının koruma faaliyetlerine etkisine ilişkin düşünceleri	58
Çizelge 4.28. Katılımcıların bölgedeki sosyal problemlili alanlara ilişkin düşünceleri	60
Çizelge 4.29. Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetlerinin yürütülmesindeki yasal düzenlemelere ilişkin düşünceleri	61
Çizelge 4.30. Katılımcıların bölge halkının kanun ve kurallara uyma konusundaki bilinç düzeyine ilişkin düşünceleri	62
Çizelge 4.31. Katılımcıların mülki amirler tarafından ormancılık faaliyetlerine yeterli destek verilmesine ilişkin düşünceleri	63
Çizelge 4.32. Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetlerinin işleyişine yönelik sorunların çözümünde amir ve üst makamlardan destek sağlanmasına ilişkin düşünceleri	64
Çizelge 4.33. Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetlerinin yürütülmesi esnasında siyasal baskıya maruz kalmalarına ilişkin düşünceleri	65

Çizelge 4.34. Katılımcıların bölgedeki orman arazilerinin tarım arazilerine dönüştürülmesine ilişkin düşünceleri	66
Çizelge 4.35. Katılımcıların karşılaştığı teknik, ekonomik ve sosyal sorunların cinsiyete göre t testi sonuçları	68
Çizelge 4.36. Katılımcıların karşılaştığı teknik, ekonomik ve sosyal sorunların göreve göre t testi sonuçları	68
Çizelge 4.37. Katılımcıların karşılaştığı teknik, ekonomik ve sosyal sorunların çalışılan bölge müdürlüğüne göre t testi sonuçları.....	69
Çizelge 4.38. Katılımcıların karşılaştığı teknik, ekonomik ve sosyal sorunların eğitim durumuna göre anova testi sonuçları.....	70
Çizelge 4.39. Katılımcıların karşılaştığı teknik, ekonomik ve sosyal sorunların çalışma süresine göre anova testi sonuçları.....	70
Çizelge 4.40. Ormancılık faaliyetlerinde karşılaşılan teknik, ekonomik ve sosyal sorunların çalışma süresine göre farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu gösterir post-hoc tukey testi sonuçları	71
Çizelge 4.41. Katılımcıların sorunlara ilişkin çözüm önerileri ile ilgili yargıları	72

KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ

E.S.	: Ekonomik Sorunlar
GSMH	: Gayri Safı Milli Hasıla
Ha	: Hektar
OGM	: Orman Genel Müdürlüğü
OİM	: Orman İşletme Müdürlüğü
OBM	: Orman Bölge Müdürlüğü
S. S.	: Sosyal Sorunlar
T.S.	: Teknik Sorunlar
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
Vd.	: Ve diğlerleri

1. GİRİŞ

Ormanlara yönelik küresel ve ulusal talepler doğrultusunda, doğal ve yenilenebilir bir kaynak olarak ormanların ekolojik, sosyal, ekonomik ve kültürel fonksiyonları bir ekosistem bütünlüğü içerisinde sürdürülebilirlik baz alınarak değerlendirilmektedir (Köse vd., 2018). Ormancılık çalışmalarına bakıldığında; orman tesisi, tohum ve fidan yetiştirme, ağaçlandırma, bakım, koruma, işletme, üretim, pazarlama, planlama, girdi temini, orman yolu yapımı ve bakımı, erozyon kontrolü, mera ıslahı, orman kadastro, halkla ilişkiler, su üretimi, rekreasyon, avlanma, milli parklar, personel yönetimi, eğitim, araştırma ve danışmanlık hizmetleri gibi biyolojik, teknik, ekonomik, sosyal ve kültürel nitelikteki pek çok iş ormanlık kapsamında yer almaktadır (Daşdemir ve Çakmak, 2017).

Dünya nüfusunun hızla artması sonucunda yeni yerleşim alanlarına ihtiyaç duyulmuş ve bu ihtiyacı karşılayabilmek için tarım alanları yerleşim alanlarına dönüştürülmüştür. Artan nüfus ve tarım alanlarının azalmasıyla gıda maddeleri talebini karşılamak için ormanlar tıraşlama kesilerek tarım alanlarına dönüştürülmüştür. Endüstriyel ve yakacak orman ürünlerine ihtiyacın arttığı ve bunun sonucunda ormanların tahrip edildiği görülmüştür (İstanbullu, 1974). Bu durum ormanlık alanların azalmasına neden olmaktadır.

Türkiye’de ormancılık faaliyetlerinin yürütülmesi esnasında birçok sorunla karşılaşmaktadır. Bu sorunların bir kısmı evrensel, bir kısmı ulusal ve bir kısmı da yöresel olarak karşımıza çıkmaktadır. Dünya ormancılığının sorunları üzerine yapılan çalışmalara bakıldığında; artan nüfus ile orman kaynaklarına baskının artması, katılımcı yaklaşıma önem verilmemesi, ormancılık örgütlerine yeterince bütçe ayrılmaması, ormancılık eğitim ve araştırma kurumlarının geliştirilme ihtiyaçlarının olması, ormancılığın yeterli maddi desteği alamaması, sektörler arası işbirliğinin olmaması ve uluslararası kongrelerin yaptırım gücünün olmaması dünya ormancılığının temel sorunlarını teşkil etmektedir (Türker ve Yılmaz, 2010). Türkiye’de öne çıkan ormancılık sorunlarına bakıldığında ise kadastronun tamamlanmaması, ağaçlandırma sorunu, orman-halk ilişkilerinin istenilen seviyeye ulaşmaması, odun hammaddesi üretiminin yetersiz olması, ağaçlandırma çalışmalarında arzulanan seviyeye ulaşılmamış olması ve ormancılık sektörünün Gayri Safi Milli Hasıla içindeki payının çok az olması Türkiye ormancılık sektörünün temel sorunlarını teşkil etmektedir (Türker ve Yılmaz, 2010).

Türkiye’de ormancılığın Gayri Safi Milli Hasıla içindeki payının %0.5 olduğu ifade edilmiştir (Türker ve Yılmaz, 2010). Ormancılığın GSHM’ya yansımayan oksijen üretme,

karbon bağlama, temiz ve tatlı su kaynağı olma, hava kirliliğini azaltma ve gürültüyü azaltma gibi ekonomik olarak karşılığı hesaplanamayan büyük katkılarının mevcudiyeti bilinmektedir.

Orman kaynaklarının kullanımı ve ormancılık sektörünün gelişimi her yerde insana dayanmaktadır. Türkiye’de ormancılıkta personel sorunlarına bakıldığında orman işletme şeflerinin iş yoğunluklarının fazla olduğu, işletme yönetiminde yeterince söz sahibi olamadığı, orman çalışanlarına hizmet içi eğitimlerin yetersiz ve işletmelerde teknik, idari personel eksikliği olduğu görülmektedir. Bu durumda ormancılık çalışmalarından istenilen verim alınamamaktadır (Yurdakul, 2005).

Orman işletme şefleri çalışma alanları içerisindeki tüm işleri yürütmek ile sorumlu olan kişidir ve ormancılık çalışmalarının lokomotifidir. Orman işletme şeflerinin ormancılık çalışmaları esnasında yaşadığı sorunlar Türkiye ormancılığının ortak sorunlarıdır. Bu sorunlar irdelendiğinde; aşırı alan büyüklüğü, siyasi baskılar, toplumsal-sosyal sorunlar, yasal-bürokratik engeller, yönetim ve örgütlenme sorunları, personel sorunları, araç-gereç ve finansal yetersizlikler, eğitim, bilgi ve deneyim yetersizlikleri, ağır arazi koşulları olduğu tespit edilmiştir (Daşdemir ve Çakmak, 2017).

Bölgelerin kendine özgü coğrafi yapısı, iklimi, toplumsal anlayışı, örf ve adetleri, sosyo-ekonomik durumu gibi özellikleri ormancılık sorunlarının bölgesel farklılığının temel nedenlerini oluşturmaktadır. Bu bağlamda Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nin terör problemleri, sosyo-ekonomik ve iklim yapısı gibi kendine özgü özellikleri olması nedeniyle bölgenin ormancılık sorunları üzerine çalışma yapılmasını gerekli kılmıştır. TÜİK 2018 verilerine göre, Güneydoğu Anadolu Bölgesinin 6 yaş üstü okuryazar olmayan oranı %6,26 ile Türkiye ortalamasının (%3,0) oldukça üstündedir. Yine 2017 TÜİK “Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması Bölgesel Sonuçlarına” göre hane halkı kullanılabilir fert gelirinin en düşük olduğu illerin 9 bin 81 TL ile Mardin, Batman, Şırnak, Siirt ve bunu 10 bin 30 TL ile Şanlıurfa, Diyarbakır takip ettiği görülmüştür.

Güneydoğu Anadolu Bölgesi yüzölçümü 59.176 km²’dir. Türkiye'nin yaklaşık %7.5'lik kısmını kapsamakta olup, orman bakımından Türkiye'nin en fakir bölgesidir. Güneydoğu Anadolu Bölgesinin toplam alanı 7.492.098,7 ha iken, ormanlık alan 1.330.088,3 ha olup bu bölge yüzölçümünün yaklaşık %17,75 ini kapsamaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının (%28.6) oldukça altındadır (OGM, 2015). Güneydoğu Anadolu Bölgesi ormancılık faaliyetleri Şanlıurfa Orman Bölge Müdürlüğü’nün (Adıyaman, Diyarbakır, Şanlıurfa, Mardin, Batman, Siirt, Şırnak OİM) tüm orman işletme müdürlükleri ile

Kahramanmaraş Orman Bölge Müdürlüğü'nün (Kilis ve Gaziantep) iki orman işletme müdürlüğü ile yürütülmektedir.

Bu çalışma ile amaç Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yürütülen ormancılık faaliyetleri esnasında karşılaşılan teknik, ekonomik, sosyal sorunları belirlemek ve bu sorunlara çözüm yolları geliştirmek, bu sayede bölgede daha verimli ve başarılı çalışmalar yapılmasını sağlamaktır.

1.1. Ormancılık ve Ormancılık Faaliyetlerine Genel Bakış

Ormancılık sürdürülebilir ve çok yönlü bir etkinlik olarak ifade edilmektedir. Ormancılık aynı zamanda, toplumun orman ürünleri ihtiyaçlarını karşılamak adına teknik, sosyal, ekonomik ve yönetsel manadaki çalışmaları da içermektedir (Daşdemir, 2000). Ormancılık ve bu kapsamda yapılan faaliyetler hem insan ile orman arasındaki ilişkiyi hem de bu ikili çevresindeki sosyal, ekonomik ve politik sisteme ait çevreyi etkilemektedir (İstanbulu, 1974). Bu nedenle, ormancılık faaliyetlerini tek düze bir biçimde ele almak onun bütününe hizmet etmemektedir. Ormancılık faaliyetlerini daha sağlıklı biçimde anlayabilmek adına ormanların sağladığı hizmetlerin bazılarında kısaca bahsetmekte fayda görülmektedir (Zeydanlı vd. 2010). Bu faydalar;

- Havanın temizlenmesini sağlamak,
- Karbon emiliminin sağlanmasına katkıda bulunmak,
- Birçok bitki ve hayvanı barındırmak suretiyle biyolojik çeşitlilik kaynağı oluşturmak,
- Toprak oluşumunu ve de korunmasını sağlamak,
- Tozlaşma sağlayarak tarımsal verimin artmasını sağlamak,
- Sel kontrolü ve su temizleme işlevlerini yerine getirmek,
- Ekosistem hizmetleri sunmak,
- İklim değişikliklerinin olumsuz etkilerini önlemektir.

1.1.1. Ormancılığın Tarihsel Süreçteki Gelişimi

Türkiye'de ormancılık faaliyetlerine ilişkin tarihsel süreç Osmanlı Dönemi ve Cumhuriyet Dönemi şeklinde ele alınmaktadır.

Osmanlı döneminde nüfusun çok büyük bir bölümü köylerde yaşamıştır. Bu dönemde kırsal halkın ormanlardan dilediği gibi yararlanması serbest olup, sadece sarayın, tersaneninin ve tophanenin ihtiyacı olan ormanlardan yararlanmalarına sınırlamalar getirilmiştir (Gümüş, 2014).

Osmanlı İmparatorluğu'nda 1839 Tanzimat Fermanından sonra batılılaşma anlamında adımlar atmaya başlanmıştır. 1839 yılında İstanbul'daki ormanların korunması ve düzenlenmesi adına Ticaret Bakanlığı bünyesinde "Orman Müdürlüğü" kurulmuştur. Yaklaşık olarak bir yıl faaliyet göstermiş ve başarısız olarak kapatılmıştır (Kutluk, 1948).

Osmanlı İmparatorluğu'nun Kırım Savaşını kaybetmesi (1853-1856) sonucunda milyonlarca altın borcuna girmesi, savaş sonrasında imzalanan Paris Anlaşması uyarınca özellikle azınlıklara tanınan ayrıcalıklarla borçlarını ödeyemez duruma gelmesi neticesinde başvurulması düşünülen kaynaklardan birisi de ormanlar olmuştur. Bunun için Fransız uzmanlar getirilmiştir. Bu uzmanların başında Orman Uzmanı Louis Tassy bulunmuştur. Tassy'nin gayretleriyle 1857 yılında İstanbul'da Ticaret Bakanlığı bünyesinde bir orman okulu kurulmuştur ve bu okulun müdürlüğü kendisine verilmiştir (Kutluk, 1967). Kurs niteliğinde açılan bu okul, kurucusunun gayretlerine karşılık olarak "Tassy Orman Mektebi" olarak anılmıştır (Gümüş, 2014).

Devlet, özellikle de Fransa'dan getirilen uzmanların da etkisiyle ormanlardan gelir sağlanabileceğini görmüştür. Bu amaçla öncelikle 1869 yılında "Orman Genel Müdürlüğü" (Orman Müdüriyeti Umumiyesi) adı altında bir örgüt kurmuştur. Orman Genel Müdürlüğü günümüzde halen görevine devam etmektedir.

Cumhuriyet Dönemi'nin hemen öncesine denk gelen, 1917 yılında çıkarılan ve 1924 yılında son şeklini alan ormanların planlı olarak işletilmesi ile ilgili yasalar yürürlüğe konulmuş olmakla birlikte, bunların ülke genelinde uygulama şansı bulamadığı görülmüştür. 1920 yılında çıkarılan Baltalık Kanunu da kısa süre sonra 1924 yılında ormanların tahrip edilmesi yüzünden yürürlükten kaldırılmıştır (Gümüş, 2014).

Ülkemizde orman kaynaklarının yönetimi açısından 1937 yılında yürürlüğe giren 3116 sayılı orman kanunu bir devrim niteliği taşımaktadır. Bu tarihe kadar ormanlar maktalar şeklinde özel girişimcilere ihale edilmiş ve odun üretimi özel sektör eliyle gerçekleştirilmiştir. Orman müdürlükleri de ormanların korunması, ihale şartnamelerinin hazırlanması, ihalelerin yapılması ve denetimi gibi görevleri yürütmüştür. 3116 Sayılı Orman Kanunu'nun geçici 4. maddesi ile takip eden maddelerince tüm orman işletme mukaveleleri feshedilerek kesin bir biçimde devlet orman işletmeciliğine geçilmiştir (Gümüş, 2014).

Çağdaş anlamda ormancılığa geçişi sağlayan 3116 sayılı orman kanunu yaklaşık 20 yıl sonra (1956 yılında) yerini 6831 sayılı orman kanununa bırakmıştır. Bu kanun günümüzde de yürürlükte. 3116 sayılı yasa orman kaynaklarının yönetimi açısından ilk yasa olma özelliğini

taşımaktadır. Bu nedenle de birçok hükmü niyetten ileri gidememiştir. Birçok hükmü de 1950 yılında değiştirilmiştir. Öte yandan özellikle sosyal ve siyasal alanda yaşanan gelişmeler sonucunda ortadan kaldırılması uygun görülmüştür (Gümüş, 2014).

İlk müstakil Orman Bakanlığı 07.08.1969 tarihinde kurulmuştur. Yaşanan olumsuzlukların da etkisiyle 1981 yılında Orman Bakanlığı kapatılmış, önce Tarım ve Orman, daha sonra da Tarım, Orman ve Köy İşleri Bakanlığı olarak faaliyet göstermiştir. 07.08.1991 tarihinde yürürlüğe giren 442 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile yeniden ve bağımsız olarak kurulan Orman Bakanlığı 2003 yılında tekrar kapatılmıştır. 2003 – 2011 yılları arasında Çevre ve Orman Bakanlığı, 2011 – 2018 yılları arasında da Orman ve Su İşleri Bakanlığı olarak faaliyet gösteren bakanlık, günümüzde Tarım ve Orman Bakanlığı olarak faaliyet göstermektedir. Orman Genel Müdürlüğü bu bakanlıkların bağlı kuruluşu olarak bakanlık birimlerinde yer almaktadır.

Cumhuriyet'in ilanından itibaren Orman Genel Müdürlüğü'nün bağlı olduğu Bakanlıklar 1923 yılından 2019 yılına kadar kronolojik olarak Çizelge 1.1'de gösterilmektedir (URL-1).

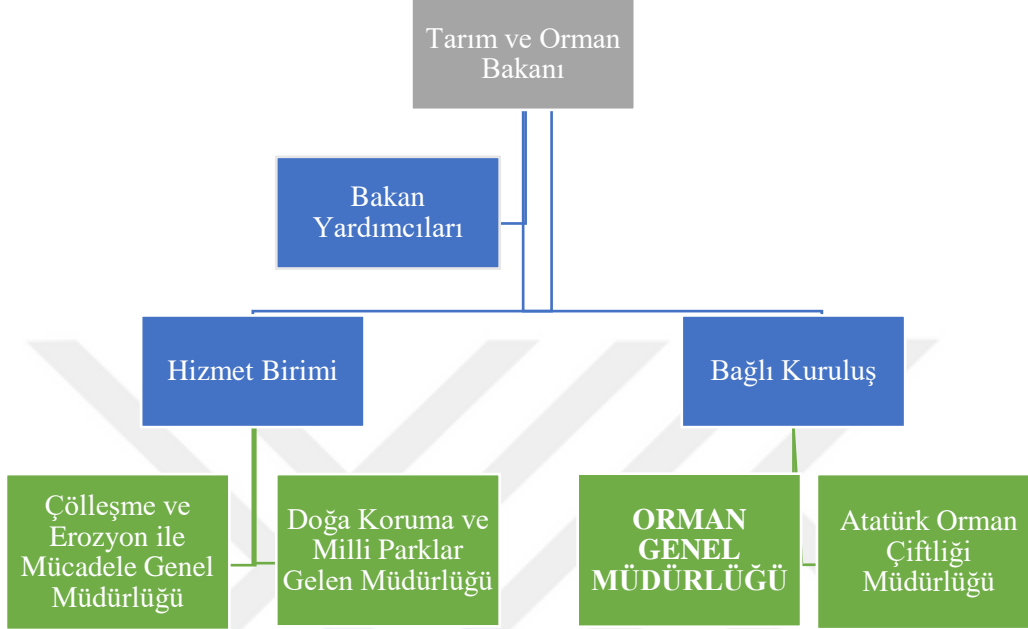
Çizelge 1.1. Tarihsel Süreç İçerisinde Orman Genel Müdürlüğü'nün bağlı olduğu bakanlıklar

Bakanlıklar	Yıllar
İktisat Bakanlığı	1923 – 1924
Tarım Bakanlığı	1925 – 1928
İktisat Bakanlığı	1928 – 1931
Tarım Bakanlığı	1931 – 1969
Orman Bakanlığı	1969 – 1981
Tarım ve Orman Bakanlığı	1981 – 1983
Tarım, Orman ve Köy İşleri Bakanlığı	1983 – 1991
Orman Bakanlığı	1991 – 2003
Çevre ve Orman Bakanlığı	2003 – 2011
Çevre, Orman ve Şehircilik Bakanlığı	2011 (26 Gün)
Orman ve Su İşleri Bakanlığı	2011 – 2018
Tarım ve Orman Bakanlığı	2018 –

Çizelge 1.1'deki verilere göre Orman Genel Müdürlüğü'nün bağlı bulunduğu bakanlıklar belirtilmiştir. 10 Temmuz 2018 tarihinde Orman ve Su İşleri Bakanlığı kapatılarak yerine Tarım ve Orman Bakanlığı kurulmuştur.

1.2. Türkiye’de Ormancılık Örgüt Yapısı

Tarım ve Orman Bakanlığı, 10 Temmuz 2018 tarihli ve 30474 sayılı Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne dair 1 Numaralı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kurulmuştur.

Şekil 1.1. Tarım ve Orman Bakanlığı Örgüt Yapısı (URL-2)

Şekil 1.1’deki verilere göre Tarım ve Orman Bakanlığı’nın ormancılık çalışma konuları ile ilgili olan birimleri gösterilmiştir. Tarım ve Orman Bakanlığı’nın ormancılık çalışmalarını ilgilendiren birimlerine bakıldığında; hizmet birimi kolunda Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü ve Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü yer almaktadır. Bakanlığın bağlı kuruluşlar bölümünde ise Orman Genel Müdürlüğü ve Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü bulunmaktadır. Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar İle Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 334. Maddesine bakıldığında Orman Genel Müdürlüğü’nün görev ve sorumlulukları şunlardır (URL-3);

a) Orman kaynaklarını; ekolojik, ekonomik ve sosyo-kültürel faydalarını dikkate alarak, bitki ve hayvan varlığı ile birlikte, ekosistem bütünlüğü içinde idare etmek, katılımcı ve çok amaçlı şekilde planlamak, usulsüz müdahalelere, tabii afetlere, yangınlara karşı korumak, muhtelif zararlıları ile mücadele etmek ve ettirmek, ormancılık karantina hizmetlerini yürütmek, geliştirmek, orman alanlarını ve ormanlara ilişkin hizmetleri artırmak, ormanları imar ve ıslah etmek, silvikültürel bakımını ve gençleştirilmesini sağlamak.

b) Ormanların mülkiyeti ile ilgili iş ve işlemlerini, kadastrasını, izin ve irtifak işlerini yürütmek.

c) Orman ürün ve hizmetlerinin sürekliliğini güvence altına alarak ormanları teknik, sosyo-kültürel, ekolojik ve ekonomik icaplara göre işletmek, orman ürünlerinin üretim, taşıma, depolama iş ve işlemlerini yapmak ve yaptırmak, bu ürünleri yurt içinde ve yurt dışında pazarlamak.

ç) Mesire yerleri, kent ormanları, araştırma ormanları, ağaç parkı (arboretum) sahaları, orman içi biyoçeşitlilik koruma alanları, model orman, muhafaza ormanı alanlarının ayrılması, korunması, işletilmesini ve işlettilmesini sağlamak.

d) Orman sınırları içinde veya orman sınırları dışında her türlü arazide; ağaçlandırma, erozyon kontrolü, ormanla ilgili mera ıslahı, çölleşme ile mücadele, sel ve çığ kontrolü çalışmalarını yürütmek, entegre havza projeleri yapmak ve uygulamak.

e) Orman ağaç, ağaççık ve florasına ait bitki türlerinin tohum ve fidanlarını üretmek, ürettirmek, aşılama faaliyetlerini yapmak, devamlı veya geçici fidanlıklar kurmak, işletmek, gerektiğinde kapatmak.

f) Gerçek ve tüzel kişilerin özel ağaçlandırma, imar-ihya, erozyon kontrolü çalışmaları ile fidanlık tesis etmesi, işletmesi ve pazarlamasını desteklemek.

g) Orman ekosistemlerinin sunduğu ürün ve hizmetlerden azami seviyede istifade edilmesini sağlamak üzere döner sermaye işletmeleri ve gerekli diğer birimleri kurmak ve işletmek, gerektiğinde kapatmak, her türlü malzeme, arsa, arazi, bina, tesis, tesisat satın almak veya kiralamak, gerektiğinde takas yapmak; bunların bakım ve onarımlarını yapmak, yaptırmak, hizmetlerin gerektirdiği makineler ile hizmet vasıtalarını sağlamak, bakım ve revizyonlarını yapmak, yaptırmak, ormanlarda gerekli her türlü altyapı çalışmasını yapmak, ormancılık faaliyetleri için gerekli yolların etüt projelerini yapmak, bakım ve onarım işlerini yapmak veya yaptırmak.

ğ) Hizmetin gerektirdiği her türlü hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim yapmak ve yaptırmak, Genel Müdürlüğün çalışma alanına giren hizmetlere ilişkin olarak, yerel, ulusal ve küresel seviyede görev yapacak enstitüler, müdürlükler, araştırma birimleri, eğitim merkezleri ve sosyal tesisler kurmak ve işletmek.

h) Hizmetleri ile ilgili her türlü araştırma ve geliştirme, envanter, basım, yayım ve tanıtma işleri ile projeleri yapmak veya yaptırmak ve bunların sonuçlarını yurt içinde ve yurt dışında pazarlamak.

ı) Orman ürün ve hizmetlerinin kullanımını yaygınlaştırmaya yönelik çalışmalar yapmak, her türlü orman ürünü üreten, işleyen, pazarlayan, ithalat ve ihracatını yapan özel sektör, sivil toplum kuruluşları ve üniversiteler ile yakın işbirliği içinde çalışmak, yurt içinde ve yurt dışında danışmanlık yapmak, projeler uygulamak, ormanlar ve ormancılıkla ilgili olarak kamuoyunu bilinçlendirici her türlü faaliyette bulunmak.

i) (Ek:RG-19/6/2019-30806-CK-39/4 md.) Ormancılık faaliyetlerinin geniş kitlelere yayılmasını sağlamak ve orman yangınlarının önlenmesi ile ilgili kamuoyunun bilinçlendirilmesi amacıyla orman gençlik ve spor kulüplerine, ait olduğu yılı başındaki döner sermaye bütçesinin binde ikisini geçmemek üzere transfer niteliğinde yardım sağlamak.

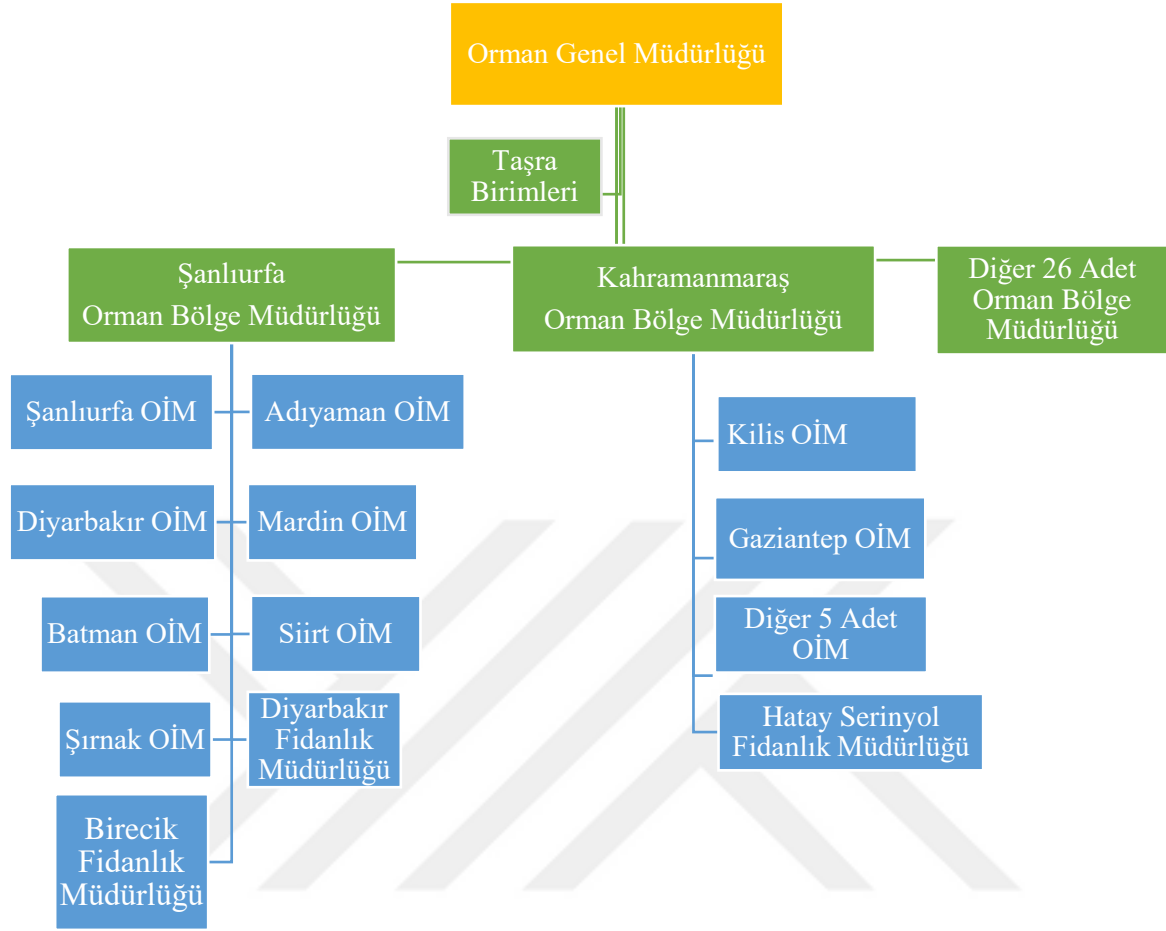
j) Orman bütünlüğünü sağlamak amacıyla gerçek ve tüzel kişilerin mülkiyetinde bulunan taşınmazların orman rejimine alınması için kamulaştırma, kamu kurum ve kuruluşlarının mülkiyetinde bulunan taşınmazların devir ve gerektiğinde takas işlemlerini yapmak, Devlet ormanları içinde ve bitişiğinde oturan köylüleri ayni ve nakdi yardım kaynaklarıyla desteklemek, orman-halk ilişkilerini geliştirmek ve bu konuda her türlü tedbiri almak.

k) Görev alanına giren konularda teknik ve idari esasları belirlemek, çalışma konularına ilişkin laboratuvarlar kurmak ve kurdurmak, iş tarifleri ve birim zaman analizlerini yapmak, yaptırmak ve birim fiyatlarını tespit etmek.

l) Genel Müdürlüğün görev, hizmet ve faaliyetleri ile ilgili olarak, diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca uyulacak esasları belirlemek, koordinasyonu sağlamak.

m) Mevzuatla verilen diğer görev ve hizmetleri yapmak.

Orman Genel Müdürlüğü'nün taşra birim yapısı Şekil 1.2 de sunulmuştur.

Şekil 1.2 Orman Genel Müdürlüğü Taşra Teşkilat Yapısı (URL-4)

Şekil 1.2' ye göre, Orman Genel Müdürlüğü taşra birimi, Şanlıurfa Orman Bölge Müdürlüğü, Kahramanmaraş Orman Bölge Müdürlüğü ve diğer 26 orman bölge müdürlüğü ile birlikte toplam 28 Orman Bölge Müdürlüğü'nden oluşmaktadır. Şanlıurfa Orman Bölge Müdürlüğü'nün yönetim şemasına bakıldığında 7 adet işletme müdürlüğü ve 2 adet fidanlık müdürlüğü mevcuttur (URL-5). Kahramanmaraş Orman Bölge Müdürlüğü'nün teşkilat yapısına bakıldığında ise 7 işletme müdürlüğü ve 1 adet fidanlık müdürlüğünden oluşmaktadır (URL-6). Çalışma alanını oluşturan Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin ormancılık faaliyetleri Şanlıurfa Orman Bölge Müdürlüğü'nün (Adıyaman, Diyarbakır, Şanlıurfa, Mardin, Batman, Siirt, Şırnak OİM) tüm orman işletme müdürlükleri ve Kahramanmaraş Orman Bölge Müdürlüğü'nün (Kilis ve Gaziantep) iki orman işletme müdürlüğü ile yürütülmektedir.

1.3. Dünya ve Türkiye Ormancılığında Yaşanan Başlıca Sorunlar

Dünya genelinde ormansızlaşma nedeniyle hava kirliliği, iklim değişikliği gibi olumsuz sonuçlar ortaya çıkmış ve bunu önlemek için uluslararası düzeyde toplantılar yapılmıştır (Türker ve Yılmaz, 2010). Bu toplantıların ilki Dünya Ormanlık Kongresi (DOK) adıyla 1926'da Roma'da düzenlenmiştir. Bu DOK'lerinde dünya ormancılığına ilişkin düşünceler, mevcut şartlar ve teknikler, ormanlık sektörünü etkileyen faktörler, meydana gelen değişimler ve gelişmeler tartışılmış, yaşanan sorunların çözümü için farklı politikalar aranmıştır (Türker ve Yılmaz, 2010).

1.3.1. Dünya Ormancılığında Yaşanan Sorunlar

Dünya ormancılığını korumak için düzenlenen DOK'leri incelendiğinde dünya ormanlık sorunları sırası ile artan nüfus ile orman kaynaklarına baskının artması, ormanlık çalışmalarında katılımcı yaklaşımın uygulanmaması, ormanlık finansmanında yaşanan sorunlar, ormanlık eğitim ve araştırma kurumlarının yetersizliği, orman kaynaklarına önemin tam olarak anlaşılmamış olması ve uluslararası örgütlerin yaptırım gücünün olmaması olarak karşımıza çıkmaktadır (Türker ve Yılmaz, 2010). Dünya ormancılığında yaşanan en temel sorunlar sırayla ele alınmıştır.

Orman Kaynaklarına Baskının Artması: Dünyamızdaki artan nüfus ve sanayileşme oranı doğal kaynaklar üzerinde olumsuz etki yapmaktadır. Dünya yüzölçümünün 1/3'ünü kaplayan ormanlık alanlar giderek azalma eğiliminde olmasına karşın artan nüfus ile birlikte ormandan talep artmaktadır. Bu durum ormanlar üzerinde baskı oluşturmaktadır (Türker ve Yılmaz, 2010).

Katılımcı Yaklaşımın Önemi Verilmemesi: Orman kaynakları sosyal, çevresel ve ekonomik olarak ifade edilebilecek birçok fayda sağlarken, orman ile insan arasında etkileşim söz konusu olmaktadır. Bu etkileşimin en önemli nedenlerinden biri insan ihtiyaçlarının çok çeşitli ve fazla olmasıdır. Bu durum orman kaynaklarının yönetimi ve işletilmesi sürecine katılımcı yaklaşımı gerekli kılmıştır. Ancak bu yaklaşıma yeterince önem verilmemektedir (Türker ve Yılmaz, 2010).

Ormanlık Çalışmalarına Yeterince Bütçe Ayrılmaması: Dünya ormanlarının çoğu hala ticari mal ve hizmet üretmek amacıyla yönetilmekte ve işletilmektedir. Bu toplumsal ihtiyaçların sürekli karşılanması ve ormanların planlı bir şekilde yönetilmesi için önemli bir mali destek gerekmektedir. Ormanlığa yapılan yatırımların geri dönüşünün uzun ve maliyetli

olmasının yanında ekolojik ve sosyal fonksiyonları nedeniyle, birçok ülkede ormancılık, bütçe kaynaklarından ayrılan paylarla yürütülmeye çalışılmaktadır (Tosunoğlu vd., 2009). Az gelişmiş olan birçok ülkede, devletin ormancılık faaliyetleri için ulusal bütçeden ayırdığı pay oldukça yetersiz kalmaktadır (Türker ve Yılmaz, 2010).

Ormancılık Eğitimi ve Araştırma Kurumlarının Yetersizliği: Günümüz ormancılığının gelişmesine engel olan temel sorunlardan biri ormancılık eğitim ve araştırma ile ilgili kurumların yapısal sorunlarıdır. Bu kurumların dünyada gelişen politik, sosyal ve ekonomik değişimlere ayak uydurması gerekir (FAO, 1997). Mevcut ormancılık eğitimleri katılımcı yönetim, cinsiyet eşitliği, ormanlar dışındaki ağaçların önemi gibi konuları içerecek şekilde güncellenmeye ihtiyaç duymaktadır (FAO, 2010).

Ormancılık çalışmalarının teknolojik olarak geliştirilmesi için araştırma çalışmalarına önem verilmelidir. Bu durumda bilimsel, teknolojik ve idari bilgilere olan ihtiyaç artmaktadır. Ancak araştırma sonuçlarının iletimini içeren bilgi ulaştırma için yapılan düzenlemeler yetersiz kalmıştır (FAO, 1972).

Orman Kaynaklarının Öneminin Anlaşılamamış Olması: Ormancılık sektörünün sorunlarının çözümüne engel olan en önemli nedenler arasında orman kaynakları konusunda toplumun sahip olduğu yargılardır. Toplum orman kaynağından elde edilen faydalara hep kısa dönem ve doğrudan çıkar elde etme çerçevesinde yaklaşmaktadır. Bu durumda orman kaynaklarından sadece ekonomik faydaları ön plana çıkarmakta, orman ekosisteminin sağladığı diğer ekolojik ve sosyal faydalar göz önüne alınmamaktadır (Türker ve Yılmaz, 2010).

Uluslararası Kongrelerde Alınan Kararların Ülkeler Üzerinde Yaptırım Etkisinin Olmaması: Dünya Ormancılık Kongreleri; hükümetlerin politik, ekonomik ve sosyal hedefleri üzerinde kararlarını uygulatacak yetkiye sahip olmadığını, kongre tavsiyelerinin takip edilmediğinin somut faaliyetlerle tespit edilmesi gerektiğine vurgu yaparak bu soruna dikkat çekmiştir (FAO, 1972; 1991). Sonuç olarak; kongrelerde alınan kararlar ülke hükümetleri tarafından uygulanmadığı takdirde bir yaptırım söz konusu olmamakta, bu kararların uygulatılması noktasında kongreler yetkisiz kalmaktadır (Türker ve Yılmaz, 2010).

1.3.2. Türkiye Ormancılığında Yaşanan Sorunlar

Geçmişten günümüze Türkiye ormancılığına bakıldığında kalkınma planlarında ormancılık sektörü çoğunlukla tarım sektörünün bir alt sektörü olarak ele alınmış ve bu nedenle

bazı kalkınma planlarında ormancılık sektörüne ilişkin bilgilere gerektiği kadar yer verilmemiştir (Türker ve Yılmaz, 2010).

Geçmişten günümüze değin hazırlanan Beş Yıllık Kalkınma Planları incelendiğinde; Türkiye ormancılığında yaşanan en temel sorunlar aşağıda başlıklar halinde ele alınmıştır.

Orman Kadastro Sorunu: Türkiye ormancılığının en önemli sorunlarının başında kadastro problemi gelmektedir. Bu sorunun çözümlenememesinin başında orman alanlarının tanımının tam olarak yapılmaması, yasal düzenlemelerin çok sık değiştirilmesi gelmektedir (Türker ve Yılmaz, 1995). Bunun yanında orman kadastro komisyonunda görev yapan yetmişmiş personelin olmaması, çalışanların özlük ve sosyal haklarının tam olarak verilmemesi ve çalışanların sorunlar karşısında sahipsiz bırakılması kadastro çalışmalarını olumsuz yönde etkilemiştir (Türker ve Yılmaz, 1995). Bu durumların sonucu olarak ülkemizde henüz kadastro çalışmaları tam olarak bitirilememiştir.

Ağaçlandırma Sorunu: Ağaçlandırma çalışmalarında yaşanan sorunların başında ağaçlandırma sahalarında orman kadastro çalışmalarının bitirilmemiş olması, uygulama projelerinin zamanında yapılamaması, ağaçlandırma çalışmalarından sonraki bakım çalışmalarının sağlıklı yapılmaması gelmektedir. Bunu personel yetersizliği, katılımcı yaklaşım uygulanmaması ve finansal sorunlar takip etmektedir (DPT, 2001; Türker ve Yılmaz, 2010).

Orman Halk İlişkileri ve Kırsal Fakirlik Sorunu: Orman-halk ilişkileri kapsamında irdelenmesi gereken önemli bir boyut, ormanlarla iç içe yaşayan orman köylüleridir. Orman köylülerinin hayat kalitesi ülke, hatta kırsal kesim ortalamasının çok altındadır. Bu nedenle, kırsal kesimde yaşayan düşük gelirli orman köylüleri geçimlerini ormanda açmacılık, kaçakçılık ve hayvan otlatması yaparak sağlamaktadır. Kırsal yoksulluk, orman- halk ilişkilerini etkileyen önemli etkenlerden biridir (Geray, 1998; Türker ve Yılmaz, 2010).

Türkiye Ormancılığında Yönetim ve İşletmecilik İle İlgili Sorunlar: Ülkemizde ormancılık gelir elde edilen, sadece odun hammaddesi üretimi yapılarak kar elde etme amacına yönelik ekonomik bir faaliyet olarak öngörülmüştür. Odun hammaddesinin üretimi başarı ölçütü olarak görülmüş ve ormanın ekolojik, sosyal fonksiyonları ihmal edilerek bu alanlara yeteri kadar personel ve kaynak ayrılmamıştır (Türker ve Yılmaz, 2010).

Ormancılık Mevzuatı İle İlgili Sorunlar: Ülkemizdeki orman kanununda ormanın tanımı, orman ekosistemini ağaç ve ağaççık topluluklarına indirgeyerek, belli genişlik ve uzaklık ile kullanma biçimine göre tanımlanmış, ekolojik ölçülere yer verilmemiştir. Bunun

yanında ormana zarar verilerek orman rejimi ortadan kaldırılan alanlar, orman kanununun 2. maddesi B bendine göre ormana zarar veren kişilerin mülkiyetine geçirilmiştir. Bu durumda ormana zarar veren kişiler ödüllendirilmiştir (Çağlar, 2000)

Ormancılık Örgütü İle İlgili Sorunlar: Ülkemiz ormancılık örgütlenme yapısına bakıldığında personel üzerinde politik baskıların çok fazla olduğu görülmektedir. Bunun yanında personel yetersizliğinin olduğu, görevde yükselme ve atama işlerinin adaletli ve liyakatli bir düzene göre yapılmadığı bilinmektedir (Daşdemir ve Çakmak, 2017).

Ormancılık Sektörünün İhmal Edilebilir Sektör Olarak Görülmesi: Ülkemizde ormancılık sektörü üretim ağırlığının ülke ekonomisi içinde %0.5 gibi düşük seviyelerde kalması, milli ekonomiye katkısının çok az olması siyasiler ve karar alıcılar tarafından ihmal edilebilir sektör olmasına neden olmuştur (Türker ve Yılmaz, 2010).

Ormanın parayla ifade edilemeyen ya da ölçülemeyen ve ikamesi mümkün olmayan faydaları dikkate alınmadığından ülke ekonomisinde gerçek ağırlığını ortaya koyamamaktadır.

Katılımcı Yaklaşımın Olmaması: Ülkemiz ormanlarının tamamına yakını devlet mülkiyetinde olup, ormanlarının korunması, geliştirilmesi ve işletilmesi devlet tarafından yapılmaktadır. Orman kaynaklarından elde edilen faydaların toplum tarafından bilinmesi için orman teşkilatına önemli görev düşmektedir. Orman kaynaklarının yönetim sürecinde toplumun ve sivil toplum örgütlerinin karşılıklı etkileşim içinde olması gerekmektedir (Öztürk vd., 2003).

2. ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR

Türkiye’de son yıllarda ormancılık sorunları üzerine yapılan bilimsel çalışmaların sayısında artış görülmektedir. Ancak yapılan literatür incelemesi sonucunda Güneydoğu Anadolu Bölgesi’ndeki ormancılık sorunları ile ilgili herhangi bir bilimsel çalışmaya rastlanmamıştır. Türkiye’de ormancılık çalışmalarında yaşanan sorunlarla ilgili bilimsel çalışmalar aşağıda yer almaktadır.

İstanbulu (1974) “Dünya Ormancılık Politikasına Genel Bakış ve Bu Açıdan Türkiye” adlı araştırmasında; dünya nüfusunun hızla arttığını, yerleşim alanı ihtiyacı nedeniyle tarım arazilerinin azaldığını buna binaen gıda maddelerine talebi karşılamak için ormanların tıraş edildiğini, ormanların toprak koruma ve su düzeni sağlama fonksiyonunda düşüşler meydana geldiğini, artan nüfus ile orman ürünlerine ihtiyacın arttığını ve bunun sonucunda ormanların tahrip edildiğini belirtmiştir.

Pamay (1980) “Türkiye Ormancılığının Ana Sorunları” adlı araştırmasında Türkiye ormancılığında yaşanan sorunlar üzerine çalışma yapmıştır. Yapılan çalışmada kadastro çalışmalarının bitmediğini, ormanların korunmasında sorunlar yaşandığını, organizasyon ve personel sorunlarının olduğunu ifade etmiştir. Bunun yanında eğitim-öğretim-araştırma, üretim-geçleştirme-bakım ve doğa koruma-erozyon kontrol-sel kontrol çalışmalarında sorunlar yaşandığını bu sorunların Türkiye ormancılığının ana sorunları olduğunu belirtmiştir.

Yahyaoğlu vd. (1995) tarafından hazırlanan “Türkiye’de Silvikültür ve Ağaçlandırma Sorunları ve Çözüm Önerileri” adlı bildiri de ağaçlandırma ve silvikültürel müdahalelerde yaşanan sorunlara değinilmiştir. Gençleştirme çalışmalarının uzmanlar tarafından yapılmadığı, planlamalarda silvikültürel müdahalelere yeteri kadar önem verilmediği, ormancılık çalışmaları platformunda siyaset adamlarının etkili olduğu ifade edilmiştir. Çalışma sonucunda orman işletme müdürlüklerinde silvikültür mühendisi olması gerektiği, silvikültür bakım planlarının her meşçereye göre tekrar gözden geçirilerek, etanın değil ormanın gereklerine göre silvikültürel müdahale yapılması gerektiği belirtilmiştir.

Yıldırım (2004) “İstanbul Orman Bölge Müdürlüğü’nde Ormancılık Çalışmaları Yönünden Ağaçlandırma Sorunları ve Çözüm Önerileri” adlı yüksek lisans tezinde İstanbul Orman Bölge Müdürlüğü’nde yaşanan ağaçlandırma sorunlarını incelemiştir. 51 kişi üzerinde yapılan anket çalışmalarında mülkiyet uyuşmazlığı yaşandığı, arazi rantı nedeniyle orman boşluklarını sahiplenme arzusu oluştuğunu tespit etmiştir. Bunun yanında koruma

faaliyetlerinin yetersiz kaldığı ve fidan tür seçiminin ağaçlandırma amacına göre yapılmadığı belirtmiştir.

Yurdakul (2005) “Ormancılıkta Personel Yönetim Sorunları ve Sonuçları” adlı araştırmasında ormancılıkta personel sorunlarını değerlendirmiştir. İstanbul Orman Bölge Müdürlüğü’nün 49 personeli üzerinde yapılan anket çalışmalarının sonucunda orman işletme şeflerinin iş yoğunluğunun fazla olduğu ve işletme yönetiminde yeterince söz sahibi olmadıkları bunun yanında personel ve hizmet içi eğitimlerin yetersiz olduğunu belirtmiştir. Orman işletme şeflerinin iş yoğunluğunu azaltmak için sorumlu olduğu şeflik alanların küçültülmesi ve işletme şeflerinin işletme müdürlüğü yönetimine katılım düzeylerinin artırılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Yavuz (2007) “Orman Genel Müdürlüğü’nün Personel Yapısı ve Sorunları” adlı yüksek lisans tezinde İstanbul Orman Bölge Müdürlüğü’nde görev yapan orman mühendisi ve yöneticilerden oluşan 110 kişi ile anket çalışması yapmıştır. Yapılan çalışmada arazi şartlarının zor olduğunu, personel arasında ücret adaletsizliği olduğunu, kurumdaki hizmet içi eğitimlerin yetersiz olduğunu belirtmiştir. Bunun yanında personellerin merkezde toplandığı, görevde yükselmelere ilişkin adaletsizliklerin olduğunu ifade etmiştir.

Yılmaz vd. (2009) tarafından yapılan çalışmada Mersin Orman Bölge Müdürlüğü ve bağlı orman işletme müdürlüklerinde çalışanların iş doyumlarını etkileyen temel faktörler incelenmiştir. Çalışmada 308 kişi üzerinde anket çalışması yapılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre iş doyumunun yaklaşık %60’ının;

- 1) Yönetime ve terfiye katılım olanağı
- 2) Bağımsızlık-Yaratıcılık-Saygınlık
- 3) Vicdanen Rahatlık (Manevi Huzur)
- 4) Yöneticilerin Teknik ve Yönetimsel Yeterliliği
- 5) Ücret ve Çalışma Koşulları şeklinde 5 faktörle açıklandığı sonucuna varılmıştır.

Kurumların çalışanlara ait iş doyum düzeylerini arttırmak için, yönetime katılım, terfi ve ödül sisteminin çalıştırılmasının faydalı olacağı, çalışanların yeterli ücret elde etmesi ve iş yerindeki çalışma koşullarının iyileştirilmesinin iş doyumunu ve performansı arttıracacağı ifade edilmiştir.

Türker ve Yılmaz (2010) “Doğu Karadeniz, Türkiye ve Dünya Ormancılığının Sorunları ve Bu Sorunları Doğuran Kök Sorunların İrdelenmesi” adlı çalışmada dünya, Türkiye ve Doğu Karadeniz ormancılığının sorunlarını irdelenmiştir. Yapılan çalışmada dünya ormancılığının sorunları değerlendirildiğinde; katılımcı yaklaşıma önem verilmemesi, orman

kaynakları üzerinde baskının artması, ormancılık eğitim araştırma kurumlarının geliştirmeye ihtiyaç duyması, ormancılığın yeterli maddi desteği alamaması ve sektörler arası işbirliğinin olmaması olarak belirtmiştir. Türkiye ormancılığının sorunlarına bakıldığında ise; kadastro çalışmalarının tamamlanmaması, orman-halk ilişkilerinin düzeltilmemesi, odun hammadde üretiminin yetersizliği, ağaçlandırma çalışmalarının yeterli olmaması olarak ifade etmiştir. Bu sorunların çözümüne ilişkin toplumda orman bilincinin oluşturulması, ormanın parayla ifade edilmeyen hizmetlerinin de bilançoya dahil edilmesi, katılımcı yaklaşım uygulanması, ağaçlandırma çalışmalarına önem verilmesi, güçlü finansman yöntemleri geliştirilmesi, uluslararası kararların uygulanmasında müeyyide sahip kurumların oluşturulması gerektiği sonucuna ulaşmıştır.

Tümerdirim ve Karaduman (2010) “Karadeniz Bölgesi’nde Orman Köylüsünün Ormancılık Sorunları ve Çözüm Önerileri” adlı bildiriye Karadeniz Bölgesi’ndeki orman köylüsünün yaşadığı ormancılık sorunlarını değerlendirmiştir. Yapılan araştırmada orman kadastro uygulamasının sağlıklı yapılmamasının orman-halk ilişkisini bozduğunu ifade etmiştir. Bunun yanında Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü’nün koruma alanlar uygulaması neticesinde orman köylülerinin doğal kaynaklardan faydalanmasının kısıtlandığı, bu sahalardaki gelir getirici tesislerden dışarıdan gelen kişilerin faydalandığı, orman köylülerinin ekonomik sıkıntılarına karşı yeterli ORKÖY kredilerinin sağlanamamasının orman köylülerini olumsuz etkilediğini belirtilmiştir.

Öztürk (2013) “Orman Muhafaza Memurlarının Sorunları” adlı bildirisinde orman muhafaza memurlarının sorunlarını irdelemiştir. Çalışmada Artvin Orman Bölge Müdürlüğü’nde görev yapan 114 orman muhafaza memuruna anket çalışması yapılmıştır. Anket çalışması sonunda elde edilen bulgulara göre en önemli sorunun “zimet sorumluluğu” olduğu, bunu sırasıyla “kolluk kuvveti olarak görev yapmasına rağmen haklarından yeterince istifade edememe” ve “sorunların çözümünde idareden yeterli desteği görememe” sonuçlarına ulaşmıştır. Bunun yanında araç-teçhizat eksikliği olduğu, eşit işe eşit ücret alınmadığı ve fiili durum ile ormancılık mevzuatının örtüşmediğini ifade etmiştir. Orman muhafaza memurlarının işletme yönetimi tarafından yapılacak olan istişare toplantılarına katılımlarının sağlanmasının çalışanları olumlu yönde etkileyeceği belirtilmiştir. Orman muhafaza memurları sayısının iş yükü doğrultusunda artırılmasının iş verimliliğini arttıracak ve orman yönetimi tarafından personel arasında ayrımcılık yapılmaması gerektiğini ifade etmiştir.

Alkan (2013) “Kırsal Nüfus Değişiminin Orman ve Ormanlar Üzerindeki Etkileri (Trabzon Örneği)” adlı araştırmada 848 kişiye uygulanan anketlerle kırsal nüfus değişiminin

ormanlar üzerindeki etkisini incelemiştir. Yapılan araştırmada göç olgusu nedeniyle köy nüfuslarında ve kışı köylerinde geçiren aile sayısında meydana gelen azalmanın, orman kaynakları üzerindeki baskıyı azalttığı belirlenmiştir. Orman köylerinde kişi başına gelirin artmasının, başta yakacak odun olmak üzere orman kaynaklarına olan bağımlılığı azalttığı, çevresel fonksiyonlarının farkında olan anlayışın ön plana çıkmasına neden olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Eker ve Acar (2014) “Kesim ve Bölmeden ıkarma İşlerinde Birim alışma Zamanlarının İrdelenmesi” adlı bildirisinde, üretim faaliyetlerinde iş zaman analizlerinin irdelenmesi üzerine çalışma yapmıştır. Yapılan çalışmada çalışma standart zamanlarının doğru hesaplanamaması durumunda; standart zamana endeksli olarak hesap edilen birim fiyatların işçiler ve/veya işveren tarafından beğenilmemesi, ücret adaletsizliği, yüksek maliyetler ve işçi bulamama gibi sorunlara yol açabileceğini belirtmiştir.

Gümüş (2014) “Osmanlıdan Günümüze Ormançılık Politikalarının Ormançılık Örgütlenmesi Üzerine Etkileri ve Güncel Sorunlar” adlı bildirisinde ölkemizdeki ormanılık politikalarında yaşanan değişimi irdelemiştir. Bu alışmada, Orman ve Su İşleri Bakanlığı örgütünde gereksiz genel müdürlükler (Su Yönetimi Genel Müdürlüğu gibi) daire başkanlıkları, şube müdürlükleri bulunduğunu, bu durumun örgütsel birimlerde sorumluluk ve yetki kargaşasına neden olduğunu belirtmiştir. Bunun yanında müşavir ve araştırmacı kadrosunda görev yapan personelin hiçbir iş yapmayarak yüksek maaş aldığını, bu durumun personel motivasyonu üzerinde olumsuz etki yapacağını, personelin çoğunluğunun merkez birimlerde toplandığını ve taşrada personel eksikliği yaşandığını ifade etmiştir.

şahin (2014) tarafından hazırlanan “İstanbul Ormanlarının Sorunları ve özüm Önerileri” başlıklı araştırmada İstanbul ormanlarının sorunları üzerinde durulmuştur. Orman alanının azalma nedenleri; İstanbul’daki nüfus artışına paralel bir şekilde tarım alanlarının azalarak yerleşim alanlarına dönüştürölmesi ve 2/B alışmaları ile işgal edilen yerlerin orman sınırından çıkarılması şeklinde ifade edilmiştir.

Gümüş ve Ayaz (2016) “Türkiye’de Orman Mülkiyeti Yaşanan Sorunlar ve özüm Önerileri” adlı bildirisinde orman mülkiyetinde yaşanan sorunları ele almıştır. Yapılan çalışmada, 1937 yılında Türkiye orman varlığının %95’inin devlet ormanı olduğu, geriye kalan %5’inin ise başkalarının mülkiyetine geçtiğini ifade etmişlerdir. 6831 sayılı orman kanunundan sonra Türkiye’de ormanların %99’unun devlet mülkiyetine geçtiğini, 4785 sayılı kanunda, ağdaş hukuk devleti ilkeleriyle bağdaştırlamayacak biçimde özel mülkiyete müdahale edildiğini

bunun sonucunda da bazı kişilerin, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine müracaat ederek “mülkiyet hakkına esaslı müdahale” olduğu gerekçesi ile devletin tazminat ödemek durumunda kaldığı belirtmiştir. Bu durumun orman-halk ilişkilerini olumsuz yönde etkilediği sonucuna varılmıştır.

Daşdemir ve Çakmak (2017) “Orman İşletme Şeflerinin Temel Sorunları ve Çözüm Önerileri” adlı bildiri de orman işletme şeflerinin sorunları üzerinde durmuştur. Yapılan araştırma neticesinde Türkiye’de orman işletme şefliklerinin temel sorunları 11 başlık altında toplanmıştır. Bu sorunlara çözüm olarak orman işletme şefliklerinin alanlarının küçültülmesi, işletme şeflerinin görev ve sorumluluklarının iş yoğunluğuna göre tekrar düzenlenmesi, şefliklerdeki idari ve teknik personel sayısının artırılmasının iş motivasyonunu arttıracığı ifade edilmiştir. Bununla birlikte orman işletme şeflerinin görevde yükselme ve yer değiştirmelerinin liyakate dayalı olması, şeflerin bilgi seviyelerinin eğitimler ile artırılması gerektiği ve ormancılık planlamalarında işletme şeflerinin görüşlerinin alınmasının önemli olacağını vurgulamıştır.

Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan “Türkiye Ormancılık Sektörünün İncelenmesi” adlı raporda orman kaynaklarının aşırı ve tahrip edici biçimde kullanımına karşı önlem alınması ve yoksulluğun azaltılması için desteği arttıracak teşebbüsler uygulanması gerektiği belirtilmiştir. Bunun yanında orman alanlarında kadastro çalışmaları ve sınır belirleme çalışmalarının artırılması, arazi mülkiyeti uyuşmazlıklarının çözümlenmesinin orman çalışmaları açısından çok faydalı olacağı, topluma dayalı çok amaçlı kaynak yönetimi yaklaşımların genişletilmesi ve kurumsallaştırılması gerektiği belirtilmiştir (URL-7).

3. MATERYAL VE METOD

3.1. Materyal

Bu çalışmada ana materyal olarak Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Orman Genel Müdürlüğü'nün ormancılık faaliyetlerini yürüten Şanlıurfa Orman Bölge Müdürlüğüne bağlı 7 orman işletme müdürlüğü (Adıyaman, Şanlıurfa, Diyarbakır, Mardin, Batman, Siirt, Şırnak) ile Kahramanmaraş Orman Bölge Müdürlüğüne bağlı Kilis ve Gaziantep orman işletme müdürlüğünde görev yapan orman işletme şefleri ve orman muhafaza memurlarından oluşan 51 katılımcıyla gerçekleştirilen anketler birincil veri olarak kullanılmıştır. İkincil veri kaynağı olarak, yüksek lisans ve doktora tezi, makaleler ve ilgili diğer çalışmalardan faydalanılmıştır.

3.1.1. Çalışma Alanı

Güneydoğu Anadolu Bölgesi yüzölçümü ve nüfus açısından en küçük bölge özelliği taşımaktadır. Yüzölçümü 59.176 km² olup, Türkiye'nin %7.5'lik kısmını kaplamaktadır. Bölge iki bölüme ayrılmakta; Dicle Bölümü ve Orta Fırat Bölümü şeklindedir (Öncel, 2016).

Bölge iklimine bakıldığında; Akdeniz ikliminin görüldüğü Orta Fırat Bölümü kışları yağışlı ve sıfır derecenin altına düşmemektedir. Ama bölgenin Dicle Bölümünde yazları yüksek sıcaklık, kışları ise dondurucu bir soğuk hâkimdir. Bitki örtüsü ise bozkırdır. Yani step bitki örtüsüne sahiptir (URL-8).

Güneydoğu Anadolu Bölgesi orman bakımından incelendiğinde ise Türkiye'nin en fakir bölgesidir. Bölgenin toplam alanı 7 492 098,7 ha iken ormanlık alan 1 330 .088,3 ha olup bu bölge yüzölçümünün yaklaşık %17,75'ine tekabül etmektedir. Bu oran Türkiye ortalamasının (%28.6) oldukça altındadır (OGM, 2015). Bölge ormanlık alanın 303 272 ha alanı normal kapalı ve geriye kalan 1 026 816,3 ha alan boşluklu kapalıdır. Bölgenin ağaç servetine bakıldığında 8 642 099 m³ koru orman serveti ve 7 293 605 m³ baltalık orman serveti olarak toplam 15 935 704 m³ orman serveti mevcuttur ve bölgenin hakim ağaç türü meşedir (OGM, 2018). Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde ormancılık faaliyetlerini Şanlıurfa Orman Bölge Müdürlüğü'nün (Adıyaman, Diyarbakır, Şanlıurfa, Mardin, Batman, Siirt, Şırnak OİM) tüm orman işletme müdürlükleri ve Kahramanmaraş Orman Bölge Müdürlüğü'nün (Kilis ve Gaziantep) iki orman işletme müdürlüğü ile yürütülmektedir. Katılımcıların %80,39'unu oluşturan Şanlıurfa Orman Bölge Müdürlüğü'nün 2018 yılı faaliyet raporuna bakıldığında 854 ha ağaçlandırma, 1991 ha özel ağaçlandırma, 6304 ha rehabilitasyon, 8480 ha erozyon kontrol, 240 ha mera ıslahı, 12,780,000 adet fidan üretimi yapıldığı tespit edilmiştir. Bunun yanında

2018 yılında 132 aileye 3,248,500.00 TL ORKÖY kredisi verilmiş ve 42 000 ster yakacak odun üretimi yapılmıştır. Bölge müdürlüğünde 2018 orman suç sayılarına bakıldığında ise 64 adet kesme, 58 adet nakil, 2 adet bulundurma, 113 adet açma-yerleşme, 109 adet işgal, 19 adet otlatma suçu olmak üzere 365 adet orman suçu işlendiği görülmektedir. Bu sayı Türkiye ortalamasının (411 adet) altındadır (OGM, 2019). Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde toplam 8 847 980 kişi yaşamaktadır (TÜİK, 2019). Bu nüfusun 536 635 kişisi, 1373 adet orman köyünde yaşamaktadır. Bu da bölge nüfusunun %6,06'sına tekabül etmektedir (OGM,2019)

Bölgenin ekonomik ve eğitim seviyeleri için yapılan araştırma sonuçları incelendiğinde Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin 6 yaş üstü okuryazar olmayan oranı %6,26 ile Türkiye ortalamasının (%3,0) oldukça üstündedir (TÜİK, 2018). Yine 2017 TÜİK "Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması Bölgesel Sonuçlarına" göre hane halkı kullanılabilir fert gelirinin en düşük olduğu illerin 9 bin 81 TL ile Mardin, Batman, Şırnak, Siirt ve bunu 10 bin 30 TL ile Şanlıurfa, Diyarbakır'ın takip ettiği görülmektedir.

3.2. Metot

Araştırmanın birincil verilerinin temininde anket yönteminden yararlanılmıştır. Çalışmanın hedef kitlesi Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Orman Genel Müdürlüğü'nün ormancılık faaliyetlerini yürüten Şanlıurfa Orman Bölge Müdürlüğüne bağlı 7 işletme müdürlüğü (Adıyaman, Şanlıurfa, Diyarbakır, Mardin, Batman, Siirt, Şırnak OİM) ve Kahramanmaraş Orman Bölge Müdürlüğüne bağlı Kilis ve Gaziantep Orman İşletme Müdürlüğü'nde görev yapan orman işletme şefleri ve orman muhafaza memurlarından oluşmaktadır. Bu çerçevede araştırmanın evreni 35 orman işletme şefi ve 25 orman muhafaza memuru olmak üzere 60 kişiden oluşmaktadır. Araştırma evreninin küçük olması nedeniyle veri derleme yöntemi olarak tam sayım yöntemi kullanılmıştır. Ancak, bazı orman işletme şefliklerinde, orman işletme şefi ve orman muhafaza memuru olmaması nedeniyle 30 orman işletme şefi ve 21 orman muhafaza memuru olmak üzere toplam 51 kişiyle anket yapılabilmektedir.

Araştırmanın veri temininden istatistiksel analizlerin yapılmasına kadar geçen süreç alt başlıklar halinde aşağıda verilmiştir.

3.2.1. Anket Formunun Hazırlanması

Bu çalışmada Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yapılan ormancılık faaliyetleri esnasında karşılaşılan teknik, ekonomik ve sosyal sorunların belirlenmesi amacıyla 4 bölümden oluşan anket kullanılmıştır. Anket formunun ilk bölümünde eğitim durumu, bulunduğu il, yaş, cinsiyet, medeni hal ve çalışma süresi bilgilerinden oluşan demografik bilgileri belirlemeye yönelik sorular yer almaktadır.

Anket formu ikinci bölümünde yansız ve ayrıntılı cevaplar toplanması için açık uçlu 3 soru sorulmuş ve sorunların neler olduğu tespit edilmeye çalışılmıştır. Anketin üçüncü bölümde ise 30 adet 5'li Likert ölçeği kullanılarak katılımcıların düşüncelerine dönük yargılar yer almıştır. Son bölümde ise teknik, ekonomik ve sosyal sorunlara karşı çözüm önerilerinin belirlenmesi için açık uçlu sorulara yer verilmiştir.

Hazırlanan anket formlarının güvenilirlik düzeyinin belirlenmesi için SPSS paket programında Cronbach's alfa testi yapılmıştır. Elde edilen Cronbach's alfa değeri 0,718 olarak belirlenmiş olup, $0,718 > 0,7$ olduğu için anket formunda yer alan soruların iç tutarlılığının güvenilirliğini göstermektedir.

3.2.2. Anket Çalışmalarının Gerçekleştirilmesi

Araştırmaya veri temini amacıyla 05/02/2019-30/03/2019 tarihleri arasında Kilis, Gaziantep, Şanlıurfa, Adıyaman, Diyarbakır, Mardin, Batman, Siirt ve Şırnak Orman İşletme Müdürlüğü'nde görev yapan orman işletme şefleri ve orman muhafaza memurlarıyla anketler yapılmıştır. Anket çalışmaları, daha önce anket uygulaması yapmış konu hakkında bilgi sahibi olan orman işletme şeflerinin yardımlarıyla gerçekleştirilmiştir. Katılımcılara hem yüz yüze anket tekniği uygulanmış hem de kurumsal e-posta yoluyla anket soruları gönderilmiştir. Anket formlarının %85'inden geri dönüş alınmıştır.

3.2.3. Anket Verilerinin Bilgisayar Ortamına Aktarılması

Anket çalışmaları tamamlandıktan sonra 5'li Likert ölçeği kullanılan soruların cevaplarının büyük çoğunluğu için Sıralama Ölçeği (ordinal) kullanılarak SPSS paket programında değişkenler tanımlanmış ve verilerin girişi yapılmıştır. Anket verilerinin girişinde herhangi bir karışıklığın olmaması için formlar numaralandırılmıştır.

Açık uçlu sorular içerik analizi yapılarak her bir yargıya ait frekans ve yüzdelik ifade belirlenmiştir.

3.2.4. Verilerin Analizlerinin Yapılması

Verilerin analizinde SPSS paket programı kullanılmıştır. Elde edilen verilere istatistik analiz testlerden normallik testi yapılmıştır. Ölçek puanlarının normallik sınavında kolmogorov-smirnov ve shapiro-wilk testi kullanılmıştır. Kolmogorov-smirnov ve shapiro-wilk'in sig. değerlerinin 0.05'ten büyük olması puanların normal dağıldığını göstermektedir (Çizelge 3.1).

Çizelge 3.1. Normallik analiz sonucu

	<i>Kolmogorov-Smirnova</i>			<i>Shapiro-Wilk</i>		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
ORTALAMA	0,116	51	0,086	0,983	51	0,69

Çizelge 3.1'de sonuçlara göre iki farklı test sonucu görülmektedir. Bunlardan biri "Kolmogorov-Smirnov", diğeri ise "Shapiro-Wilk" testidir. Burada "Shapiro-Wilk" ve "Kolmogorov-Smirnov" testinin "Sig." değerleri 0.05'ten büyük olduğundan tüm gruplar için Ho hipotezleri kabul edilir (Shapiro vd.,1968). Yani tüm gruplar için **"%95 güvenle veriler normal dağılımlıdır."** denilebilir ve istatistik analiz olarak parametrik analizler kullanılabilir (Shapiro vd.,1968).

İstatistiksel analizlerde birbirinden bağımsız iki grubun ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olup olmadığına bakmak için bağımsız örneklem t testi ve 3 ya da daha çok grup arasında, belirli bir değişkene dayalı olarak farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla tek faktörlü varyans analizi (One Way Anova) kullanılmaktadır (Eymen, 2009). Bu çalışmada ölçek puanlarını cinsiyet, görev ve çalıştığı orman bölge müdürlüğü değişkenine göre karşılaştırmada bağımsız örneklem t testi, kurumdaki çalışma süresi ve eğitim durumu değişkenine göre karşılaştırmada tek yönlü varyans analizi (One Way ANOVA) uygulanmıştır. ANOVA testinde gruplar arasında anlamlı farklılık görüldüğünden farkın hangi iki grup arasında olduğunu belirlemek amacıyla Post Hoc Tukey testinden yararlanılmıştır. Analizlerde anlamlılık düzeyi 0,05 ($p < 0,05$) olarak belirlenmiştir.

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

4.1. Katılımcıların Demografik ve Sosyo-Ekonomik Özellikleri

Katılımcıların demografik ve sosyo-ekonomik özelliklerine göre dağılımları frekans ve yüzde oranlarıyla birlikte Çizelge 4.1’de verilmiştir

Çizelge 4.1. Katılımcıların demografik ve sosyo-ekonomik özellikleri

<i>Değişken</i>		<i>Frekans</i>	<i>Oran (%)</i>
Cinsiyet	Erkek	42	%82,4
	Bayan	9	%17,6
Medeni Hal	Evli	42	%82,4
	Bekar	9	%17,6
Görevi	Orman İşletme Şefi	30	%58,82
	Orman Muhafaza Memuru	21	%41,18
Çalıştığı Bölge Müdürlüğü	Şanlıurfa	41	%80,39
	Kahramanmaraş	10	%19,61
Eğitim	Lise	4	%7,8
	Ön Lisans	2	%3,9
	Lisans	36	%70,7
	Yüksek Lisans	9	%17,6
	Doktora	0	%0
Yaşadığı Şehir	Kilis	3	%5,8
	Gaziantep	7	%13,7
	Şanlıurfa	7	%13,7
	Adıyaman	6	%11,8
	Diyarbakır	6	%11,8
	Batman	4	%7,9
	Mardin	4	%7,9
	Siirt	12	%23,5
	Şırnak	2	%3,9
Görev Süresi	0-9 Yıllık	23	%45,1
	10-19 Yıllık	18	%35,3
	20-29 Yıllık	6	%11,8
	30-39 Yıllık	4	%7,8
Yaş	20-29 Yaş	3	%5,9
	30-39 Yaş	30	%58,8
	40-49 Yaş	10	%19,6
	50-59 Yaş	18	%15,7

Çizelge 4.1 incelendiğinde; cinsiyet bakımından katılımcıların %82,4'nün erkek, %17,6'lık kısmının ise bayan olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların medeni hal durumları değerlendirildiğinde; %82,4'nün evli, %17,6'lık kısmının ise bekar olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların eğitim durumları incelendiğinde, %7,8'nin lise, %3,9'unun ön lisans, %70,7'sinin üniversite ve %17,6'sının yüksek lisans mezunu olduğu görülmektedir. Katılımcıların çalışma süreleri bakımından incelendiğinde, %45,1'nin 0-9 yıllık, %35,3'ünün 10-19 yıllık, %11,8'inin 20-29 yıllık, %7,8'inin de 30-39 yıllık çalışma hayatının olduğu ve katılımcıların yaşları bakımından ise, %58,8'nin 30-39 yaş, %19,6'sının 40-49 yaş, %15,7'sinin 50-59 yaş, %5,9'unun ise 20-29 yaş grupları arasında olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların %80,39'u Şanlıurfa Orman Bölge Müdürlüğü'nde görev yapmakta iken %19,61'inin Kahramanmaraş Orman Bölge Müdürlüğü'nde görev yapmakta olduğu görülmektedir. Bunun yanında katılımcıların %58,82'si orman işletme şefi olarak, %41,58'i orman muhafaza memuru olarak görev yapmaktadır.

Yapılan bu çalışmada hem teknik personelin (orman işletme şefi) hem de alanda çalışan, özellikle koruma faaliyetlerini yerine getiren orman muhafaza memurlarının bölgede karşılaştıkları ormancılık sorunları ve bu sorunlara ilişkin çözüm önerileri birlikte değerlendirilmiştir. Bu çalışma her iki grup için ayrı ayrı yapılarak kapsam genişletilebilir.

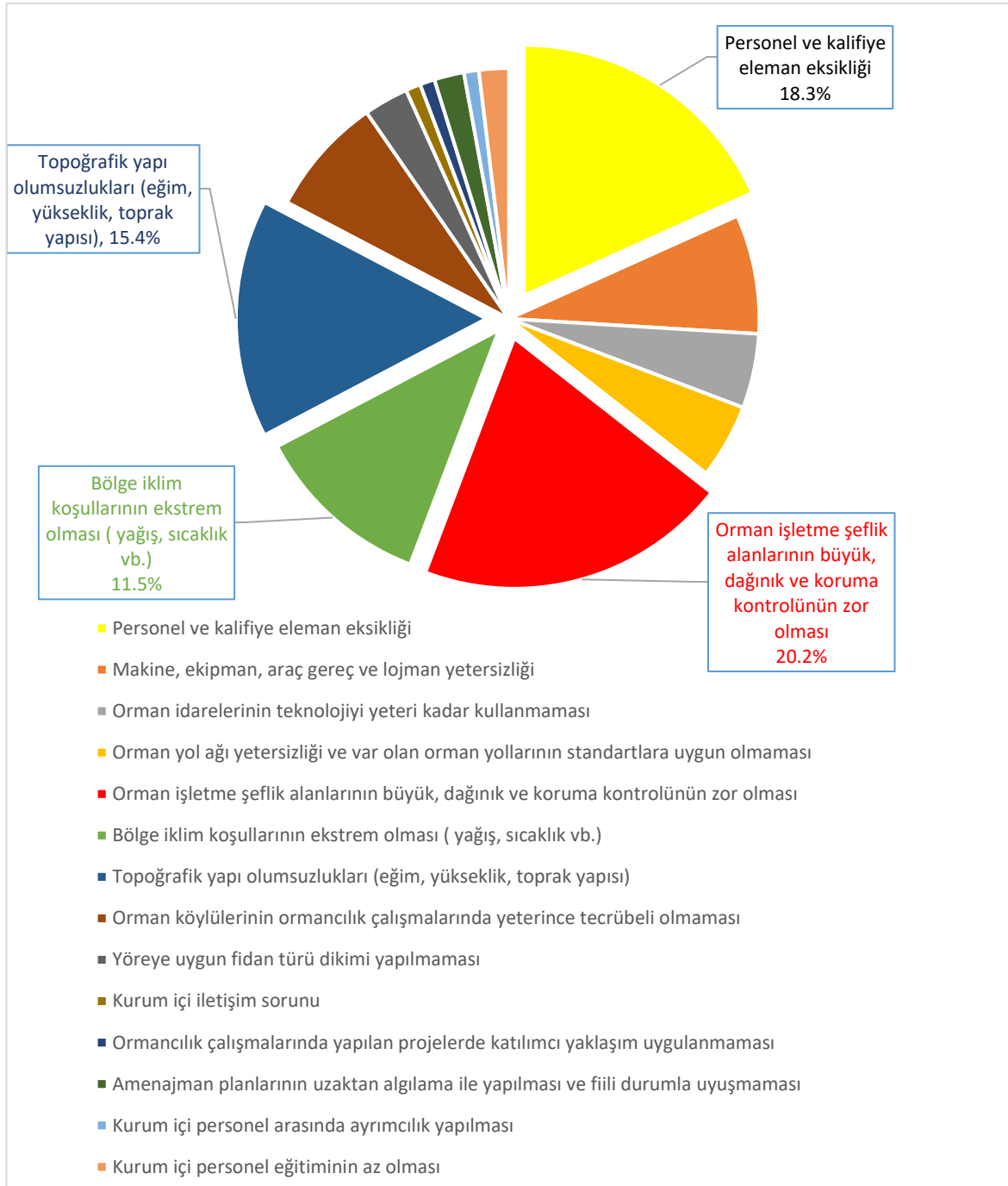
4.2. Katılımcıların Ormancılık Faaliyetlerinde Karşılaştığı Teknik Sorunlar

Katılımcıların Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yürütülen ormancılık faaliyetlerinde karşılaştığı teknik sorunları tespit etmek amacıyla, kendilerine "*Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Yürütülen Ormancılık Faaliyetlerinde Karşılaştığınız Teknik Sorunlar Nelerdir?*" şeklinde açık uçlu soru yöneltilmiştir. Elde edilen bulgular frekans ve yüzde oranına göre Çizelge 4.2 ve Şekil 4.1'de sıralanmıştır.

Çizelge 4.2 ve Şekil 4.1'deki veriler incelendiğinde; katılımcılar Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde ormancılık faaliyetlerinin yürütülmesinde 104 teknik sorun ifadesi belirtmişlerdir. Bu sorunların en önemli 4'ü "Orman işletme şeflik alanlarının büyük, dağınık ve koruma kontrolünün zor olması, %20,2", "Personel ve kalifiye eleman eksikliği, %18,3", "Topoğrafik yapı olumsuzlukları (eğim, yükseklik, toprak yapısı), %15,4" ve "Bölge iklim koşullarının ekstrem olması (yağış, sıcaklık vb.) %11,5" olarak sıralanmıştır.

Çizelge 4.2. Katılımcıların teknik sorunlarla ilgili ifadelerinin dağılımı

	<i>İfade Edilen Sorunlar</i>	<i>Frekans</i>	<i>Oran (%)</i>
Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Yürütülen Ormancılık Faaliyetlerinde Karşılaştığımız Teknik sorunlar nelerdir?" (Açık Uçlu Soru)	Orman işletme şeflik alanlarının büyük, dağınık ve koruma kontrolünün zor olması	21	20.2
	Personel ve kalifiye eleman eksikliği	19	18.3
	Topoğrafik yapı olumsuzlukları (eğim, yükseklik, toprak yapısı)	16	15.4
	Bölge iklim koşullarının ekstrem olması (yağış, sıcaklık vb.)	12	11.5
	Makine, ekipman, araç gereç ve lojman yetersizliği	8	7.7
	Orman köylülerinin ormancılık çalışmalarında yeterince tecrübeli	8	7.7
	Orman idarelerinin teknolojiyi yeteri kadar kullanmaması	5	4.8
	Orman yol ağı yetersizliği ve var olan orman yollarının standartlara uygun	5	4.8
	Yöreye uygun fidan türü dikimi yapılmaması	3	2.9
	Amenajman planlarının uzaktan algılama ile yapılması ve fiili durumla uyuşmaması	2	1.9
	Kurum içi personel eğitiminin az olması	2	1.9
	Kurum içi iletişim sorunu	1	1.0
	Ormancılık çalışmalarında yapılan projelerde katılımcı yaklaşım	1	1.0
Kurum içi personel arasında ayrımcılık yapılması	1	1.0	
Toplam		104	100,00

Şekil 4.1. Katılımcıların teknik sorunlarla ilgili yargıları

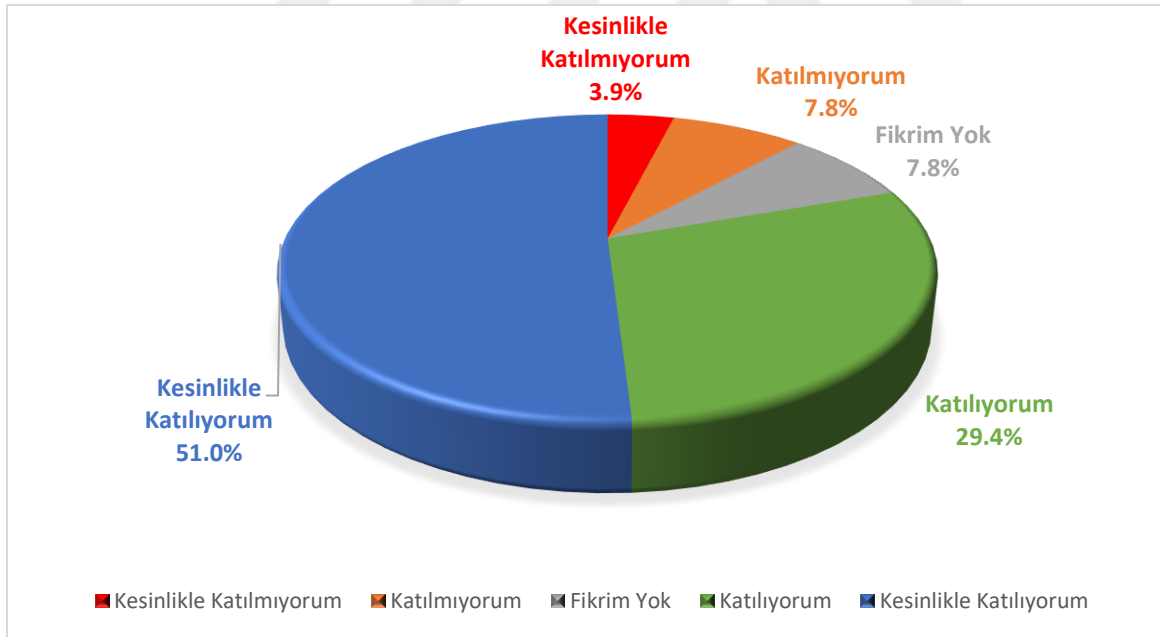
Bu ilk 4 sorun toplam sorunların %65'ini oluşturmaktadır. Teknik sorunların en düşük frekans ve yüzde değerlerine sahip 3 sorunu ise “Kurum içi iletişim sorunu, %1,0”, “Ormancılık çalışmalarında yapılan projelerde katılımcı yaklaşım uygulanmaması, %1,0” ve “Kurum içi personel arasında ayrımcılık yapılması, %1,0” olarak sıralanmıştır.

4.2.1. İş Yükünün Performansa Etkileri ile ilgili Bulgular

Katılımcıların orman işletme şeflerinin fazla iş yükünün performanslarını etkileyip etkilemediği ile ilgili düşüncelerini tespit etmek amacıyla sorulan soruya verilen cevaplar Çizelge 4.3 ve Şekil 4.2’de görülmektedir.

Çizelge 4.3. Katılımcıların orman işletme şeflerinin fazla iş yükünün performanslarına etkisine ilişkin düşünceleri

Yargı	Düşünceler	N	%
T.S.1 “Orman İşletme Şeflerinin fazla iş yükü performanslarını etkilemektedir”	Kesinlikle Katılmıyorum	2	3,9
	Katılmıyorum	4	7,8
	Fikrim Yok	4	7,8
	Katılıyorum	15	29,4
	Kesinlikle Katılıyorum	26	51,0

Şekil 4.2. Katılımcıların orman işletme şeflerinin fazla iş yükünün performanslarına etkisine ilişkin düşünceleri

Çizelge 4.3 ve Şekil 4.2 incelendiğinde; *orman işletme şeflerinin fazla iş yükü performanslarını etkilemektedir* önermesine katılımcıların %51,0’ünün kesinlikle katılıyorum, %29,4’ünün katılıyorum, %7,8’ini fikrim yok, %7,8’inin katılmıyorum ve %3,9’unun kesinlikle katılmıyorum şeklinde yanıt verdiği görülmektedir. Genel olarak

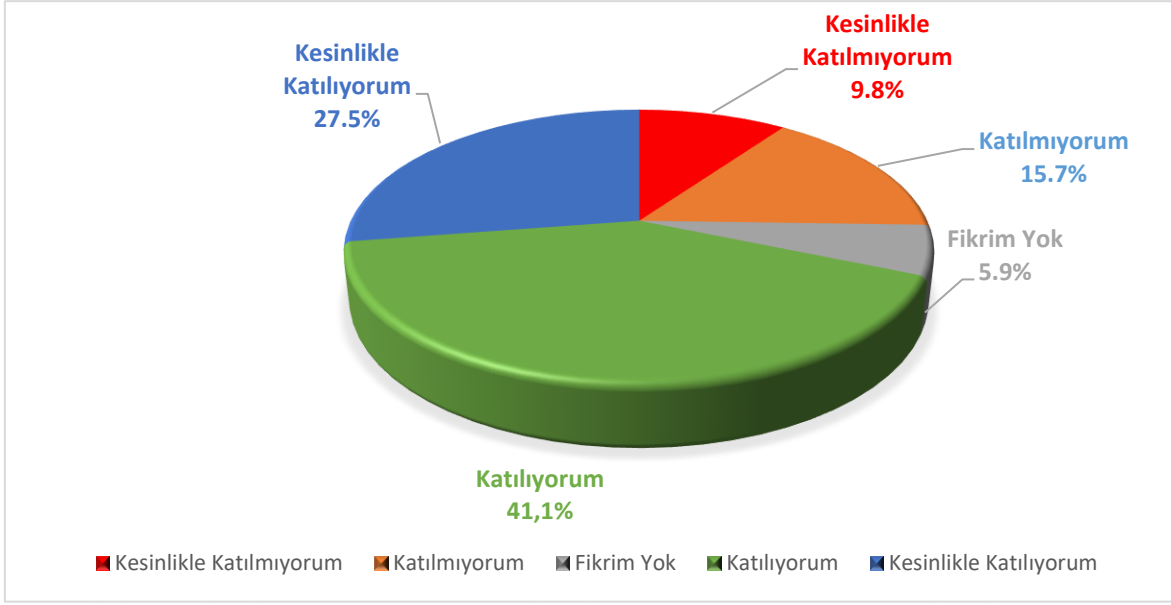
değerlendirildiğinde katılımcıların %80,4'ünün şeflerin iş yüklerinin fazla olmasının performanslarını etkilediğini düşündüğü görülmektedir. Orman Genel Müdürlüğü'nün 2018 yılı orman istatistik verilerine göre Türkiye genelinde orman işletme şefliklerinin ortalama alanlarının 15 785 ha olduğu görülmektedir (OGM, 2018). Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ne bakıldığında ise, şeflik alanının ortalama 51 157 ha olduğu tespit edilmiştir (OGM, 2018). Bu rakamlara bakıldığında bölge şeflik alanlarının Türkiye ortalamasının 3 katı büyüklükte olduğu görülmektedir. Bu durumda koruma kontrol çalışmasının yapılmasının çok zor olduğu söylenebilir. Yurdakul (2005) ile Daşdemir ve Çakmak (2017) araştırmalarında işletme şeflerinin hem teknik hem idari iş yüklerinin çok fazla olduğunu ve bunun da iş motivasyonlarını etkilediğini belirtmişlerdir. Öztürk (2013) ise orman muhafaza memurlarıyla ilgili çalışmada fazla iş yükün çalışanların performanslarını etkilediğini ifade etmiştir. Daha önce yapılan çalışmalardan elde edilen sonuçlar bu çalışma ile benzerlik göstermektedir. Bu durum iş yükünün Türkiye ormancılığının ortak bir sorunu olduğunu göstermektedir.

4.2.2. Orman Köylülerinin Ormancılıkla İlgili Teknik Bilgi ve Tecrübeleriyle İlgili Bulgular

Katılımcıların orman köylülerinin ormancılık çalışmaları konusunda yeterli teknik bilgi ve tecrübeye sahip olup olmadıklarına ilişkin düşüncelerini tespit etmek amacıyla sorulan soruya verilen cevaplar Çizelge 4.4 ve Şekil 4.3 de yer almaktadır.

Çizelge 4.4. Katılımcıların orman köylülerinin ormancılık çalışmaları konusunda yeterli teknik bilgi ve tecrübelerine ilişkin düşünceleri

Yargı	Düşünceler	N	%
T.S.2 "Orman köylüleri ormancılık çalışmaları konusunda yeterli teknik bilgiye ve tecrübeye sahip değildir"	Kesinlikle Katılmıyorum	5	9,8
	Katılmıyorum	8	15,7
	Fikrim Yok	3	5,9
	Katılıyorum	21	41,1
	Kesinlikle Katılıyorum	14	27,5

Şekil 4.3. Katılımcıların orman köylülerinin ormancılık çalışmaları konusunda yeterli teknik bilgi ve tecrübelerine ilişkin düşünceleri

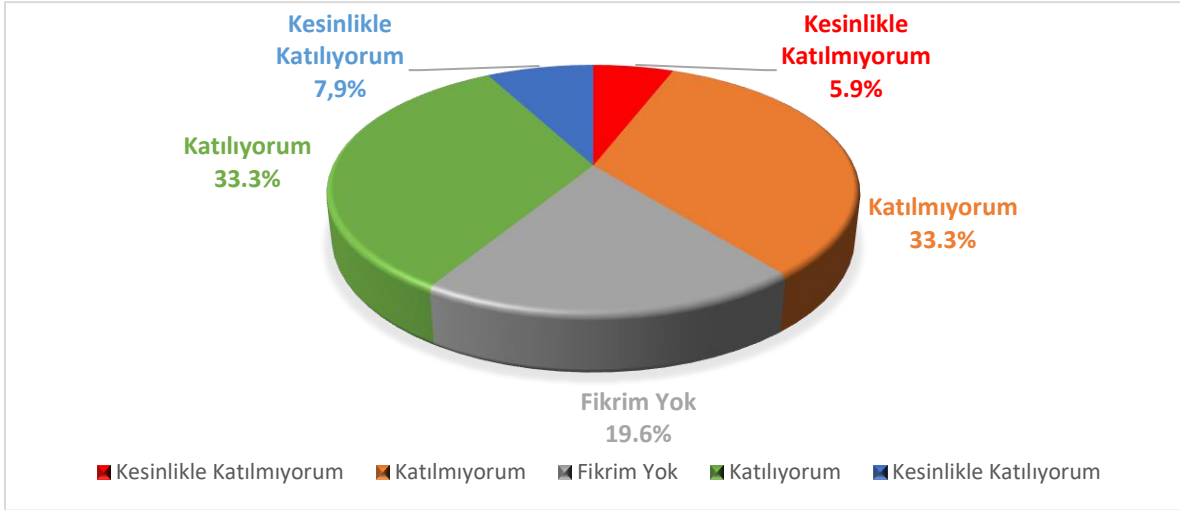
Çizelge 4.4 ve Şekil 4.3 incelendiğinde; *orman köylüleri ormancılık çalışmaları konusunda yeterli teknik bilgi ve tecrübeye sahip değildir* önermesine katılımcıların %27,5'i kesinlikle katılıyorum, %41,1'i katılıyorum, %5,9'u fikrim yok, %15,7'si katılmıyorum ve %9,8'i kesinlikle katılmıyorum şeklinde yanıt verdiği görülmektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde katılımcıların %68,6'sı orman köylülerinin ormancılık çalışmaları konusunda yeterli bilgi ve tecrübeye sahip olmadığını düşünmektedir. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki 1373 orman köyünde yaşayan 536 bin 635 orman köylüsünün teorik ve uygulamalı eğitimlerle ormancılık faaliyetleriyle ilgili bilgileri artırılarak çalışmalardan daha çok verim alınabileceği düşünülmektedir (OGM, 2019).

4.2.3. Ormancılık Çalışmalarının Sosyal Medya Üzerinden Duyurmasına İlişkin Bulgular

Katılımcıların orman işletme müdürlüklerinin yapmış olduğu ormancılık faaliyetlerinin sosyal medya aracılığıyla yöre halkına duyurulmasına ilişkin düşüncelerini tespit etmek amacıyla sorulan soruya verilen cevaplar Çizelge 4.5 ve Şekil 4.4'de sunulmuştur.

Çizelge 4.5. Katılımcıların orman işletme müdürlüklerinin yapmış olduğu ormancılık çalışmalarını sosyal medya üzerinden duyurmalarına ilişkin düşünceleri

Yargı	Düşünceler	N	%
T.S.3 “Orman işletme müdürlükleri yapmış olduğu ormancılık faaliyetlerini sosyal medya aracılığıyla yöre halkına duyurur”	Kesinlikle Katılmıyorum	3	5,9
	Katılmıyorum	17	33,3
	Fikrim Yok	10	19,6
	Katılıyorum	17	33,3
	Kesinlikle Katılıyorum	4	7,9

Şekil 4.4. Katılımcıların orman işletme müdürlüklerinin yapmış olduğu ormancılık çalışmalarını sosyal medya üzerinden duyurmalarına ilişkin düşünceleri

Çizelge 4.5 ve Şekil 4.4’deki veriler incelendiğinde, *orman işletme müdürlükleri yapmış olduğu ormancılık faaliyetlerini sosyal medya aracılığıyla yöre halkına duyurur* önermesine katılımcıların %7,9’u kesinlikle katılıyorum, %33,3’ü katılıyorum, %19,6’sı fikrim yok, %33,3’ü katılmıyorum ve %5,9’u kesinlikle katılmıyorum şeklinde yanıt verdiği görülmektedir. Katılımcıların %41,1’i orman işletme müdürlüklerinin yapmış olduğu ormancılık çalışmalarını sosyal medya üzerinden duyurduğunu düşünürken, %39,1’i ise sosyal medya üzerinden çalışmaların yeterince duyurulmadığını düşünmektedir. Bu sonuçlara göre, katılımcıların işletme müdürlüklerinin sosyal medya kullanımı konusunda olumlu ve olumsuz düşünenlerin sayılarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Bu açıdan tüm topluma

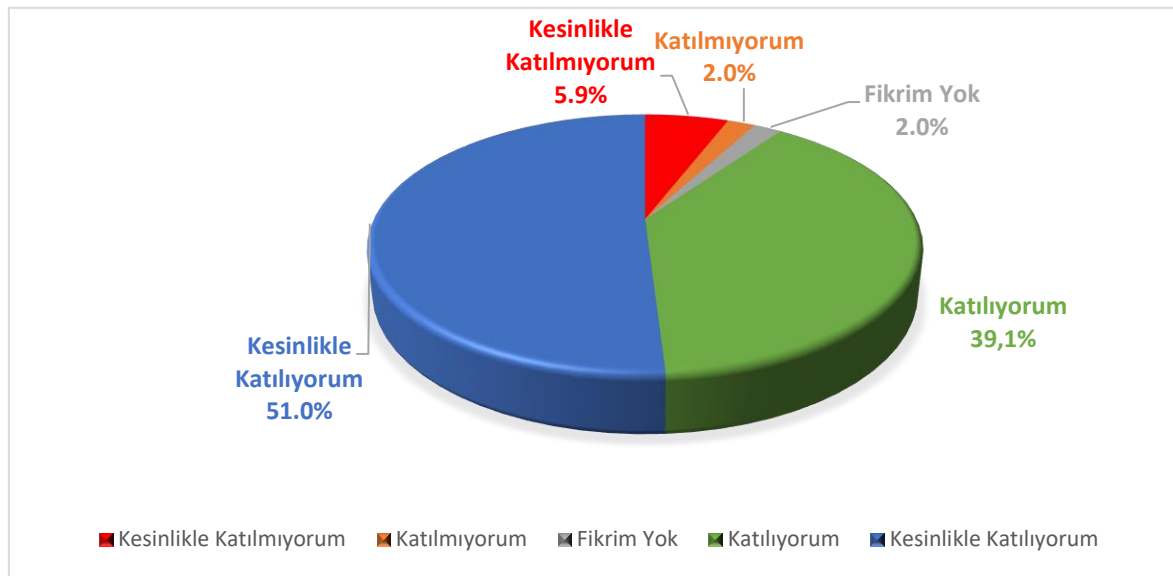
ormancılık çalışmalarını göstermek amacıyla sosyal medya kullanımının artırılmasının yararlı olacağı düşünülmektedir.

4.2.4. Nitelikli ve Tecrübeli Personel Eksikliğinin İş Verimliliği Üzerine Etkisiyle İlgili Bulgular

Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetlerinin işleyişinde nitelikli ve tecrübeli personel eksikliğinin iş verimliliği üzerine etkileri konusundaki düşüncelerini tespit etmek amacıyla sorulan soruya verilen cevaplar Çizelge 4.6 ve Şekil 4.5'te görülmektedir.

Çizelge 4.6. Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetlerinin işleyişinde nitelikli ve tecrübeli personelin eksikliğinin iş verimliliği üzerine etkileri konusundaki düşünceleri

Yargı	Düşünceler	N	%
T.S.4 “Bölgedeki ormancılık faaliyetlerinin işleyişinde nitelikli ve tecrübeli personelin eksikliği iş verimliliğini etkilemektedir”	Kesinlikle Katılmıyorum	3	5,9
	Katılmıyorum	1	2,0
	Fikrim Yok	1	2,0
	Katılıyorum	20	39,1
	Kesinlikle Katılıyorum	26	51,0

Şekil 4.5. Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetlerinin işleyişinde nitelikli ve tecrübeli personelin eksikliğinin iş verimliliği üzerine etkileri konusundaki düşünceleri

Çizelge 4.6 ve Şekil 4.5'deki veriler incelendiğinde; bölgedeki ormancılık faaliyetlerinin işleyişinde nitelikli ve tecrübeli personelin eksikliği iş verimliliğini etkilemektedir önermesine katılımcıların %51,0'ı kesinlikle katılıyorum, %39,1'i katılıyorum,

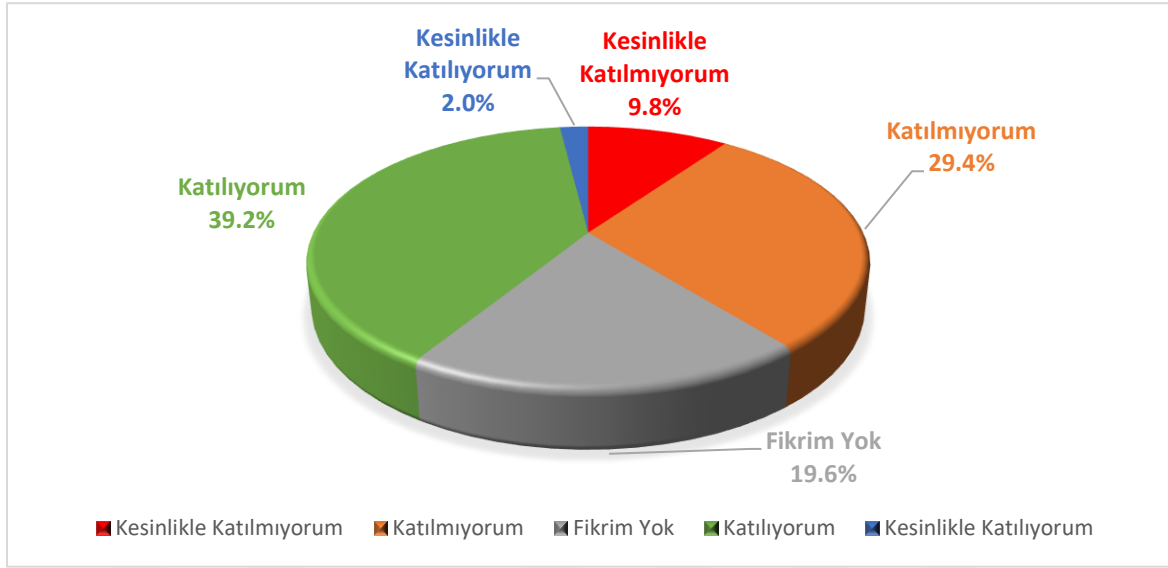
%2,0'si fikrim yok, %2,0'si katılmıyorum ve %5,9'u kesinlikle katılmıyorum şeklinde yanıt verdiği görülmektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde katılımcıların %90,1'i bölgede personel ve kalifiye eleman eksikliği olduğunu ifade etmektedir. Bu çalışmanın açık uçlu soru kısmında da “personel ve kalifiye eleman eksikliğinin, %18,3” oranı ile teknik sorunların en önemli ikinci sorunu olduğu görülmektedir. Yurdakul (2005), Türker ve Yılmaz (2010), Öztürk (2013) ve Daşdemir ve Çakmak (2017) tarafından yapılan dört ayrı araştırmada şefliklerde teknik, idari personel ve işçi eksikliklerinin bulunduğunu belirtmişlerdir. Bunun yanında iş yoğunluğuna göre personel alımlarının yapılması gerektiğini, personel eksikliği ile iş yoğunluğunun daha da arttığını belirtmişlerdir. Daha önce yapılan çalışmalardan elde edilen sonuçlar bu çalışma ile benzerlik göstermektedir. Bu durum personel ve kalifiye eleman eksikliğinin Türkiye ormancılığının ortak bir sorunu olduğunu göstermektedir.

4.2.5. Bölgedeki Ormancılık Faaliyetlerinde Katılımcı Yaklaşım Uygulanmasıyla İlgili Bulgular

Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetlerinin katılımcı yaklaşım uygulanarak yürütülmesine ilişkin düşüncelerini tespit etmek amacıyla sorulan soruya verilen cevaplar Çizelge 4.7 ve Şekil 4.6’da yer almaktadır.

Çizelge 4.7. Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetlerinde katılımcı yaklaşım uygulanmasına ilişkin düşünceleri

Yargı	Düşünceler	N	%
T.S.5 “Bölgedeki ormancılık faaliyetleri katılımcı yaklaşım uygulanarak yürütülmektedir”	Kesinlikle Katılmıyorum	5	9,8
	Katılmıyorum	15	29,4
	Fikrim Yok	10	19,6
	Katılıyorum	20	39,2
	Kesinlikle Katılıyorum	1	2,0

Şekil 4.6. Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetlerinde katılımcı yaklaşım uygulanmasına ilişkin düşünceleri

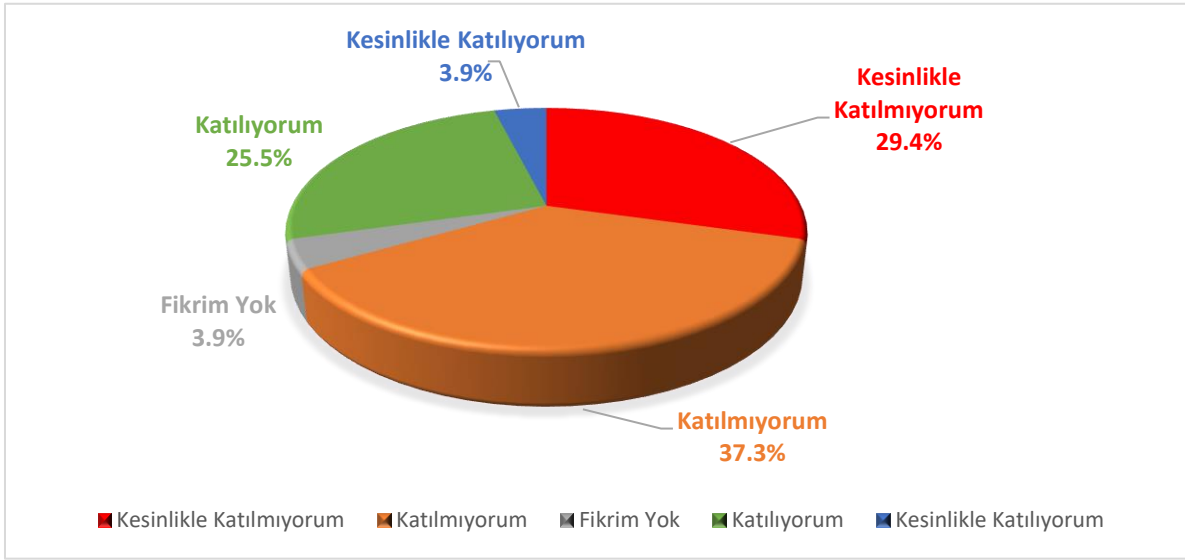
Çizelge 4.7 ve Şekil 4.6 değerlendirildiğinde; *bölgedeki ormancılık faaliyetleri katılımcı yaklaşım uygulanarak yürütülmektedir* önermesine katılımcıların %2,0'si kesinlikle katılıyorum, %39,2'i katılıyorum, %19,6'sı fikrim yok, %29,4'ü katılmıyorum ve %9,8'i kesinlikle katılmıyorum şeklinde yanıt verdiği görülmektedir. Katılımcıların %41,2'si yapılan ormancılık çalışmalarında katılımcı yaklaşım uygulandığını, %39,2'si çalışmalarda katılımcı yaklaşım uygulanmadığını düşünmektedir. Bu durum bölgedeki ormancılık çalışmalarının bir kısmında katılımcı yaklaşım uygulandığı bir kısmında da uygulanmadığını göstermektedir. Bölgedeki tüm ormancılık çalışmalarında katılımcı yaklaşım uygulanmasının yararlı olacağı düşünülmektedir. Türker ve Yılmaz (2010) çalışmalarında Türkiye'deki ormancılık sorunlarının çözümünde katılımcı yaklaşım uygulanmasının önemli olduğunu belirtmişlerdir. Öztürk vd. (2003) tarafından yapılan araştırmada ise katılımcı yaklaşımın işletme yönetiminde uygulanması gerektiğini ifade etmişlerdir.

4.2.6. Bölgede Görev Yapan Personelin Lojman, Çalışma Odası, Bilgisayar, Teçhizat ve Donanım İmkânlarına İlişkin Bulgular

Katılımcıların bölgede görev yapan personelin lojman, çalışma odası, bilgisayar, teçhizat ve donanım imkânlarına ilişkin düşüncelerini tespit etmek amacıyla sorulan soruya verilen cevaplar Çizelge 4.8 ve Şekil 4.7'de görülmektedir.

Çizelge 4.8. Katılımcıların bölgede görev yapan personelin lojman, çalışma odası, bilgisayar, teçhizat ve donanım imkânlarına ilişkin düşünceleri

Yargı	Düşünceler	N	%
T.S.6 “Bölgede görev yapan personelin lojman, çalışma odası, bilgisayar, teçhizat ve donanım imkânları yeterli düzeydedir”	Kesinlikle Katılmıyorum	15	29,4
	Katılmıyorum	19	37,3
	Fikrim Yok	2	3,9
	Katılıyorum	13	25,5
	Kesinlikle Katılıyorum	2	3,9

Şekil 4.7. Katılımcıların bölgede görev yapan personelin lojman, çalışma odası, bilgisayar, teçhizat ve donanım imkânlarına ilişkin düşünceleri

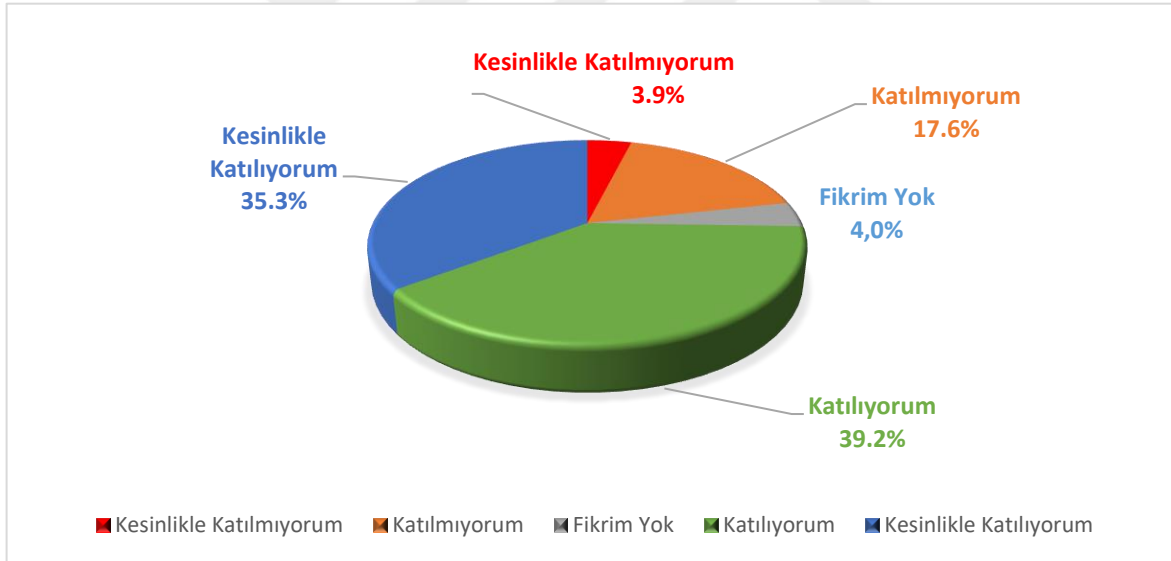
Çizelge 4.8 ve Şekil 4.7 incelendiğinde; *bölgede görev yapan personelin lojman, çalışma odası, bilgisayar, teçhizat ve donanım imkânları yeterli düzeydedir* önermesine katılımcıların %3,9’u kesinlikle katılıyorum, %25,5’i katılıyorum, %3,9’u fikrim yok, %37,3’ü katılmıyorum ve %29,4’ü kesinlikle katılmıyorum şeklinde yanıt verdiği görülmektedir. Katılımcıların %66,7’si bölgede görev yapan personelin lojman, çalışma odası, bilgisayar ve donanım yönünden eksik olduğunu ifade etmektedir. Daşdemir ve Çakmak (2017) tarafından yapılan araştırmada, işletme şefliklerinde araç-gereç yetersizliği olduğu ve bu durumun da iş verimliliğini etkilediği saptamıştır. Araştırmalar Personelin lojman, çalışma odası, bilgisayar, teçhizat ve donanım imkanları yetersizliğinin Türkiye ormancılığının ortak bir sorunu olduğunu göstermektedir.

4.2.7. Bölgedeki Yeryüzü Şekillerinin Ormancılık Çalışmalarına Etkisine İlişkin Bulgular

Katılımcıların bölgedeki yeryüzü şekillerinin (eğim, yükseklik vb.) ormancılık çalışmalarına etkisine ilişkin düşüncelerini tespit etmek amacıyla sorulan sorulara verilen cevaplar Çizelge 4.9 ve Şekil 4.8’de görülmektedir.

Çizelge 4.9. Katılımcıların bölgedeki yeryüzü şekillerinin (eğim, yükseklik vb.) ormancılık çalışmalarına etkisine ilişkin düşünceleri

Yargı	Düşünceler	N	%
T.S.7 “Bölgedeki yeryüzü şekilleri (eğim, yükseklik vb.) ormancılık çalışmalarını zorlaştırmaktadır”	Kesinlikle Katılmıyorum	2	3,9
	Katılmıyorum	9	17,6
	Fikrim Yok	2	4,0
	Katılıyorum	20	39,2
	Kesinlikle Katılıyorum	18	35,3

Şekil 4.8. Katılımcıların bölgedeki yeryüzü şekilleri (eğim, yükseklik vb.) ormancılık çalışmalarına etkisine ilişkin düşünceleri

Çizelge 4.9 ve Şekil 4.8 incelendiğinde; *bölgedeki yeryüzü şekilleri (eğim, yükseklik vb.) ormancılık çalışmalarını zorlaştırmaktadır* önermesine katılımcıların %35,3’ü kesinlikle katılıyorum, %39,2’si katılıyorum, %4,0’ü fikrim yok, %17,6’sı katılmıyorum ve %3,9’u kesinlikle katılmıyorum şeklinde yanıt verdiği görülmektedir. Katılımcıların %74,5’i bölgedeki yeryüzü şekillerinin ormancılık çalışmalarını olumsuz etkilediğini ifade etmiştir. Yavuz (2007) ile Daşdemir ve Çakmak (2017) orman işletme şeflik alanlarının genellikle dağlık

ve engebeli bir arazi yapısına sahip olduğunu bu yapının ormancılık faaliyetlerini olumsuz yönde etkilediğini belirtmiştir. Araştırmalar yeryüzü şekilleri engebeli ve arazi şartlarının ağır olmasının Türkiye ormancılığının ortak bir sorunu olduğunu göstermektedir.

4.2.8. Bölgedeki İklim Özelliklerinin Ağaçlandırma Çalışmalarına Etkisine İlişkin Bulgular

Katılımcıların bölgedeki tipik iklim özelliği olan yazların aşırı kurak geçmesinin ağaçlandırma çalışmalarına etkisi konusundaki düşüncelerini tespit etmek amacıyla sorulan soruya verilen cevaplar Çizelge 4.10 ve Şekil 4.9’da yer almaktadır.

Çizelge 4.10. Bölgede yazların aşırı kurak geçmesi ağaçlandırma çalışmalarına etkisi konusundaki düşünceleri

Yargı	Düşünceler	N	%
T.S.8 “Bölgede yaz aylarının aşırı kurak geçmesi ağaçlandırma çalışmalarının başarısını etkilemektedir”	Kesinlikle Katılmıyorum	6	11,8
	Katılmıyorum	1	2,0
	Fikrim Yok	2	3,9
	Katılıyorum	14	27,4
	Kesinlikle Katılıyorum	28	54,9

Şekil 4.9. Bölgedeki yazların aşırı kurak geçmesi ağaçlandırma çalışmalarına etkisi konusundaki düşünceleri

Çizelge 4.10 ve Şekil 4.9 incelendiğinde; *bölgede yaz aylarının aşırı kurak geçmesi ağaçlandırma çalışmalarının başarısını etkilemektedir* önermesine katılımcıların %54,9’u kesinlikle katılıyorum, %27,4’ü katılıyorum, %3,9’u fikrim yok, %2,0’si katılmıyorum ve %11,8’i kesinlikle katılmıyorum şeklinde yanıt verdikleri görülmektedir. Genel olarak

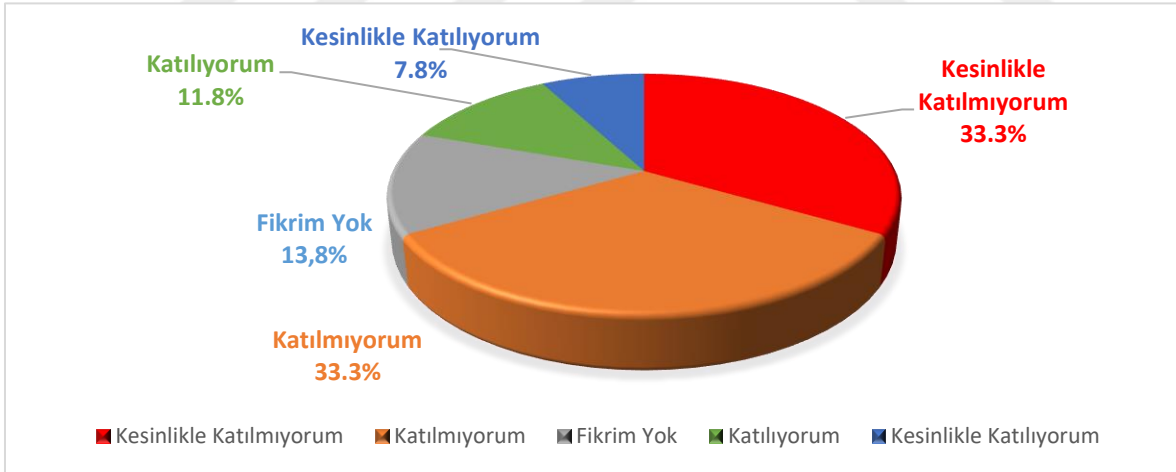
değerlendirildiğinde katılımcıların %82,3'ü bölgede yaz aylarının aşırı kurak geçmesinin ağaçlandırma çalışmalarında dikilen fidanların tutma başarısını etkilediğini düşünmektedir. Yazları oluşan su açığından dolayı yeni dikilen fidanların büyük kısmı yaz dönemini atlatamamakta ve kurumalar meydana gelmektedir.

4.2.9. Bölgedeki Ormancılık Faaliyetleri İçin Orman Yol Ağı Yeterliliğiyle İlgili Bulgular

Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetleri için orman yol ağı yeterliliğine ilişkin düşüncelerini tespit etmek amacıyla sorulan soruya verilen cevaplar Çizelge 4.11 ve Şekil 4.10'da görülmektedir.

Çizelge 4.11. Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetleri için orman yol ağı yeterliliğine ilişkin düşünceleri

Yargı	Düşünceler	N	%
T.S.9 "Bölgedeki ormancılık faaliyetleri için orman yol ağı yeterlidir"	Kesinlikle Katılmıyorum	17	33,3
	Katılmıyorum	17	33,3
	Fikrim Yok	7	13,8
	Katılıyorum	6	11,8
	Kesinlikle Katılıyorum	4	7,8

Şekil 4.10. Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetleri için orman yol ağı yeterliliğine ilişkin düşünceleri

Çizelge 4.11 ve Şekil 4.10 değerlendirildiğinde *bölgedeki ormancılık faaliyetleri için orman yol ağı yeterlidir* önermesine katılımcıların %7,8'i kesinlikle katılıyorum, %11,8'i katılıyorum, %13,8'i fikrim yok, %33,3'ü katılmıyorum ve %33,3'ü kesinlikle katılmıyorum şeklinde yanıt verdiği görülmektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde katılımcıların %66,6'sı bölgedeki orman yol ağının yetersiz olduğunu düşünmektedir. Daşdemir ve Çakmak (2017)

çalışmasında, arazi koşullarının dağlık ve engebeli olmasının yol ağlarının yetersiz oluşunu beraberinde getirmekte olduğunu ve bu durumun odun hammaddesi üretiminde kesme, sürütme, nakliye ve yangınla mücadele faaliyetlerini olumsuz yönde etkilediğini belirtmiştir. Araştırmalar orman yol ağının yetersiz olmasının Türkiye ormancılığının ortak bir sorunu olduğunu göstermektedir.

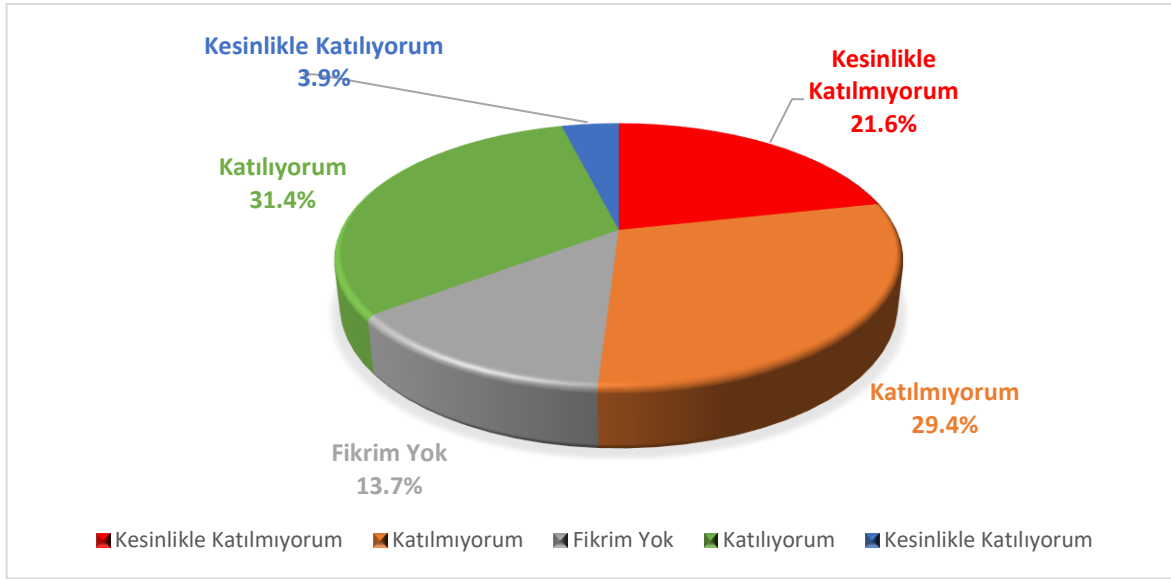
4.2.10. Bölgede Yapılan Ağaçlandırma Projelerinin Arazi Aplikasyonuna İlişkin Bulgular

Katılımcıların bölgede yapılan ağaçlandırma projeleri ile projenin arazi aplikasyonuna ilişkin düşüncelerini tespit etmek amacıyla sorulan soruya verilen cevaplar Çizelge 4.12 ve Şekil 4.11’de yer almaktadır.

Çizelge 4.12. Katılımcıların bölgede yapılan ağaçlandırma projeleri ile arazi yapısının uyumluluğu konusundaki düşünceleri

Yargı	Düşünceler	N	%
T.S.10 “Bölgede yapılan ağaçlandırma projeleri ile uygulama örtüşmektedir”	Kesinlikle Katılmıyorum	11	21,6
	Katılmıyorum	15	29,4
	Fikrim Yok	7	13,7
	Katılıyorum	16	31,4
	Kesinlikle Katılıyorum	2	3,9

Çizelge 4.12 ve Şekil 4.11 incelendiğinde; *bölgede yapılan ağaçlandırma projeleri ile uygulama örtüşmektedir* önermesine katılımcıların %3,9’u kesinlikle katılıyorum, %31,4’ü katılıyorum, %13,7’si fikrim yok, %29,4’ü katılmıyorum ve %21,6’sı kesinlikle katılmıyorum şeklinde yanıt verdiği görülmektedir. Katılımcıların %51’i bölgedeki ağaçlandırma projeleri ile projelerin arazide aplikasyonu (uygulanması) arasında farklılıklar olduğunu belirtmişler ve projenin tam olarak araziye uygulanmadığını ifade etmişlerdir. Arazi etüt çalışmalarının detaylı yapılmadan, projelerin masa başında yapılmasının bu duruma neden olduğu düşünülmektedir. Bu durumun hem zaman kaybına hem de yapılan yatırımların aksamasına neden olduğu sonucuna varılabilir.

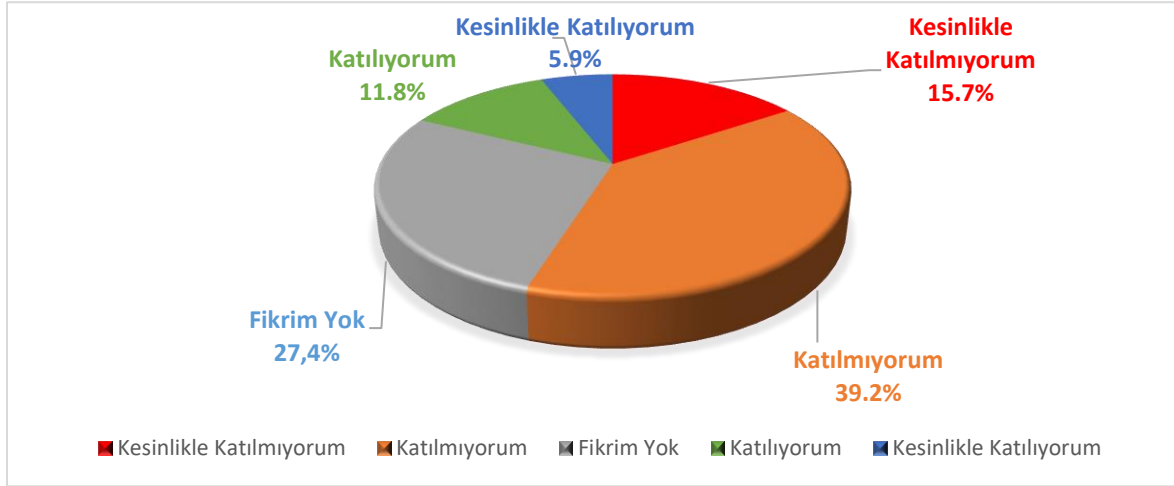
Şekil 4.11. Katılımcıların bölgede yapılan ağaçlandırma projeleri ile arazi yapısının uyumluluğu konusundaki düşünceleri

4.2.11. Bölgedeki Amenajman Planları ile Fiili Durumun Örtüşmesine İlişkin Bulgular

Katılımcıların bölgedeki uzaktan algılama ile yapılan amenajman planları ile fiili durumun örtüşmesine ilişkin düşüncelerini tespit etmek amacıyla sorulan soruya verilen cevaplar Çizelge 4.13 ve Şekil 4.12’de görülmektedir.

Çizelge 4.13. Katılımcıların bölgede uzaktan algılama ile yapılan amenajman planları ile fiili durumun örtüşmesine ilişkin düşünceleri

Yargı	Düşünceler	N	%
T.S.11 “Bölgedeki uzaktan algılama ile yapılan amenajman planları ile fiili durum (planın uygulanabilirliği) örtüşmektedir”	Kesinlikle Katılmıyorum	8	15,7
	Katılmıyorum	20	39,2
	Fikrim Yok	14	27,4
	Katılıyorum	6	11,8
	Kesinlikle Katılıyorum	3	5,9

Şekil 4.12. Katılımcıların bölgede uzaktan algılama ile yapılan amenajman planları ile fiili durumun örtüşmesine ilişkin düşünceleri

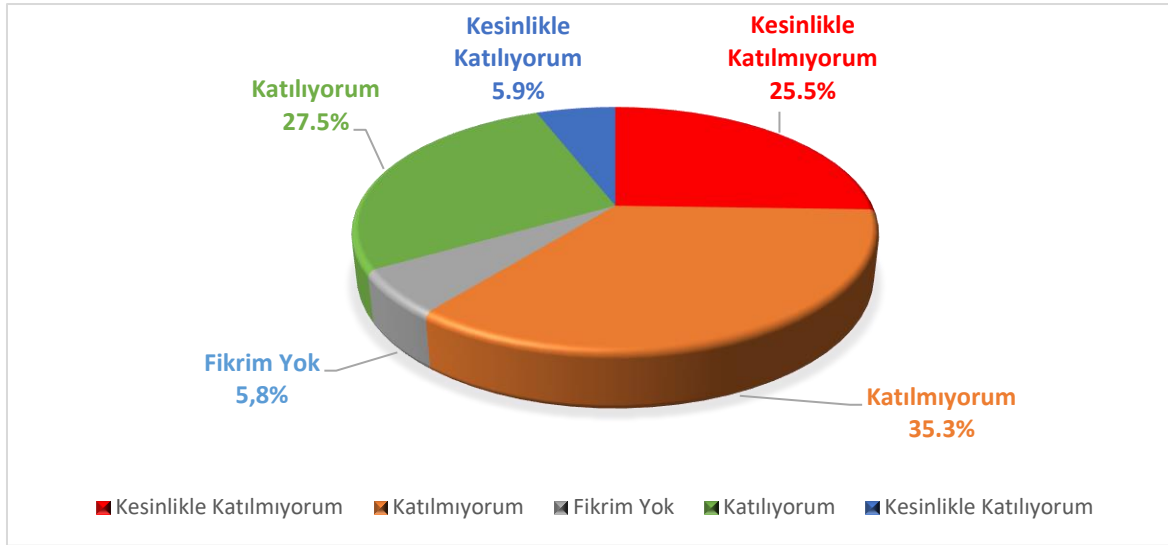
Çizelge 4.13 ve Şekil 4.12 incelendiğinde; *bölgedeki uzaktan algılama ile yapılan amenajman planları ile fiili durum (planın uygulanabilirliği) örtüşmektedir* önermesine katılımcıların %5,9'u kesinlikle katılıyorum, %11,8'i katılıyorum, %27,4'ü fikrim yok, %39,2'si katılmıyorum ve %15,7'si kesinlikle katılmıyorum şeklinde yanıt verdiği görülmektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde katılımcıların %54,9'u bölgede terör ve güvenlik problemleri nedeniyle alan envanteri yapılmadan sadece uzaktan algılama ile yapılan amenajman planlarının fiili durum ile örtüşmediğini düşünmektedir. Bu durum amenajman planlarının uygulanabilirliğini azaltmaktadır.

4.2.12. Bölgedeki Ormanların ve Ağaçlandırma Sahalarının Korunmasına İlişkin Bulgular

Katılımcıların bölgedeki ormanlık alanların ve ağaçlandırma sahalarının korunmalarına ilişkin düşüncelerini tespit etmek amacıyla sorulan sorulara verilen cevaplar Çizelge 4.14 ve Şekil 4.13'te sunulmuştur.

Çizelge 4.14. Katılımcıların bölgedeki ormanlık alanların ve ağaçlandırma sahalarının korunmalarına ilişkin düşünceleri

Yargı	Düşünceler	N	%
T.S.12 "Bölgede ormanlık alanların ve ağaçlandırma sahalarının korunmaları sağlıklı yapılmaktadır"	Kesinlikle Katılmıyorum	13	25,5
	Katılmıyorum	18	35,3
	Fikrim Yok	3	5,8
	Katılıyorum	14	27,5
	Kesinlikle Katılıyorum	3	5,9

Şekil 4.13. Katılımcıların bölgedeki ormanlık alanların ve ağaçlandırma sahalarının korunmalarına ilişkin düşünceleri

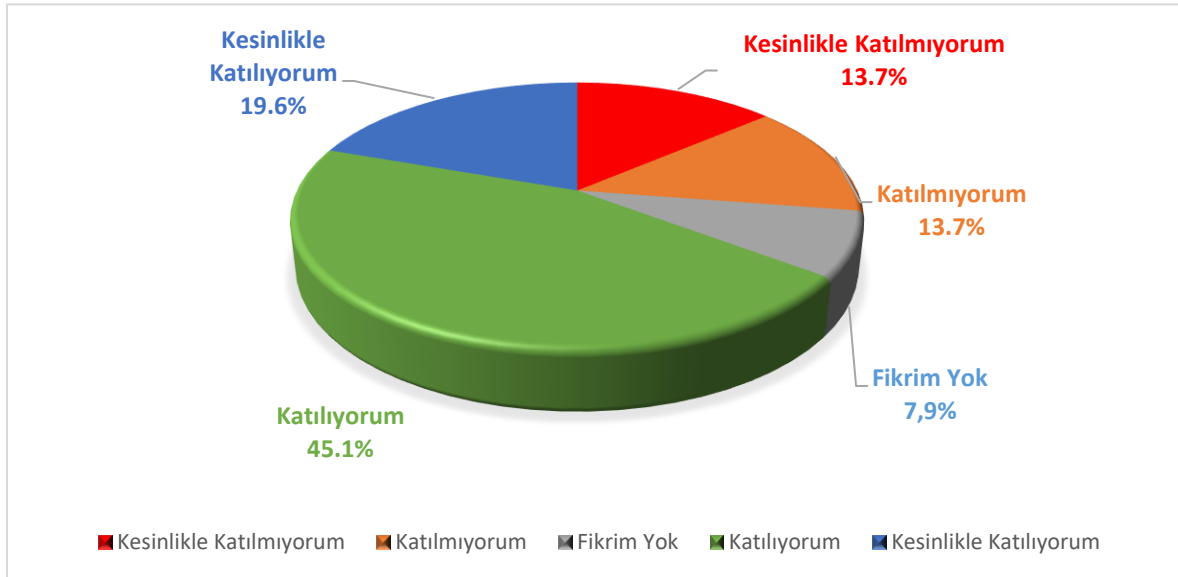
Çizelge 4.14 ve Şekil 4.13'deki veriler incelendiğinde; *bölgede ormanlık alanların ve ağaçlandırma sahalarının korunmaları sağlıklı yapılmaktadır* önermesine katılımcıların %5,9'u kesinlikle katılıyorum, %27,5'i katılıyorum, %5,8'i fikrim yok, %35,3'ü katılmıyorum ve %25,5'i kesinlikle katılmıyorum şeklinde yanıt verdiği görülmektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde katılımcıların %60,8'i bölgede ormanlık alanları ve ağaçlandırma sahalarını koruma faaliyetlerinin sağlıklı yapılmadığını düşünmektedir. Pamay (1980) ve Yıldırım (2004) çalışmasında orman alanlarının ve ağaçlandırma sahalarının koruma faaliyetlerinin yetersiz olduğunu ifade etmişlerdir. Daha önceki çalışmalar ile bu çalışmada benzer sonuçlar elde edilmiştir. Araştırmalar koruma faaliyetlerinin sağlıklı yapılamamasının Türkiye ormancılığının ortak bir sorunu olduğunu göstermektedir.

4.2.13. Bölgedeki Ağaçlandırma Çalışmalarında Ağaç Türü Seçimine İlişkin Bulgular

Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetleri kapsamında yapılan ağaçlandırmalarda ağaç türü seçimine ilişkin düşüncelerini tespit etmek amacıyla sorulan sorulara verilen cevaplar Çizelge 4.15 ve Şekil 4.14'te yer almaktadır.

Çizelge 4.15. Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetleri kapsamında ağaç türü seçimine ilişkin düşünceleri

Yargı	Düşünceler	N	%
T.S.13 “Bölgede ormancılık faaliyetleri (ağaçlandırma) kapsamında en uygun ağaç türleri seçilmektedir”	Kesinlikle Katılmıyorum	7	13,7
	Katılmıyorum	7	13,7
	Fikrim Yok	4	7,9
	Katılıyorum	23	45,1
	Kesinlikle Katılıyorum	10	19,6

Şekil 4.14. Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetleri kapsamında ağaç türü seçimine ilişkin düşünceler

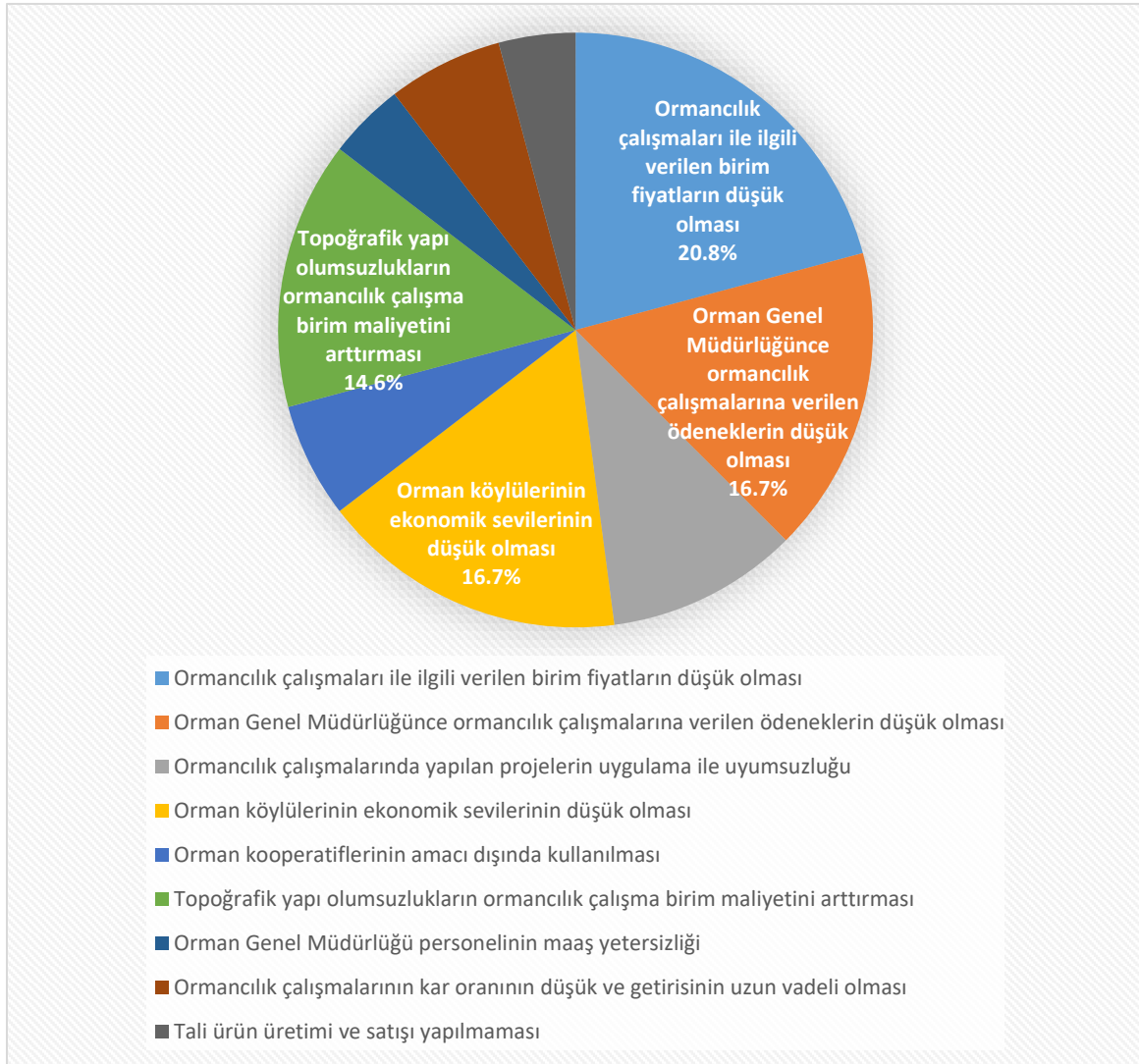
Çizelge 4.15 ve Şekil 4.14 incelendiğinde; *bölgede ormancılık faaliyetleri(ağaçlandırma) kapsamında en uygun ağaç türleri seçilmektedir* önermesine katılımcıların %19,6’sı kesinlikle katılıyorum, %45,1’i katılıyorum, %7,9’u fikrim yok, %13,7’si katılmıyorum ve %13,7’si kesinlikle katılmıyorum şeklinde yanıt verdiği görülmektedir. Katılımcıların %64,7’si bölgedeki ormancılık faaliyetlerinde (ağaçlandırma) yöreye uygun ağaç türlerinin seçiminin yapıldığını düşünmektedir. Yıldırım (2004) İstanbul Orman Bölge Müdürlüğü’nde yaptığı çalışmada ağaçlandırma sahalarındaki fidan türü seçiminin ağaçlandırma amacına yönelik olarak yapılmadığını ifade etmiştir. Bu iki araştırma arasındaki farkın, farklı yörelerde yapılması kaynaklandığı düşünülmektedir.

4.3. Katılımcıların Ormancılık Faaliyetlerinde Karşılaştığı Ekonomik Sorunlar

Katılımcıların Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yürütülen ormancılık faaliyetlerinde karşılaşılan ekonomik sorunlarını tespit etmek amacıyla, kendilerine “Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Yürütülen Ormancılık Faaliyetlerinde Karşılaştığınız Ekonomik Sorunlar Nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Elde edilen bulgular frekans ve yüzde oranına göre Çizelge 4.16 ve Şekil 4.15’de sıralanmıştır.

Çizelge 4.16. Katılımcıların ekonomik sorunlarla ilgili yargıları

	<i>Yargılar</i>	<i>Frekans</i>	<i>Oran (%)</i>
Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Yürütülen Ormancılık Faaliyetlerinde Karşılaştığınız Ekonomik sorunlar nelerdir?” (Açık Uçlu Soru)	Ormancılık çalışmaları ile ilgili verilen birim fiyatların düşük olması	10	20.8
	Orman Genel Müdürlüğüne ormancılık çalışmalarına (özellikle ağaçlandırma) verilen ödeneklerin düşük olması	8	16.7
	Orman köylülerinin ekonomik seviyelerinin düşük olması	8	16.7
	Topoğrafik yapı olumsuzluklarının ormancılık çalışma birim maliyetini arttırması	7	14.6
	Ormancılık çalışmalarında yapılan projelerin uygulama ile uyumsuzluğu	5	10.4
	Orman kooperatiflerinin amacı dışında kullanılması	3	6.3
	Ormancılık çalışmalarının kar oranının düşük ve getirisinin uzun vadeli olması	3	6.3
	Orman Genel Müdürlüğü personelinin maaş yetersizliği	2	4.2
	Tali ürün üretimi ve satışı yapılmaması	2	4.2
Toplam		48	100,00

Şekil 4.15. Katılımcıların ekonomik sorunlarla ilgili yargıları

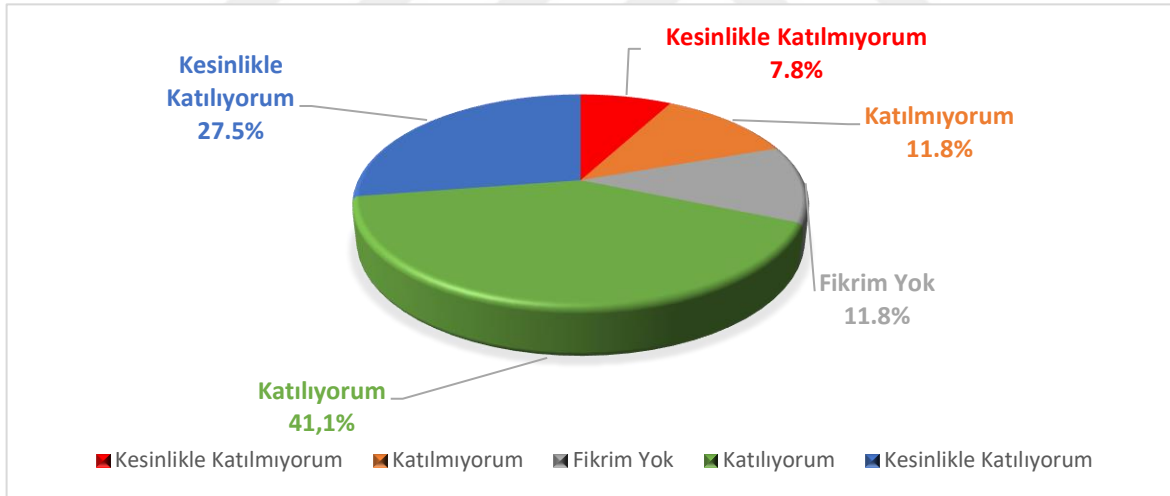
Çizelge 4.16 ve Şekil 4.15’deki veriler incelendiğinde; katılımcılar Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde ormancılık faaliyetlerinin yürütülmesinde 48 ekonomik sorun ifadesi belirtmişlerdir. Bu sorunların en önemli ilk 4’ü “Ormancılık çalışmaları ile ilgili Orman Genel Müdürlüğü’nce verilen birim fiyatların düşük olması, %20,8”, “Orman Genel Müdürlüğünce ormancılık çalışmalarına verilen ödeneklerin düşük olması, %16,7”, “Orman köylülerinin ekonomik seviyelerinin düşük olması, %16,7” ve “Topoğrafik yapı olumsuzluklarının ormancılık çalışma birim maliyetini arttırması, %14,6” olarak sıralanmıştır. Bu ilk 4 sorun toplam sorunların %70’ini oluşturmaktadır. Ekonomik sorunların en düşük frekans ve yüzde değerlerine sahip 3 sorununa bakıldığında ise “Ormancılık çalışmalarının kar oranının düşük ve getirisinin uzun vadeli olması, %6,3”, “Orman Genel Müdürlüğü personelinin maaş yetersizliği, %4,2” ve “Tali ürün üretimi ve satışı yapılmaması, %4,2” olarak sıralanmıştır.

4.3.1. Bölgede Yaşayan Orman Köylülerinin Ekonomik Seviyeleriyle Ormandan Faydalanmaları Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular

Katılımcıların bölgede yaşayan orman köylülerinin ekonomik seviyeleri ile ormandan faydalanmaları arasındaki ilişkiye ait düşüncelerini tespit etmek amacıyla sorulan soruya verilen cevaplar Çizelge 4.17 ve Şekil 4.16’de sunulmuştur.

Çizelge 4.17. Katılımcıların bölgede yaşayan orman köylülerinin ekonomik seviyeleri ile ormandan faydalanmaları arasındaki ilişkiye ait düşünceleri

Yargı	Düşünceler	N	%
E.S.1 “Bölgede yaşayan orman köylülerinin ekonomik seviyelerinin düşük olması ormandan faydalanmalarını arttırmaktadır”	Kesinlikle Katılmıyorum	4	7,8
	Katılmıyorum	6	11,8
	Fikrim Yok	6	11,8
	Katılıyorum	21	41,1
	Kesinlikle Katılıyorum	14	27,5

Şekil 4.16. Katılımcıların bölgede yaşayan orman köylülerinin ekonomik seviyeleri ile ormandan faydalanmaları arasındaki ilişkiye ait düşünceleri

Çizelge 4.17 ve Şekil 4.16 incelendiğinde; *bölgede yaşayan orman köylülerinin ekonomik seviyelerinin düşük olması ormandan faydalanmalarını arttırmaktadır* önermesine katılımcıların %27,5’i kesinlikle katılıyorum, %41,1’i katılıyorum, %11,8’i fikrim yok, %11,8’i katılmıyorum ve %7,8’i kesinlikle katılmıyorum şeklinde yanıt verdiği görülmektedir. Katılımcıların %68,6’sı bölgedeki orman köylülerinin ekonomik seviyelerinin düşük olmasının ormandan faydalanmalarını arttırdığını düşünmektedir. Bu çalışmanın açık uçlu soru kısmında

da “orman köylülerinin ekonomik seviyelerinin düşük olması, %16,7” oranı ile ekonomik sorunların en önemli üçüncü sorunu olduğu görülmektedir. Alkan (2013) orman köylerinde kişi başına gelirin artmasının, başta yakacak odun olmak üzere orman kaynaklarına olan bağımlılığı azalttığını bu bağımlılığın azalması ile ormanların çevresel fonksiyonlarının farkında olan anlayışın öne çıktığını ifade etmiştir. Pamay (1980) araştırmasında orman köylülerinin ekonomik seviyelerindeki artışın ormandan faydalanma üzerinde azalışa neden olduğunu ifade etmiştir. Araştırmalar orman köylülerinin ormandan faydalanmasının Türkiye ormancılığının ortak bir sorunu olduğunu göstermektedir.

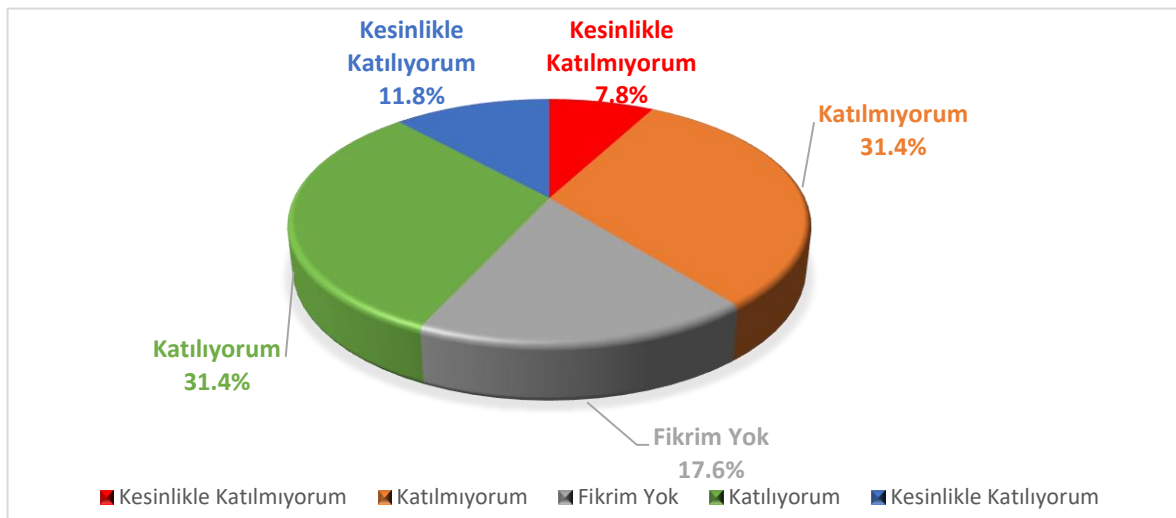
4.3.2. Bölgede Ormancılık Faaliyetleri İçin Tahsis Edilen Ödeneklere İlişkin Bulgular

Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetlerine ödeneklerin tahsisine ilişkin düşüncelerini tespit etmek amacıyla sorulan soruya verilen cevaplar Çizelge 4.18 ve Şekil 4.17’de yer almaktadır.

Çizelge 4.18. Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetleri ödeneklerine ilişkin düşünceleri

Yargı	Düşünceler	N	%
E.S.2 “Bölgede ormancılık faaliyetleri adına söz konusu olan ödenekler yeterlidir”	Kesinlikle Katılmıyorum	4	7,8
	Katılmıyorum	16	31,4
	Fikrim Yok	9	17,6
	Katılıyorum	16	31,4
	Kesinlikle Katılıyorum	6	11,8

Şekil 4.17. Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetleri ödeneklerine ilişkin düşünceleri

Çizelge 4.18 ve Şekil 4.17 incelendiğinde; *bölgede ormancılık faaliyetleri adına söz konusu olan ödenekler yeterlidir* önermesine katılımcıların %11,8’i kesinlikle katılıyorum,

%31,4'ü katılıyorum, %17,6'sı fikrim yok, %31,4'ü katılmıyorum ve %7,8'i kesinlikle katılmıyorum yanıtını verdiği görülmektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde katılımcıların %43,2'si bölgedeki ormancılık faaliyetlerine ilişkin ödeneklerin yeterli olduğunu düşünürken, %39,2'si ödeneklerin yetersiz olduğu konusunda hemfikirdir. Bu çalışma esnasında yapılan görüşmelerde bölgedeki özellikle ağaçlandırma ve erozyon kontrol tesis çalışmaları için yeterli ödenek tahsis edilmekte olduğu ancak bakım ödenekleri konusunda problemler yaşandığı ifade edilmiştir. Türker ve Yılmaz (2010) ormancılık faaliyetlerine verilen ödeneklerin yetersiz olduğunu belirtmiştir.

4.3.3. Bölgedeki Ormancılık Faaliyetleri İçin Verilen Birim Fiyatlara İlişkin Bulgular

Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetleri için verilen birim fiyatlara ilişkin düşüncelerini tespit etmek amacıyla sorulan soruya verilen cevaplar Çizelge 4.19 ve Şekil 4.18'de görülmektedir.

Çizelge 4.19. Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetleri için verilen birim fiyatlara ilişkin düşünceleri

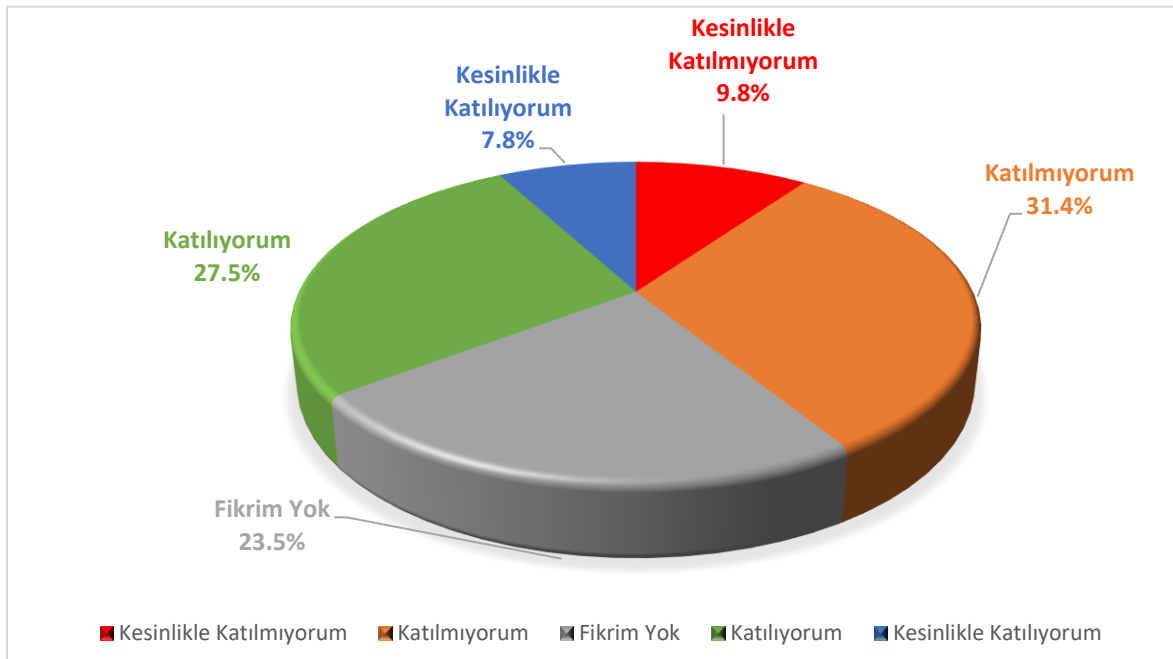
Yargı	Düşünceler	N	%
E.S.3 "Hizmet işleri karşısında verilen birim fiyatlar yeterlidir"	Kesinlikle Katılmıyorum	5	9,8
	Katılmıyorum	16	31,4
	Fikrim Yok	12	23,5
	Katılıyorum	14	27,5
	Kesinlikle Katılıyorum	4	7,8

Çizelge 4.19 ve Şekil 4.18 incelendiğinde; *hizmet işleri karşısında verilen birim fiyatlar yeterlidir* önermesine katılımcıların %7,8'i kesinlikle katılıyorum, %27,5'i katılıyorum, %23,5'i fikrim yok, %31,4'ü katılmıyorum ve %9,8'i kesinlikle katılmıyorum şeklinde yanıt verdiği görülmektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde katılımcıların %35,3'ü bölgedeki ormancılık faaliyetlerine ilişkin verilen birim fiyatların yeterli olduğunu düşünürken, %41,2'si birim fiyatların yetersiz olduğunu ifade etmektedir. Elde edilen sonuçlara bakıldığında birim fiyat yeterliliği açısından birbirine yakın cevaplar verildiği görülmektedir. Bölgedeki ormancılık faaliyetlerinin çoğunluğunu ağaçlandırma ve erozyon kontrol çalışmaları oluşturmaktadır. Bu çalışmalar için verilen ödenekler Orman Genel Müdürlüğü tarafından yılın ilk aylarında belirlenmekte olup tüm taşra teşkilatlarında aynı birim fiyatlar kullanılmaktadır.

Ağaçlandırma ve erozyon kontrol çalışmalarında çalışma alanının kendine özgü bir yapısı olmasına karşın, verilen birim fiyatların sabit kalması nedeniyle bazı çalışmalarda birim fiyatların yetersiz olduğu söylenebilir. Eker ve Acar (2014) orman işçilerinin emeği gözetilmek istenmesine rağmen çalışan başına düşen iş hacminin düşük, işin ağır; buna karşılık kazancın düşük olduğu için emeğin ve zamanın parasal karşılığının dikkate alınmadığını ve birim fiyatlardaki yöresel ve bölgesel farkların görmezden gelindiğini belirtmiştir.

Şekil 4.18. Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetleri için verilen birim fiyatlara ilişkin düşünceleri

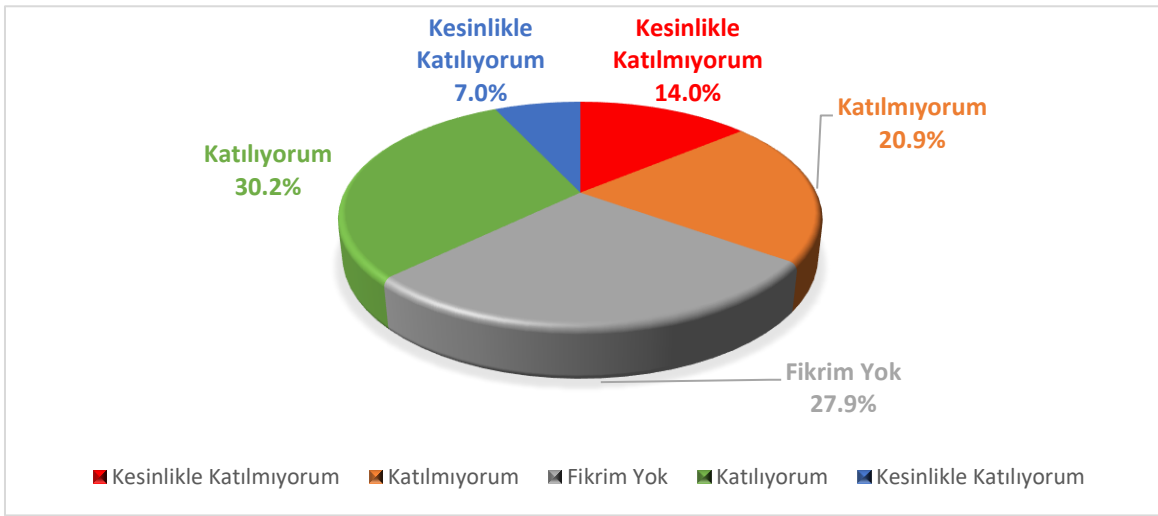
4.3.4. Bölgedeki Açık İhalelerde Rekabet Oluşma Düzenine İlişkin Bulgular

Katılımcıların bölgedeki açık ihalelerde rekabet düzenine ilişkin düşüncelerini tespit etmek amacıyla sorulan soruya verilen cevaplar Çizelge 4.20 ve Şekil 4.19'de sunulmuştur.

Çizelge 4.20. Katılımcıların bölgedeki açık ihalelerde rekabet düzenine ilişkin düşünceleri

Yargı	Düşünceler	N	%
E.S.4 “Bölgede yapılan açık ihalelerde yeterli rekabet düzeni sağlanamamaktadır”	Kesinlikle Katılmıyorum	6	14,0
	Katılmıyorum	9	20,9
	Fikrim Yok	12	27,9
	Katılıyorum	13	30,2
	Kesinlikle Katılıyorum	11	7,0

Şekil 4.19. Katılımcıların bölgedeki açık ihalelerde rekabet düzenine ilişkin düşünceleri

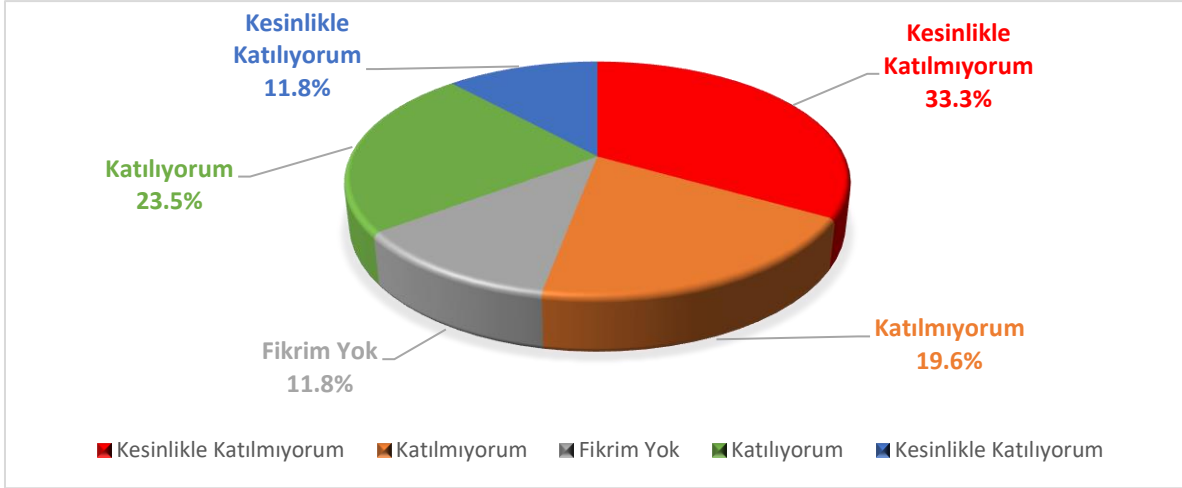
Çizelge 4.20 ve Şekil 4.19 incelendiğinde; *bölgede yapılan açık ihalelerde yeterli rekabet düzeni sağlanamamaktadır* önermesine katılımcıların %7,0’si kesinlikle katılıyorum, %30,2’si katılıyorum, %27,9’u fikrim yok, %20,9’u katılmıyorum ve %14’ü kesinlikle katılmıyorum şeklinde yanıt verdiği görülmektedir. Katılımcıların %37,2’si bölgedeki yapılan açık ihalelerde yeterli rekabet düzeni oluştuğunu düşünürken, %34,9’u bu fikre katılmadığını ifade etmiştir. Açık ihalelerde rekabet düzenine ilişkin yargıda yakın sonuçlar elde edilmiştir. Bu durum bölgedeki bazı ihalelerde yüklenicilerin kendi aralarında anlaşarak rekabet düzenine aykırı davranmalarından kaynaklandığı düşünülebilir.

4.3.5. Katılımcıların Çalışmalarına Karşılık Almış Oldukları Maaş ve Tazminatlara İlişkin Bulgular

Katılımcıların bölgedeki çalışmalarına karşın almış oldukları ücretlere ilişkin düşüncelerini tespit etmek amacıyla sorulan soruya verilen cevaplar Çizelge 4.21 ve Şekil 4.20’te sunulmuştur.

Çizelge 4.21. Katılımcıların bölgedeki çalışmalarına karşın almış oldukları maaşlara ilişkin düşünceleri

Yargı	Düşünceler	N	%
E.S.5 “Eşit işe eşit ücret verilmektedir”	Kesinlikle Katılmıyorum	17	33,3
	Katılmıyorum	10	19,6
	Fikrim Yok	6	11,8
	Katılıyorum	12	23,5
	Kesinlikle Katılıyorum	6	11,8

Şekil 4.20. Katılımcıların bölgedeki çalışmalarına karşın almış oldukları maaşlara ilişkin düşünceleri

Çizelge 4.21 ve Şekil 4.20 incelendiğinde; *eşit işe eşit ücret verilmektedir* önermesine katılımcıların %11,8’i kesinlikle katılıyorum, %23,5’i katılıyorum, %11,8’i fikrim yok, %19,6’sı katılmıyorum ve %33,3’ü kesinlikle katılmıyorum şeklinde yanıt verdiği görülmektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde katılımcıların %52,9’u yapmış oldukları işe karşılık olan maaş ve tazminatı alamadıklarını düşünmektedir. Yavuz (2007) diğer kurumlara göre ücretlerin az olduğunu ve çalışan personel ile çalışmayan personelin aynı ücreti aldığını ifade etmiştir. Yılmaz vd. (2009) çalışanların yeterli ücret elde etmesinin iş doyumunu ve performansını arttıracığını belirtmiştir. Öztürk (2013) tarafından yapılan araştırmada orman muhafaza memurlarının kolluk kuvveti olarak geçmesine rağmen kolluk kuvveti özlük haklarından yararlanmadığını belirtmiştir. Gümüş (2014) Mülga Orman ve Su İşleri Bakanlığında siyasi destek ile atanan müşavir ve araştırma kadrosunda görev yapan personelin hiçbir iş yapmadan çok yüksek maaş aldığını ve bu durumun diğer personellerin iş motivasyonunu etkilediğini ifade etmiştir. Bu beş araştırmadan da anlaşılacağı üzere orman idaresinde görev yapan personellerin almış oldukları maaş ve tazminatlar arasında adaletli bir dağılım olmadığı görülmektedir. Bu durumun da iş verimliliğini etkilediği düşünülmektedir.

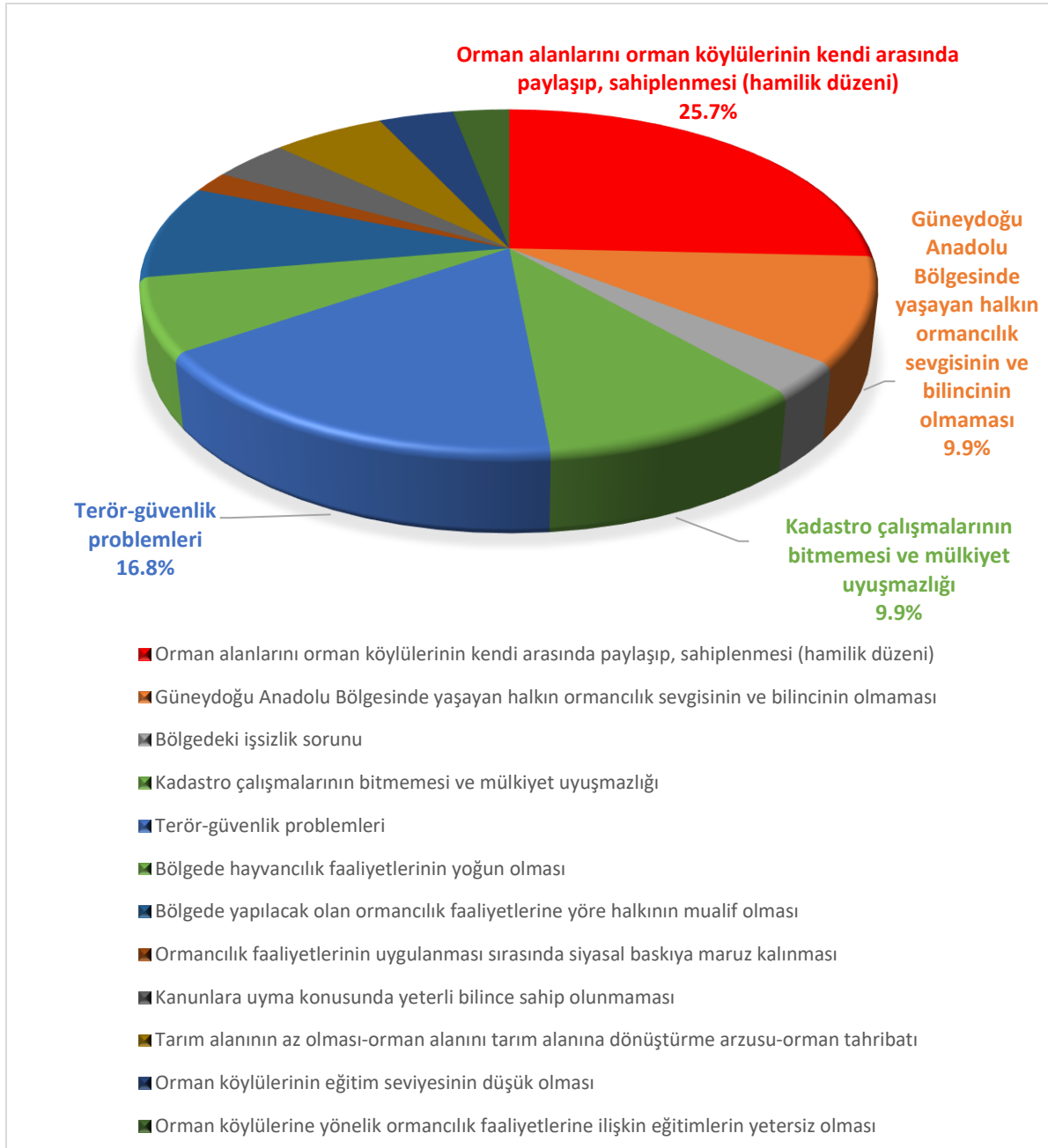
Araştırmalar maaş ve tazminatlarda yaşanan adaletsizliklerin Türkiye ormancılığının ortak sorunu olduğu söylenebilir.

4.4. Katılımcıların Ormancılık Faaliyetlerinde Karşılaştığı Sosyal Sorunlar

Katılımcıların Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yürütülen ormancılık faaliyetlerinde karşılaşılan sosyal sorunlarını tespit etmek amacıyla, kendilerine “*Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Yürütülen Ormancılık Faaliyetlerinde Karşılaştığınız Sosyal Sorunlar Nelerdir?*” sorusu yöneltmiştir. Elde edilen bulgular frekans ve yüzde oranına göre Çizelge 4.22 ve Şekil 4.21’te sıralanmıştır.

Çizelge 4.22. Katılımcıların sosyal sorunlarla ilgili yargıları

	<i>Yargılar</i>	<i>Frekans</i>	<i>Oran (%)</i>
Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Yürütülen Ormancılık Faaliyetlerinde Karşılaştığınız Sosyal sorunlar nelerdir?” (Açık Uçlu Soru)	Orman alanlarını orman köylülerinin kendi arasında paylaşıp, sahiplenmesi (hamilik düzeni)	26	25.7
	Terör-güvenlik problemleri	17	16.8
	Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yaşayan halkın ormancılık sevgisinin ve bilincinin olmaması	10	9.9
	Kadastro çalışmalarının bitmemesi ve mülkiyet uyuşmazlığı	10	9.9
	Bölgede yapılacak olan ormancılık faaliyetlerine yöre halkının muhalif olması	9	8.9
	Bölgede hayvancılık faaliyetlerinin yoğun olması	7	6.9
	Tarım alanının az olması-orman alanını tarım alanına dönüştürme arzusu-orman tahribatı	6	5.9
	Kanunlara uyma konusunda yeterli bilince sahip olunmaması	4	4.0
	Orman köylülerinin eğitim seviyesinin düşük olması	4	4.0
	Bölgedeki işsizlik sorunu	3	3.0
	Orman köylülerine yönelik ormancılık faaliyetlerine ilişkin eğitimlerin yetersiz olması	3	3.0
Ormancılık faaliyetlerinin uygulanması sırasında siyasal baskıya maruz kalınması	2	2.0	
Toplam		101	100,00

Şekil 4.21. Katılımcıların sosyal sorunlarla ilgili yargıları

Çizelge 4.22 ve Şekil 4.21’deki veriler incelendiğinde; katılımcılar Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde ormancılık faaliyetlerinin yürütülmesinde 101 sosyal sorun ifadesi belirtmişlerdir. Bu sorunların en önemli ilk 4’ü “Orman alanlarını orman köylülerinin kendi arasında paylaşıp, sahiplenmesi (hamilik düzeni), %25,7”, “Terör-güvenlik problemleri, %16,8”, “Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde yaşayan halkın orman sevgisinin ve bilincinin olmaması, %9,9” ve “Kadastro çalışmalarının bitmemesi ve mülkiyet uyumsuzluğu, %9,9” olarak sıralanmıştır. Bu ilk 4 sorun toplam sosyal sorunların %62’sini oluşturmaktadır. Sosyal sorunların en düşük frekans ve yüzde değerlerine sahip 3 sorununa bakıldığında ise “Bölgedeki işsizlik sorunu,

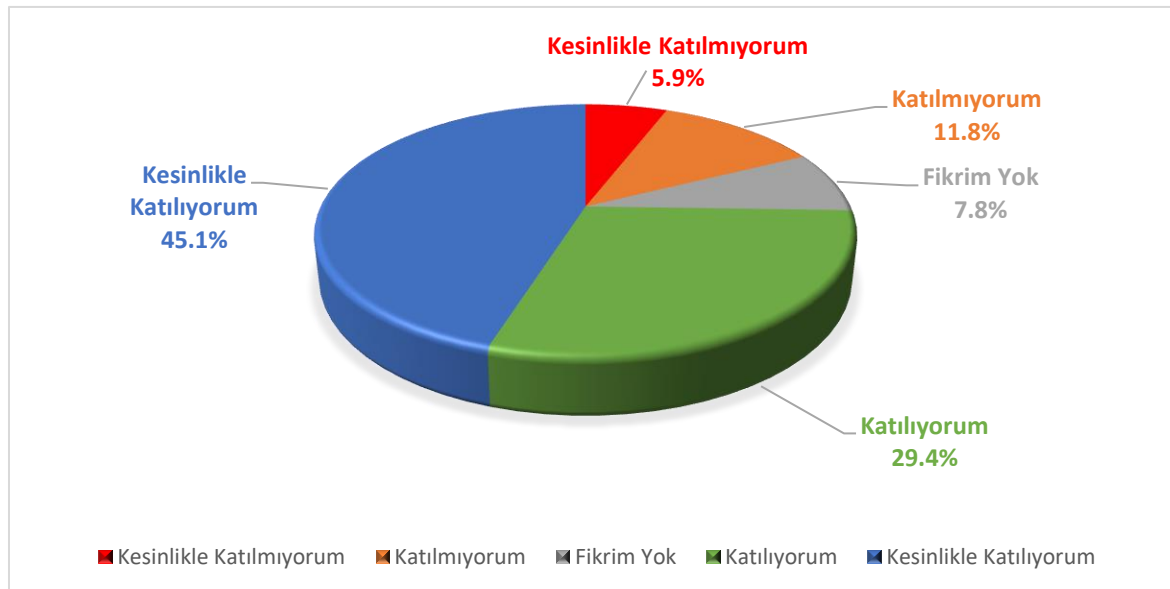
%3,0”, Orman köylülerine yönelik ormancılık faaliyetlerine ilişkin eğitimlerin yetersiz olması, %3,0” Ormancılık faaliyetlerinin uygulanması sırasında siyasal baskıya maruz kalınması, %2,0” olarak sıralanmıştır.

4.4.1. Bölgedeki Ormancılık Faaliyetlerinin Terör ve Güvenlik Problemlerinden Etkilenmelerine İlişkin Bulgular

Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetlerinin terör ve güvenlik problemlerinden etkilenmelerine ilişkin düşüncelerini tespit etmek amacıyla sorulan soruya verilen cevaplar Çizelge 4.23 ve Şekil 4.22’te sunulmuştur.

Çizelge 4.23. Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetlerinin terör ve güvenlik problemlerinden etkilenmelerine ilişkin düşünceleri

Yargı	Düşünceler	N	%
S.S.1 “Bölgedeki ormancılık faaliyetleri terör ve güvenlik problemlerinden etkilenmektedir”	Kesinlikle Katılmıyorum	3	5,9
	Katılmıyorum	6	11,8
	Fikrim Yok	4	7,8
	Katılıyorum	15	29,4
	Kesinlikle Katılıyorum	23	45,1

Şekil 4.22. Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetlerinin terör ve güvenlik problemlerinden etkilenmelerine ilişkin düşünceleri

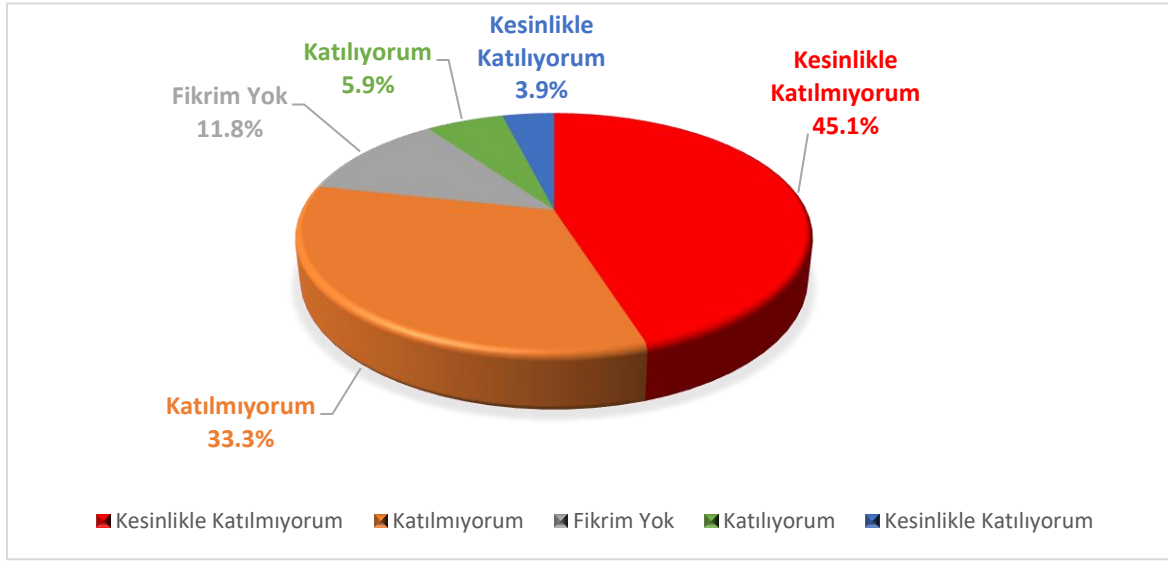
Çizelge 4.23 ve Şekil 4.22 incelendiğinde; *bölgedeki ormancılık faaliyetleri terör ve güvenlik problemlerinden etkilenmektedir* önermesine katılımcıların %45,1'i kesinlikle katılıyorum, %29,4'ü katılıyorum, %7,8'i fikrim yok, %11,8'i katılmıyorum ve %5,9'u kesinlikle katılmıyorum şeklinde yanıt verdiği görülmektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde katılımcıların %74,5'i bölgedeki terör ve güvenlik problemlerinin ormancılık faaliyetlerini etkilediğini düşünmektedir. Bölgede terör ve güvenlik problemleri nedeniyle özellikle koruma faaliyetleri yapılamamaktadır. Bu durumda ormana yasa dışı müdahalelere zemin hazırladığı söylenebilir. Yıldırım (2014) koruma faaliyetlerinin yetersiz yapılması nedeniyle ormanlık alanlardaki boşlukların sahiplenme arzusu oluşturduğunu belirtmiştir. Bu iki araştırmada koruma faaliyetlerinin sağlıklı yapılmamasının ormanlık alanlardaki sahiplenme arzusunu arttırdığını göstermektedir.

4.4.2. Orman Çalışanlarının Kurum İçi Yer Değiştirme ve Görevde Yükselmelerine İlişkin Bulgular

Katılımcıların orman çalışanlarının kurum içi yer değiştirmelerine ve görevde yükselmelerine ilişkin düşüncelerini tespit etmek amacıyla sorulan soruya verilen cevaplar Çizelge 4.24 ve Şekil 4.23'da görülmektedir.

Çizelge 4.24. Katılımcıların orman çalışanlarının kurum içi yer değiştirmelerine ve görevde yükselmelerine ilişkin düşünceleri

Yargı	Düşünceler	N	%
S.S.2 "Bölgedeki kurum içi yer değişikliği (tayin) ile görevde yükselme işleri adaletli ve liyakate dayalı yapılmaktadır"	Kesinlikle Katılmıyorum	23	45,1
	Katılmıyorum	17	33,3
	Fikrim Yok	6	11,8
	Katılıyorum	3	5,9
	Kesinlikle Katılıyorum	2	3,9

Şekil 4.23. Katılımcıların orman çalışanlarının kurum içi yer değiştirmelerine ve görevde yükselmelerine ilişkin düşünceleri

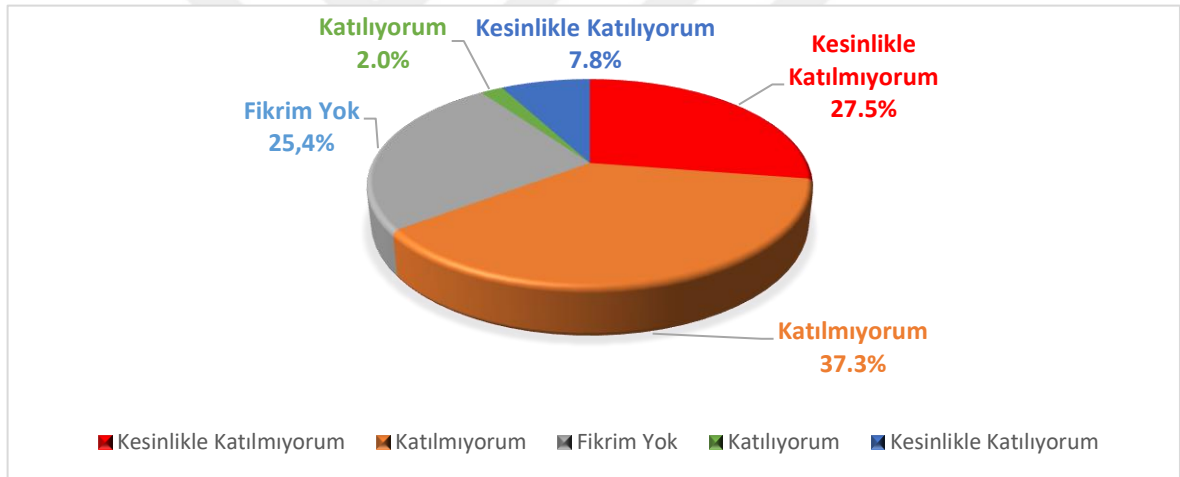
Çizelge 4.24 ve Şekil 4.23 değerlendirildiğinde; *bölgedeki kurum içi yer değişikliği (tayin) ile görevde yükselme işleri adaletli ve liyakate dayalı yapılmaktadır* önermesine katılımcıların %3,9'u kesinlikle katılıyorum, %5,9'u katılıyorum, %11,8'i fikrim yok, %33,3'ü katılmıyorum ve %45,1'i kesinlikle katılmıyorum şeklinde yanıt verdiği görülmektedir. Katılımcıların %88,4'ü kurum içi yer değiştirme (tayin) ve görevde yükselme işlerinin adaletli ve liyakate dayalı yapılmadığını düşünmektedir. Yılmaz vd. (2009) ve Öztürk (2013) kurum çalışanlarının terfi işlemlerinin adaletli ve liyakate dayalı yapılmasının çalışanların iş doyumunu ve morallerini yükselttiğini belirtmişlerdir. Gümüş (2014) Orman ve Su İşleri Bakanlığı'nda görev yapan araştırmacı ve müşavir kadrolarının siyasi referans ile atandığını, hiçbir iş yapmadan çok yüksek maaş aldığını ve bu durumun da diğer personellerin iş motivasyonunu etkilediğini ifade etmiştir. Daşdemir ve Çakmak (2017) orman işletme şeflerinin görevde yükselme ve tayinlerinin siyasi referans ile yapıldığı, bu durumun da personel arasında huzursuzluğa neden olduğunu belirtmiştir. Köse vd. (2018) araştırmalarında “liyakate ve uzmanlığa dayalı personel politikasının olmayışı, atama ve yükseltmelerde liyakat yerine siyasi etkenlerin ağır basması” faktörünün bütün ilgi grupları tarafından birinci öncelikli “Zayıf Yön” olarak belirlenmiştir. Bu altı çalışmada da orman çalışanlarının görevde yükselme ve görev yeri değişikliğinin adaletli ve liyakate dayalı yapılmadığı belirtilmiştir. Bu durumun personelin iş verimliliğini etkilediği düşünülmektedir. Kurum içi yer değişikliği (tayin) ile görevde yükselme işlerinin adaletli ve liyakate dayalı yapılmaması Türkiye ormancılığının ortak bir sorunu olduğu söylenebilir.

4.4.3. Orman İşletme Şeflerinin Sosyal Hayatlarına İlişkin Bulgular

Katılımcıların bölgedeki orman işletme şeflerinin sosyal hayatlarına ilişkin düşüncelerini tespit etmek amacıyla sorulan soruya verilen cevaplar Çizelge 4.25 ve Şekil 4.24’de yer almaktadır.

Çizelge 4.25. Katılımcıların bölgedeki orman işletme şeflerinin sosyal hayatlarına ilişkin düşünceleri

Yargı	Düşünceler	N	%
S.S.3 “Bölge içerisinde çalışan orman işletme şefleri sosyal hayatlarına sağlıklı vakit ayırmaktadır”	Kesinlikle Katılmıyorum	14	27,5
	Katılmıyorum	19	37,3
	Fikrim Yok	13	25,4
	Katılıyorum	1	2,0
	Kesinlikle Katılıyorum	4	7,8

Şekil 4.24. Katılımcıların bölgedeki orman işletme şeflerinin sosyal hayatlarına ilişkin düşünceleri

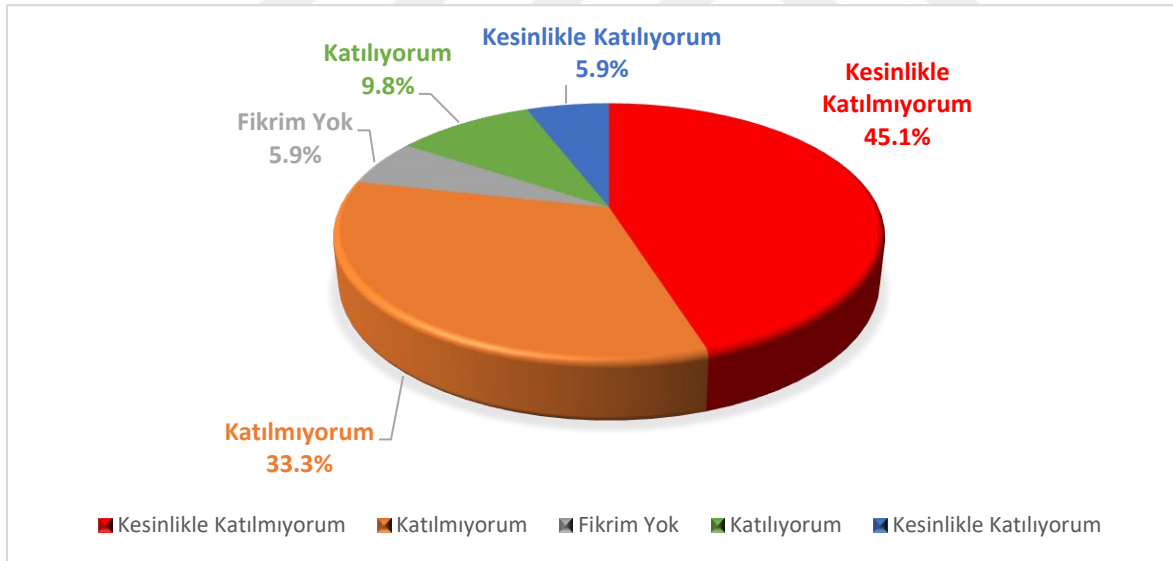
Çizelge 4.25 ve Şekil 4.24 incelendiğinde; *bölge içerisinde çalışan orman işletme şefleri sosyal hayatlarına sağlıklı vakit ayırmaktadır* önermesine katılımcıların %7,8’i kesinlikle katılıyorum, %2,0’si katılıyorum, %25,4’ü fikrim yok, %37,3’ü katılmıyorum ve %27,5’i kesinlikle katılmıyorum şeklinde yanıt verdiği görülmektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde katılımcıların %64,8’i orman işletme şeflerinin sosyal hayatlarına yeterince vakit ayıramadığını düşünmektedir. Yurdakul (2005) orman işletme şeflerinin çalışma şartlarının ağır olduğunu, hafta sonu ve mesai saatleri dışında da her daim göreve hazır beklediğini belirtmiştir. Orman işletme şeflerinin sosyal hayatlarına sağlıklı vakit ayıramaması Türkiye ormancılığının ortak bir sorunu olduğu söylenebilir.

4.4.4. Bölgedeki Hayvancılık Faaliyetlerinin Orman Rejimine Etkisine İlişkin Bulgular

Katılımcıların bölgedeki hayvancılık faaliyetlerinin orman rejimine etkisine ilişkin düşüncelerini tespit etmek amacıyla sorulan soruya verilen cevaplar Çizelge 4.26 ve Şekil 4.25’de sunulmuştur.

Çizelge 4.26. Katılımcıların bölgedeki hayvancılık faaliyetlerinin orman rejimine etkisine ilişkin düşünceleri

Yargı	Düşünceler	N	%
S.S.4 “Yöredeki hayvancılık faaliyetlerinin orman rejimi üzerinde baskısı yoktur”	Kesinlikle Katılmıyorum	23	45,1
	Katılmıyorum	17	33,3
	Fikrim Yok	3	5,9
	Katılıyorum	5	9,8
	Kesinlikle Katılıyorum	3	5,9

Şekil 4.25. Katılımcıların bölgedeki hayvancılık faaliyetlerinin orman rejimine etkisine ilişkin düşünceleri

Çizelge 4.26 ve Şekil 4.25 incelendiğinde; yöredeki hayvancılık faaliyetlerinin orman rejimine üzerinde baskısı yoktur önermesine katılımcıların %5,9’u kesinlikle katılıyorum, %9,8’i katılıyorum, %5,9’u fikrim yok, %33,3’ü katılmıyorum ve %45,1’i kesinlikle katılmıyorum şeklinde yanıt verdiği görülmektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde katılımcıların %88,4’ü bölgedeki hayvancılık faaliyetlerinin orman rejimi üzerinde baskı

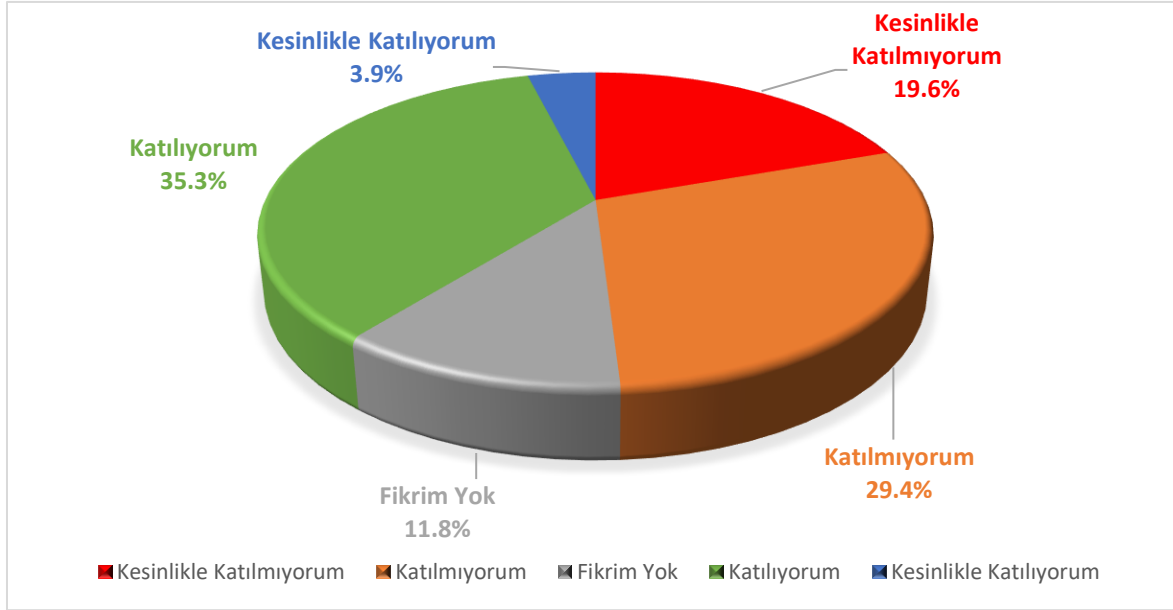
oluşturduğunu düşünmektedir. Bölgede otlatma faaliyetlerinin yanında yaprak faydalanması ile hayvanların gıda ihtiyaçları karşılanmaktadır. Bu çalışmanın açık uçlu soru kısmında da “Bölgede hayvancılık faaliyetlerinin yoğun olması, %6,9” oranı ile sosyal sorunların en önemli altıncı sorunu olduğu görülmektedir. Yıldırım (2014) yaptığı araştırmada Kırklareli ilinde aşırı hayvancılık faaliyeti olduğunu, bu durumun ormanlık alanlara zarar verdiğini belirtmiştir. Mol (1982) yaprak yararlanmasının, ağacın özümleme organlarını ortadan kaldırarak, çap artımı üzerinde olumsuz etki yaptığını ifade etmiştir. Bu üç araştırmada da hayvancılık faaliyetlerinin ormancılık rejimine zarar verdiği söylenebilir. Hayvancılık faaliyetlerinin ormancılık rejimine zarar vermesi Türkiye ormancılığının ortak bir sorunu olduğu düşünülebilir. Ancak bölgenin geçim kaynağının hayvancılık olması bu sorunun daha yoğun olarak yaşanmasına sebep olmaktadır.

4.4.5. Bölge Halkının Ormanlık Alanları Kendi Aralarında Paylaşma Düzeni (Hamilik Düzeni) Oluşturmasının Koruma Faaliyetlerine Etkisine İlişkin Bulgular

Katılımcıların bölge halkının ormanlık alanları kendi aralarında paylaşma düzeni (hamilik düzeni) oluşturmasının koruma faaliyetlerine etkisine ilişkin düşüncelerini tespit etmek amacıyla sorulan soruya verilen cevaplar Çizelge 4.27 ve Şekil 4.26’da görülmektedir.

Çizelge 4.27. Katılımcıların bölge halkının ormanlık alanları kendi aralarında paylaşma düzeni (hamilik düzeni) oluşturmasının koruma faaliyetlerine etkisine ilişkin düşünceleri

Yargı	Düşünceler	N	%
S.S.5 “Bölge halkının ormanlık alanları kendi aralarında paylaşma düzeni (hamilik düzeni) oluşturmasının koruma faaliyetleri açısından yararlıdır”	Kesinlikle Katılmıyorum	10	19,6
	Katılmıyorum	15	29,4
	Fikrim Yok	6	11,8
	Katılıyorum	18	35,3
	Kesinlikle Katılıyorum	2	3,9

Şekil 4.26. Katılımcıların bölge halkının ormanlık alanları kendi aralarında paylaşma düzeni (hamilik düzeni) oluşturmasının koruma faaliyetlerine etkisine ilişkin düşünceleri

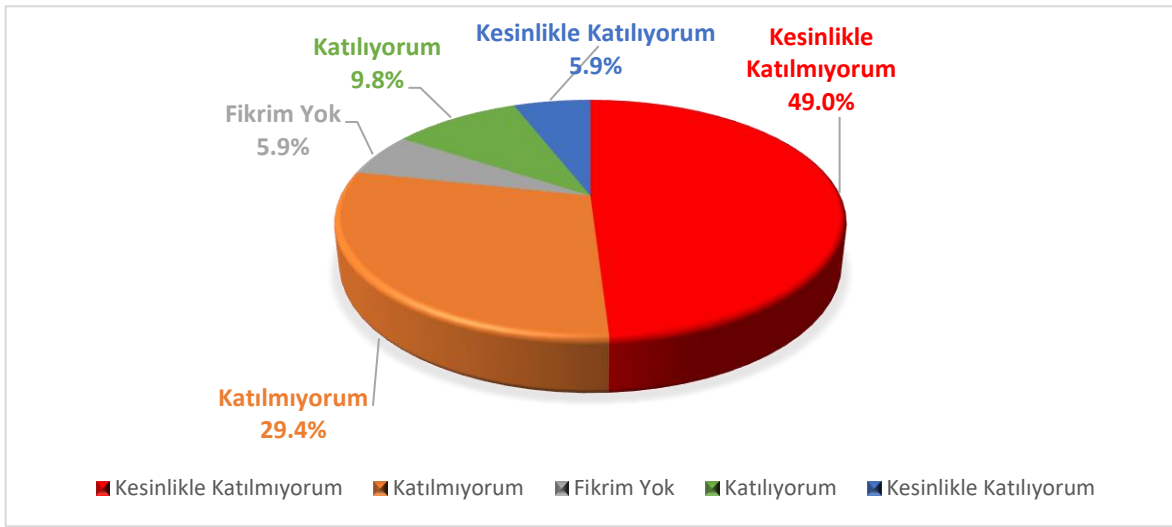
Çizelge 4.27 ve Şekil 4.26 incelendiğinde; *bölge halkının ormanlık alanları kendi aralarında paylaşma düzeni (hamilik düzeni) oluşturmasının koruma faaliyetleri açısından yararlıdır* önermesine katılımcıların %3,9'u kesinlikle katılıyorum, %35,3'ü katılıyorum, %11,8'i fikrim yok, %29,4'ü katılmıyorum ve %19,6'sı kesinlikle katılmıyorum şeklinde yanıt verdiği görülmektedir. Katılımcıların %39,2'si bölge halkının ormanlık alanları kendi aralarında paylaşma düzeni (hamilik düzeni) oluşturmasının koruma faaliyetleri açısından yararlı olduğunu düşünmekte iken, %49'u ise bu fikre karşı olduğunu ifade etmektedir. Hamilik düzeni sahiplenme olarak tanımlanabilir. Bölgede mülkiyeti devlete ait olan orman alanlarının sahiplenilip kendi mülkiyeti gibi kullanılması ve başkalarının müdahalesine karşı korunması söz konusudur. Bu şekilde düşünüldüğünde ormanların korunması açısından yararlı olacağı düşünülebilir. Ancak devlete ait olan ormanların kendi mülkiyeti gibi sahiplenilmesi, orman idarelerinin yapacağı ormancılık çalışmalarına karşı çıkılması yönüyle bakıldığında ise koruma faaliyetleri açısından yarar sağlamadığı söylenebilir.

4.4.6. Bölgedeki Sosyal Problemler Alanlara İlişkin Bulgular

Katılımcıların bölgedeki sosyal problemler alanlara ilişkin düşüncelerini tespit etmek amacıyla sorulan soruya verilen cevaplar Çizelge 4.28 ve Şekil 4.27 yer almaktadır.

Çizelge 4.28. Katılımcıların bölgedeki sosyal problemlere ilişkin düşünceleri

Yargı	Düşünceler	N	%
S.S.6 “Bölgede sosyal problemler alanlar çok azdır”	Kesinlikle Katılmıyorum	25	49,0
	Katılmıyorum	15	29,4
	Fikrim Yok	3	5,9
	Katılıyorum	5	9,8
	Kesinlikle Katılıyorum	3	5,9

Şekil 4.27. Katılımcıların bölgedeki sosyal problemlere ilişkin düşünceleri

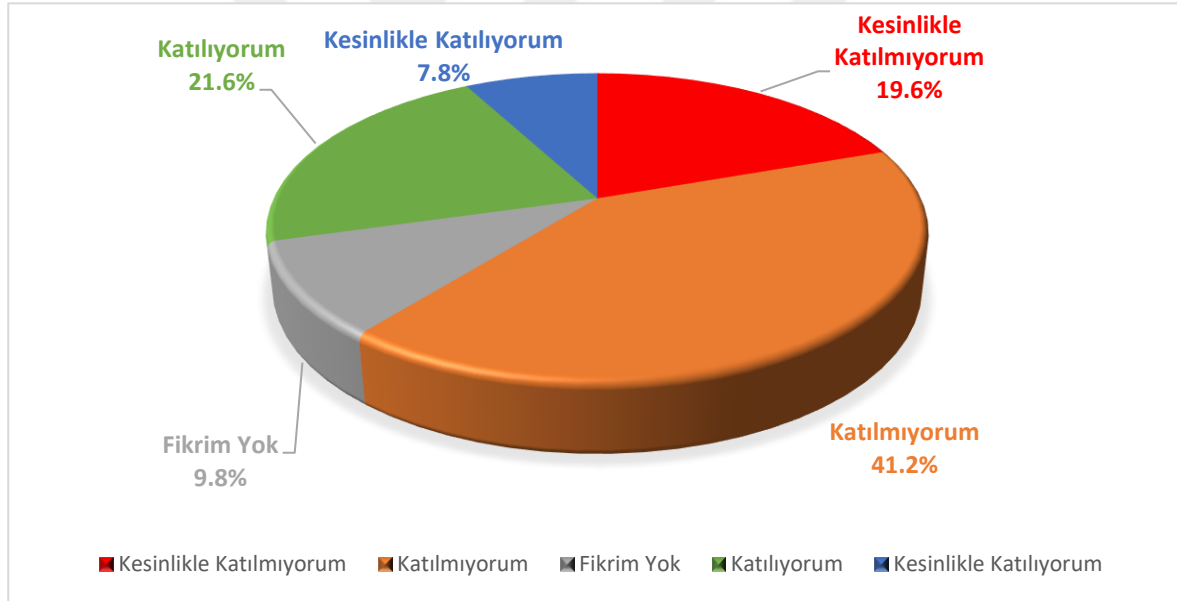
Çizelge 4.28 ve Şekil 4.27 incelendiğinde; *bölgede sosyal problemler alanlar çok azdır* önermesine katılımcıların %5,9’u kesinlikle katılıyorum, %9,8’i katılıyorum, %5,9’u fikrim yok, %29,4’ü katılmıyorum ve %49,0’ı kesinlikle katılmıyorum şeklinde yanıt verdiği görülmektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde katılımcıların %78,4’ü bölgede sosyal problemler alanların fazla olduğunu düşünmektedir. Gümüş ve Ayaz (2016) kadastron çalışmalarının henüz bitirilmemiş olmasından dolayı mülkiyet uyuşmazlıkları yaşandığını, bu durumun da orman-köylü ilişkilerini bozduğunu belirtmiştir. Ormanlık çalışmalarında sosyal problem Türkiye ormancılığının ortak sorunudur.

4.4.7. Bölgedeki Ormanlık Faaliyetleriyle İlgili Yasal Düzenlemelere İlişkin Bulgular

Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetlerinin yürütülmesindeki yasal düzenlemelere ilişkin düşüncelerini tespit etmek amacıyla sorulan soruya verilen cevaplar Çizelge 4.29 ve Şekil 4.28’de sunulmuştur.

Çizelge 4.29. Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetlerinin yürütülmesindeki yasal düzenlemelere ilişkin düşünceleri

Yargı	Düşünceler	N	%
S.S.7 “Ormancılık faaliyetlerinin yürütülmesinde yasal düzenlemeler yeterlidir”	Kesinlikle Katılmıyorum	10	19,6
	Katılmıyorum	21	41,2
	Fikrim Yok	5	9,8
	Katılıyorum	11	21,6
	Kesinlikle Katılıyorum	4	7,8

Şekil 4.28. Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetlerinin yürütülmesindeki yasal düzenlemelere ilişkin düşünceleri

Çizelge 4.29 ve Şekil 4.28 incelendiğinde; *ormancılık faaliyetlerinin yürütülmesinde yasal düzenlemeler yeterlidir* önermesine katılımcıların %7,8’i kesinlikle katılıyorum, %21,6’sı katılıyorum, %9,8’i fikrim yok, %41,2’si katılmıyorum ve %19,6’sı kesinlikle katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Genel olarak değerlendirildiğinde katılımcıların %60,8’i ormancılık faaliyetlerinin yürütülmesinde yasal düzenlemelerin yeterli olmadığını yeni yasal düzenlemelerin yapılması gerektiğini düşünmektedir. Bölgede yapılan çalışmalarda

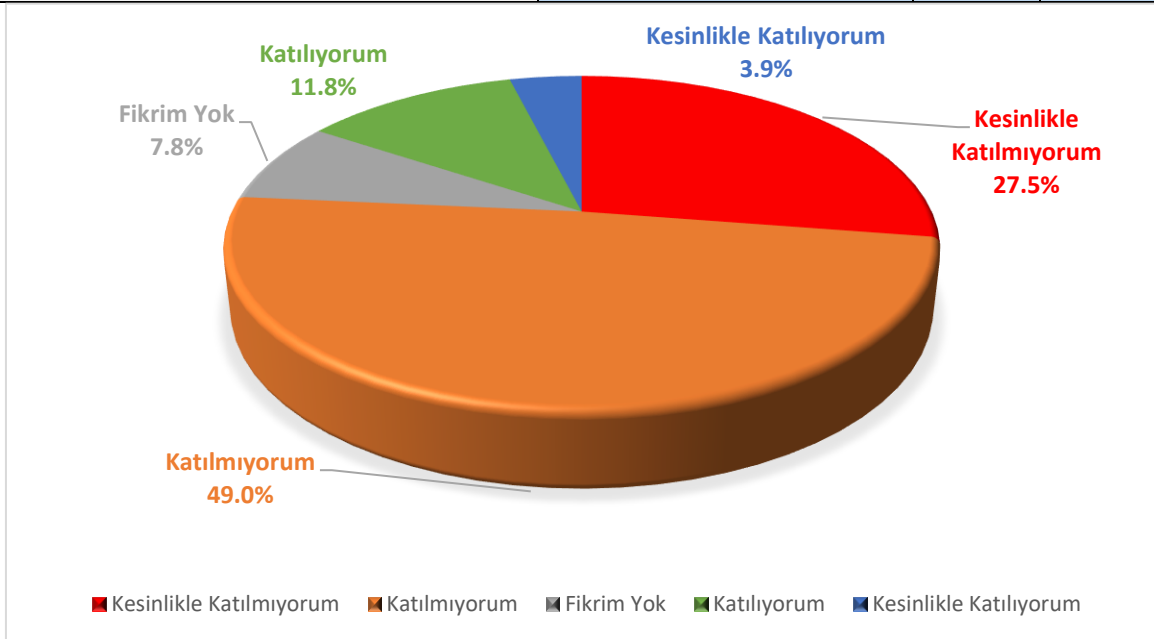
mevzuat ile fiili durumlar örtüşmemektedir. Bu durumda orman çalışanları ile orman köylüleri karşı karşıya gelmekte ve orman teşkilatı yasal mevzuatın gereklerini yerine getirmekte zorlanmaktadır. Öztürk (2013) tarafından yapılan çalışmada da benzer sonuç elde edilmiştir. Mevcut yasaların günün şartlarına uygun hale getirilmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir.

4.4.8. Bölge Halkının Kanun ve Kurallara Uymadaki Bilinç Düzeyine İlişkin Bulgular

Katılımcıların bölge halkının kanun ve kurallara uyma konusundaki bilinç düzeyine ilişkin düşüncelerini tespit etmek amacıyla sorulan soruya verilen cevaplar Çizelge 4.30 ve Şekil 4.29’da görülmektedir.

Çizelge 4.30. Katılımcıların bölge halkının kanun ve kurallara uyma konusundaki bilinç düzeyine ilişkin düşünceleri

Yargı	Düşünceler	N	%
S.S.8 “Bölge halkı kanun ve kurallara uyma konusunda bilinçlidir”	Kesinlikle Katılmıyorum	14	27,5
	Katılmıyorum	25	49,0
	Fikrim Yok	4	7,8
	Katılıyorum	6	11,8
	Kesinlikle Katılıyorum	2	3,9

Şekil 4.29. Katılımcıların bölge halkının kanun ve kurallara uyma konusundaki bilinç düzeyine ilişkin düşünceleri

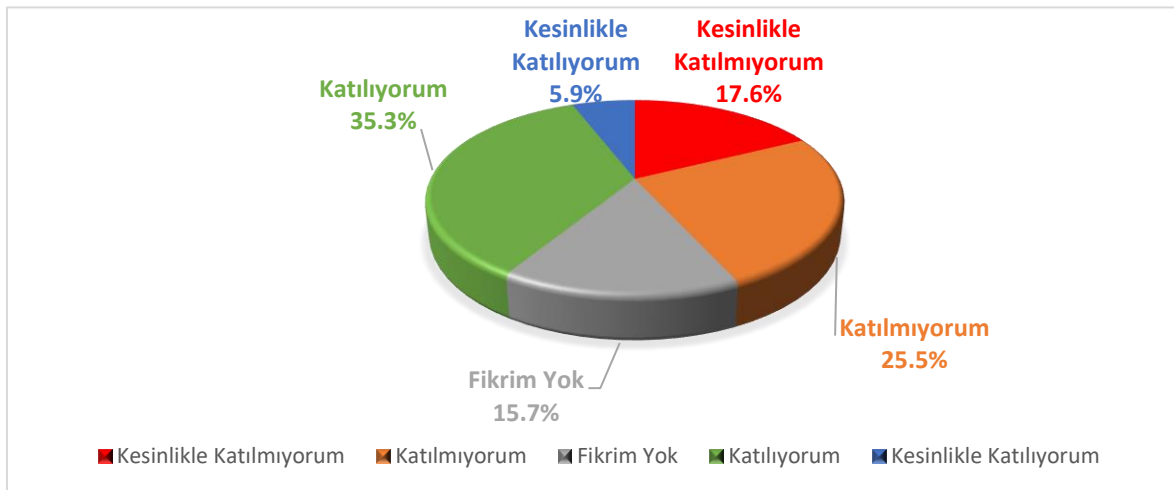
Çizelge 4.30 ve Şekil 4.29 incelendiğinde; *bölge halkı kanun ve kurallara uyma konusunda bilinçlidir* önermesine katılımcıların %3,9'u kesinlikle katılıyorum, %11,8'i katılıyorum, %7,8'i fikrim yok, %49,0'ı katılmıyorum ve %27,5'i kesinlikle katılmıyorum şeklinde yanıt verdiği görülmektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde katılımcıların %76,5'i bölge halkının kanun ve kurallara uyma konusunda bilinçli olmadığını düşünmektedir. Bölge insanın eğitim seviyesinin düşük olmasının kanun ve kurallara uyma bilinci oluşmasını engellediği düşünülebilir.

4.4.9. Mülki Amirlerin Ormancılık Faaliyetlerine Destek Vermesine İlişkin Bulgular

Katılımcıların mülki amirler tarafından ormancılık faaliyetlerine yeterli destek verilmesine ilişkin düşüncelerini tespit etmek amacıyla sorulan soruya verilen cevaplar Çizelge 4.31 ve Şekil 4.30'da yer almaktadır.

Çizelge 4.31. Katılımcıların mülki amirler tarafından ormancılık faaliyetlerine yeterli destek verilmesine ilişkin düşünceleri

Yargı	Düşünceler	N	%
S.S.9 "Mülki amirler tarafından ormancılık faaliyetlerine yeterli destek verilmektedir"	Kesinlikle Katılmıyorum	9	17,6
	Katılmıyorum	13	25,5
	Fikrim Yok	8	15,7
	Katılıyorum	18	35,3
	Kesinlikle Katılıyorum	3	5,9

Şekil 4.30. Katılımcıların mülki amirler tarafından ormancılık faaliyetlerine yeterli destek verilmesine ilişkin düşünceleri

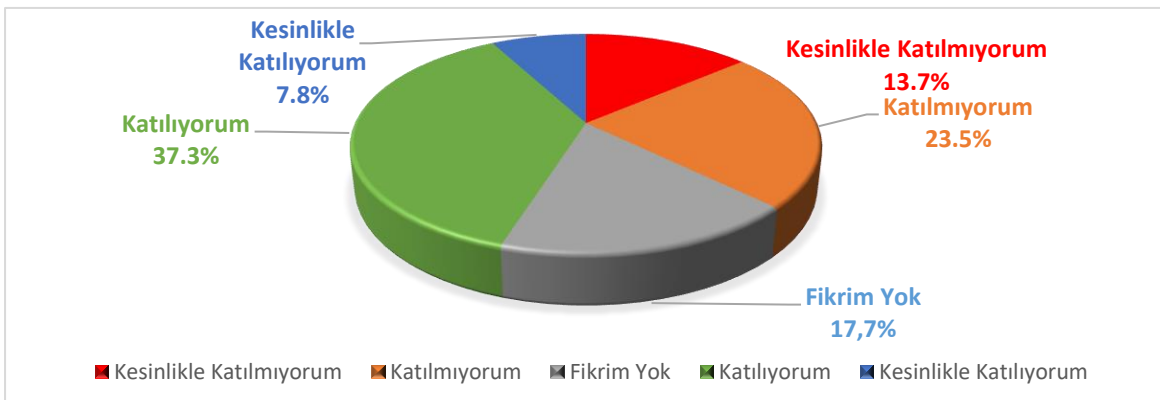
Çizelge 4.31 ve Şekil 4.30 incelendiğinde; *mülki amirler tarafından ormancılık faaliyetlerine yeterli destek verilmektedir* önermesine katılımcıların %5,9'u kesinlikle katılıyorum, %35,3'ü katılıyorum, %15,7'si fikrim yok, %25,5'i katılmıyorum ve %17,6'sı kesinlikle katılmıyorum şeklinde yanıt verdiği görülmektedir. Katılımcıların %41,2'si ormancılık faaliyetlerine mülki amirler tarafından yeterli destek verildiğini düşünürken, %43,1'i ise bu fikre karşı çıkmaktadır. Orman Genel Müdürlüğü'nün taşra biriminin bölge müdürlüğü statüsünde örgütlenmesi nedeniyle ormancılık faaliyetleri valilik ve kaymakamlık tarafından değil bölge müdürlüğü tarafından yürütülmektedir (URL-4). Bu durumda mülki amirlerin bölgede yapılan ormancılık çalışmaları hakkında bilgi sahibi olamaması nedeniyle yeterli destek sağlayamadığı söylenebilir.

4.4.10. Bölgedeki Ormancılık Faaliyetlerinin İşleyişine Yönelik Sorunların Çözümünde Amir ve Üst Makamların Destek Sağlamasına İlişkin Bulgular

Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetlerinin işleyişine yönelik sorunların çözümünde amir ve üst makamlardan destek sağlandığına ilişkin düşüncelerini tespit etmek amacıyla sorulan soruya verilen cevaplar Çizelge 4.32 ve Şekil 4.31'de görülmektedir.

Çizelge 4.32. Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetlerinin işleyişine yönelik sorunların çözümünde amir ve üst makamlardan destek sağlanmasına ilişkin düşünceleri

Yargı	Düşünceler	N	%
S.S.10 "Bölgede ormancılık faaliyetlerinin işleyişine yönelik sorunların çözümünde amir ve üst makamlardan destek sağlanmaktadır"	Kesinlikle Katılmıyorum	7	13,7
	Katılmıyorum	12	23,5
	Fikrim Yok	9	17,7
	Katılıyorum	19	37,3
	Kesinlikle Katılıyorum	4	7,8

Şekil 4.31. Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetlerinin işleyişine yönelik sorunların çözümünde amir ve üst makamlardan destek sağlanmasına ilişkin düşünceleri

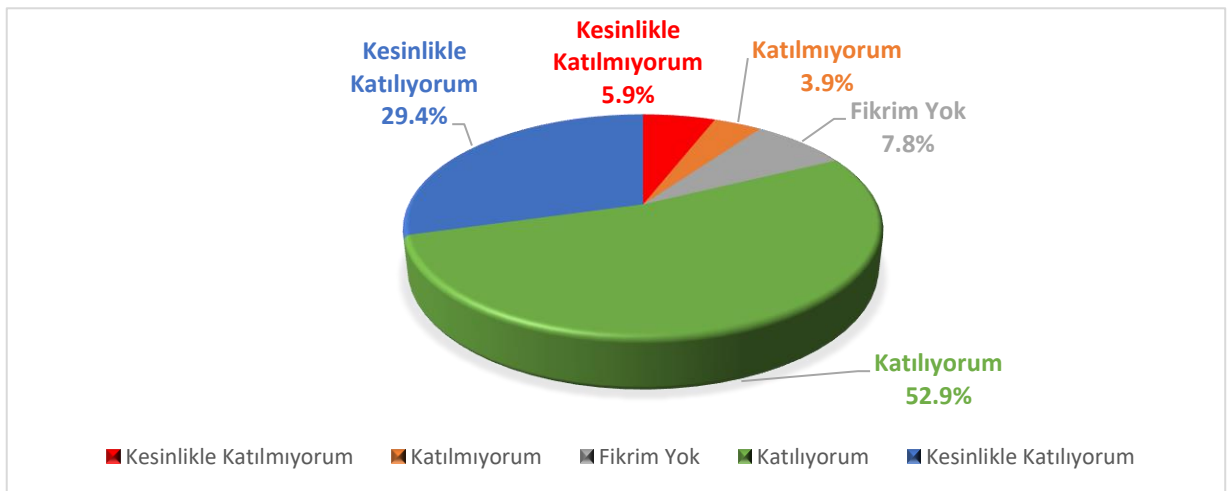
Çizelge 4.32 ve Şekil 4.31 incelendiğinde; *bölgede ormancılık faaliyetlerinin işleyişine yönelik sorunların çözümünde amir ve üst makamlardan destek sağlanmaktadır* önermesine katılımcıların %7,8'i kesinlikle katılıyorum, %37,3'ü katılıyorum, %17,7'si fikrim yok, %23,5'i katılmıyorum ve %13,7'si kesinlikle katılmıyorum şeklinde yanıt verdiği görülmektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde katılımcıların %45,1'i sorunların çözümünde amir ve üst makamlardan yeterli destek sağlandığını düşünmektedir.

4.4.11. Bölgedeki Ormancılık Faaliyetlerinin Yürütülmesi Esnasında Yaşanan Siyasal Baskılara İlişkin Bulgular

Katılımcıların bölgedeki teknik ormancılık faaliyetlerinin yürütülmesi esnasında siyasal baskıya maruz kalmalarına ilişkin düşüncelerini tespit etmek amacıyla sorulan soruya verilen cevaplar Çizelge 4.33 ve Şekil 4.32'da yer almaktadır.

Çizelge 4.33. Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetlerinin yürütülmesi esnasında siyasal baskıya maruz kalmalarına ilişkin düşünceleri

Yargı	Düşünceler	N	%
S.S.11 "Bölgedeki teknik ormancılık faaliyetlerinin yürütülmesi esnasında siyasal baskıya maruz kalınmaktadır"	Kesinlikle Katılmıyorum	3	5,9
	Katılmıyorum	2	3,9
	Fikrim Yok	4	7,9
	Katılıyorum	27	52,9
	Kesinlikle Katılıyorum	15	29,4

Şekil 4.32. Katılımcıların bölgedeki ormancılık faaliyetlerinin yürütülmesi esnasında siyasal baskıya maruz kalmalarına ilişkin düşünceleri

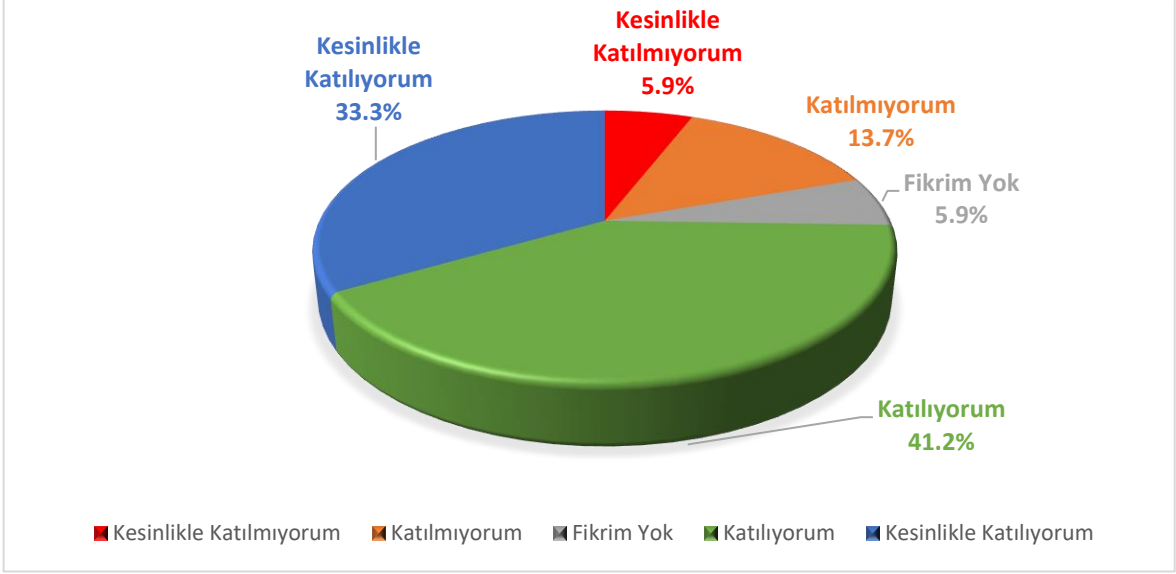
Çizelge 4.33 ve Şekil 4.32 incelendiğinde; *bölgedeki teknik ormancılık faaliyetlerinin yürütülmesi esnasında siyasal baskıya maruz kalınmaktadır* önermesine katılımcıların %29,4’ü kesinlikle katılıyorum, %52,9’u katılıyorum, %7,8’i fikrim yok, %3,9’u katılmıyorum ve %5,9’u kesinlikle katılmıyorum şeklinde yanıt verdiği görülmektedir. Katılımcıların %82,3’ü ormancılık faaliyetlerinin yürütülmesi esnasında siyasal baskılara maruz kaldığını düşünmektedir. Türker ve Yılmaz (2010) ormancılık çalışmaları platformunda siyaset adamlarının etkili olduğunu belirtmişlerdir. Daşdemir ve Çakmak (2017) siyasi kadroların ormancılık örgütünden beklentiler, talepler ve ormancılığın değer yargıları noktasında baskı unsuru olduğunu ve sorunlar oluşturduğunu belirtmektedir. Bu bağlamda siyasi iradenin kısa vadede çıkar elde etme çabası içinde olduğunu ve bu düşüncenin orman kaynaklarının sürdürülebilir yönetimi ve başarısı üzerinde olumsuz etkilerinin olduğunu ifade etmektedir. Köse vd. (2018) çalışmasında “orman ve ormancılık örgütü çalışanları üzerinde siyasi, bürokratik ve yerel baskıların olması” faktörünün bütün ilgi grupları tarafından birinci öncelikli tehdit faktörü olarak belirlendiğini tespit etmiştir. Bu dört araştırmada ormancılık faaliyetlerinin yürütülmesi esnasında siyasal baskıya maruz kaldığını ve bu durumun Türkiye ormancılığının ortak bir sorunu olduğu söylenebilir.

4.4.12. Bölgedeki Orman Arazilerinin Tarım Arazilerine Dönüştürülmesine İlişkin Bulgular

Katılımcıların bölgedeki orman arazilerinin tarım arazilerine dönüştürülmesine ilişkin düşüncelerini tespit etmek amacıyla sorulan soruya verilen cevaplar Çizelge 4.34’de ve Şekil 4.33’de görülmektedir.

Çizelge 4.34. Katılımcıların bölgedeki orman arazilerinin tarım arazilerine dönüştürülmesine ilişkin düşünceleri

Yargı	Düşünceler	N	%
S.S.12 “Bölgedeki orman köylüsü tarım alanlarının yetersizliği nedeniyle ormanlık alanlarda açma yaparak orman arazisini tarım arazisi olarak kullanmaktadır”	Kesinlikle Katılmıyorum	3	5,9
	Katılmıyorum	7	13,7
	Fikrim Yok	3	5,9
	Katılıyorum	21	41,2
	Kesinlikle Katılıyorum	17	33,3

Şekil 4.33. Katılımcıların bölgedeki orman arazilerinin tarım arazilerine dönüştürülmesine ilişkin düşünceleri

Çizelge 4.34 ve Şekil 4.33 incelendiğinde; *bölgedeki orman köylüsü tarım alanlarının yetersizliği nedeniyle ormanlık alanlarda açma yaparak orman arazisini tarım arazisi olarak kullanmaktadır* önermesine katılımcıların %33,3'ü kesinlikle katılıyorum, %41,2'si katılıyorum, %5,9'u fikrim yok, %13,7si katılmıyorum ve %5,9'u kesinlikle katılmıyorum şeklinde yanıt verdiği görülmektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde katılımcıların %74,5'i bölgedeki tarım arazilerinin az olmasından dolayı orman köylülerinin ormanlık arazileri yasa dışı müdahaleler ile tarım arazisine dönüştürme arzusunda olduklarını düşünmektedir. İstanbullu (1974) ve Şahin (2014) artan nüfus ile birlikte tarım arazilerinin yerleşim alanı olarak kullanıldığını, tarım alanlarının azalmakta olduğunu ve buna binaen artan gıda taleplerini karşılamak için ormanlık alanların tarım arazisine dönüştürüldüğünü belirtmiştir. Bu noktadan hareketle üç araştırmada da benzerlikler görülmektedir. Orman arazilerinin tarım arazilerine dönüştürülmesi Türkiye ormancılığının ortak sorunu olduğu söylenebilir.

4.5. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Yürütülen Ormancılık Faaliyetlerinde Karşılaşılan Teknik, Ekonomik ve Sosyal Sorunların Cinsiyete, Göreve, Çalıştığı Bölge Müdürlüğüne, Çalışma Süresine ve Eğitime Göre Farklılığının Tespiti

4.5.1. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Yürütülen Ormancılık Faaliyetlerinde Karşılaşılan Teknik, Ekonomik ve Sosyal Sorunların Cinsiyete Göre Farklılığı

Katılımcıların Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde ormancılık faaliyetlerinde karşılaştığı teknik, ekonomik ve sosyal sorunların cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t testi sonuçları çizelge 4.35'de görülmektedir.

Çizelge 4.35. Katılımcıların karşılaştığı teknik, ekonomik ve sosyal sorunların cinsiyete göre t testi sonuçları

<i>t testi</i>	<i>Cinsiyet</i>	<i>n</i>	<i>Mean</i>	<i>Standart Sapma</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Teknik, Ekonomik ve Sosyal Sorunlar	Kadın	9	3,05	0,29648	-0,136	0,892
	Erkek	42	3,06	0,25423		

Çizelge 4.35 incelendiğinde; t testi sonucunda Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde ormancılık faaliyetlerinde karşılaşılan teknik, ekonomik ve sosyal sorunların cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p > 0,05$).

4.5.2. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Yürütülen Ormancılık Faaliyetlerinde Karşılaşılan Teknik, Ekonomik ve Sosyal Sorunların Göreve Göre Farklılığı

Katılımcıların Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde ormancılık faaliyetlerinde karşılaştığı teknik, ekonomik ve sosyal sorunların yapmış oldukları göreve göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t testi sonuçları çizelge 4.36'de görülmektedir.

Çizelge 4.36. Katılımcıların karşılaştığı teknik, ekonomik ve sosyal sorunların göreve göre t testi sonuçları

<i>t testi</i>	<i>Görev</i>	<i>n</i>	<i>Mean</i>	<i>Standart Sapma</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Teknik, Ekonomik ve Sosyal Sorunlar	Orman İşletme Şefi	30	3,0745	0,26798	0,267	0,790
	Orman Muhafaza Memuru	21	3,0546	0,25169		

Çizelge 4.36 incelendiğinde; t testi sonucunda Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde ormancılık faaliyetlerinde karşılaşılan teknik, ekonomik ve sosyal sorunların göreve göre anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p > 0,05$).

4.5.3. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Yürütülen Ormancılık Faaliyetlerinde Karşılaşılan Teknik, Ekonomik ve Sosyal Sorunların Çalışılan Bölge Müdürlüğüne Göre Farklılığı

Katılımcıların Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde ormancılık faaliyetlerinde karşılaştığı teknik, ekonomik ve sosyal sorunların çalışılan bölge müdürlüğüne göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t testi sonuçları çizelge 4.35'de görülmektedir.

Çizelge 4.37. Katılımcıların karşılaştığı teknik, ekonomik ve sosyal sorunların çalışılan bölge müdürlüğüne göre t testi sonuçları

<i>t testi</i>	<i>Bölge Müdürlüğü</i>	<i>n</i>	<i>Mean</i>	<i>Standart Sapma</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Teknik, Ekonomik ve Sosyal Sorunlar	Şanlıurfa OBM	41	3,0653	0,26483	-0,058	0,954
	Kahramanmaraş OBM	10	3,0706	0,24693		

Çizelge 4.37 incelendiğinde; t testi sonucunda Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde ormancılık faaliyetlerinde karşılaşılan teknik, ekonomik ve sosyal sorunların çalışılan bölge müdürlüğüne göre anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p > 0,05$).

4.5.4. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Yürütülen Ormancılık Faaliyetlerinde Karşılaşılan Teknik, Ekonomik ve Sosyal Sorunların Eğitim Durumuna Göre Farklılığı

Katılımcıların Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde ormancılık faaliyetlerinde karşılaştığı teknik, ekonomik ve sosyal sorunların eğitim durumuna göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Tek Faktörlü Varyans Analizi (One Way ANOVA) testi sonuçları çizelge 4.38'de görülmektedir.

Çizelge 4.38. Katılımcıların karşılaştığı teknik, ekonomik ve sosyal sorunların eğitim durumuna göre anova testi sonuçları

<i>Anova Testi</i>	<i>Eğitim Durumu</i>	<i>n</i>	<i>Mean</i>	<i>Standart Sapma</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Teknik Ekonomik ve Sosyal Sorunlar	Lise	4	3,0368	0,14377	0,892	0.452
	Ön Lisans	2	2,7794	0,04412		
	Lisans	36	3,0850	0,04299		
	Yüksek Lisans	9	3,0686	0,09079		

Çizelge 4.38 incelendiğinde; Anova testi sonucunda Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde ormancılık faaliyetlerinde karşılaşılan teknik, ekonomik ve sosyal sorunların eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p > 0,05$).

4.5.5. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Yürütülen Ormancılık Faaliyetlerinde Karşılaşılan Teknik, Ekonomik ve Sosyal Sorunların Çalışma Süresine Göre Farklılığı

Katılımcıların Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde ormancılık faaliyetlerinde karşılaştığı teknik, ekonomik ve sosyal sorunların çalışma süresine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Tek Faktörlü Varyans Analizi (One Way ANOVA) testi sonuçları çizelge 4.39'da görülmektedir.

Çizelge 4.39. Katılımcıların karşılaştığı teknik, ekonomik ve sosyal sorunların çalışma süresine göre anova testi sonuçları

<i>Anova Testi</i>	<i>Çalışma Süresi</i>	<i>n</i>	<i>Mean</i>	<i>Standart Sapma</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Teknik Ekonomik ve Sosyal Sorunlar	A-(0-9 Yıllık)	3	3,1637	0,24186	3.019	0.039
	B-(10-19 Yıllık)	8	2,9412	0,25099		
	C-(20-29 Yıllık)	6	3,0147	0,20860		
	D-(30-39Yıllık)	4	3,1471	0,28108		

Çizelge 4.39 incelendiğinde; Anova testi sonucunda Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde ormancılık faaliyetlerinde karşılaşılan teknik, ekonomik ve sosyal sorunların çalışma süresine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir ($p < 0,05$).

Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla post-hoc testi yapılmıştır. Test sonuçları çizelge 4.40'de görülmektedir.

Çizelge 4.40. Ormancılık faaliyetlerinde karşılaşılan teknik, ekonomik ve sosyal sorunların çalışma süresine göre farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu gösterir post-hoc tukey testi sonuçları

<i>Post-hoc Tukey Testi</i>	<i>Çalışma Süresi</i>	<i>Diğer Çalışma Süreleri</i>	<i>Mean</i>	<i>Standart Hata</i>	<i>p</i>
Teknik Ekonomik ve Sosyal Sorunlar	A-(0-9 Yıllık)	B-10-19 Yıllık	0,22251	0,07698	0,029
		C-20-29 Yıllık	0,14898	0,11214	0,550
		D-30-39 Yıllık	0,01662	0,13252	0,999
	B-(10-19 Yıllık)	A-0-9 Yıllık	-0,22251	0,07698	0,029
		C-20-29 Yıllık	-0,07353	0,11531	0,919
		D-30-39 Yıllık	-0,20588	0,13522	0,432
	C-(20-29 Yıllık)	A-0-9 Yıllık	-0,14898	0,11214	0,550
		B-20-29 Yıllık	0,07353	0,11531	0,919
		D-30-39 Yıllık	-0,13235	0,15790	0,836
	D-(30-39 Yıllık)	A-0-9 Yıllık	-0,01662	0,13252	0,999
		B-10-19 Yıllık	0,20588	0,13522	0,432
		C-20-29 Yıllık	0,13235	0,15790	0,836

Çizelge 4.40 incelendiğinde; Post- hoc (Tukey) testi sonucunda 0-9 yıl ile 10-19 yıl çalışan grupları arasında ormancılık faaliyetlerinde karşılaşılan teknik, ekonomik ve sosyal sorunların çalışma süresine göre anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p < 0,05$).

4.6 Katılımcıların Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Yürütülen Ormancılık Faaliyetlerinde Karşılaşılan Teknik, Ekonomik ve Sosyal Sorunlara Karşı Çözüm Önerileri İle İlgili Düşünceleri

Katılımcılardan yansız ve ayrıntılı çözüm önerileri toplanması için “*Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Yürütülen Ormancılık Faaliyetlerinde Karşılaşılan Teknik, Ekonomik ve Sosyal Sorunlara karşı çözüm önerileri sizce nelerdir?*” açık uçlu sorusu iletilmiş ve verilen çözüm önerileri frekans ve yüzde oranına göre şu şekilde sıralanmıştır.

Çizelge 4.41. Katılımcıların sorunlara ilişkin çözüm önerileri ile ilgili yargıları

	<i>Yargılar</i>	<i>Frekans</i>	<i>Oran (%)</i>
Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Yürütülen Ormanlık Faaliyetlerinde Karşılaştığınız Sorunlara Çözüm Önerileri nelerdir?" (Açık Uçlu Soru)	Orman İşletme Müdürlüklerinde personel ve kalifiye eleman eksiklikleri giderilmeli	15	12.9
	Yöre halkının doğal kaynaklarla ilgili (su, orman vb.) sevgisinin artırılmasına yönelik çalışmalar yapılmalı	12	10.3
	Orman köylerinin kalkındırılmasına yönelik ormancılık çalışmaları ve ödenekler artırılmalı (Örn. ORKÖY)	10	8.6
	Bölgedeki kadastro ve 2/B çalışmaları bir an önce bitirilmeli	7	6.0
	Yöre halkı kanun ve nizamlara uyma konusunda bilinçlendirilmeli	6	5.2
	Bölgede yapılan ormancılık çalışmaları planlanırken orman köylüleri, sivil toplum kuruluşları ve üniversiteler ile birlikte katılımcı yaklaşım uygulanarak yapılmalı	6	5.2
	Orman kanunları ve planları merkezi olarak değil bölgelere göre düzenlenmeli	5	4.3
	Orman işletme müdürlüklerinde bulunan teknik personellere teorik ve uygulamalı hizmet içi eğitimler artırılmalı	5	4.3
	Orman Genel Müdürlüğü personellerinin tayin ve görevde yükselme işlemleri adaletli ve liyakate dayalı yapılmalı	5	4.3
	Orman işletme müdürlüklerinin makine, teçhizat, ekipman ve donanımları teknolojiye uygun hale getirilmeli	4	3.4
	Ormancılık çalışmalarında verilen programlar nicel olarak değil nitel olarak değerlendirilmeli	4	3.4
	Bölgede çalışan orman personellerine bölgenin çalışma zorlukları dikkate alınarak asker ve polisler de olduğu gibi ek teşvik tazminatı verilmeli	4	3.4
	Orman işletme şefliklerinin kadastro mülkiyet şefliklerinde olduğu gibi koruma, üretim vb. yeni şeflik birimleri kurulmalı	3	2.6
	Terör ve güvenlik problemleri yıllık iş programların dağıtımında göz önüne alınmalı	3	2.6
Bölgede işsizlik sorunun çözülerek yöre halkının ekonomik seviyeleri artırılmalı	3	2.6	

Çizelge 4.41. Devamı

	Yargılar	Frekans	Oran (%)
Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Yürütülen Ormancılık Faaliyetlerinde Karşılaştığınız Sorunlara Çözüm Önerileri nelerdir?" (Açık Uçlu Soru)	Verimli çalışmaların sağlanması için şeflik alanları küçültülmeli	2	1.7
	Orman işletme şefliklerinde idari iş yükü azaltılıp teknik işlere daha çok önem verilmeli	2	1.7
	İşletme şeflerine sorumlulukları kadar yetki verilmeli şeflerin fikirleri önemsenmeli	2	1.7
	Ormancılık faaliyetlerinin topluma duyurulması için sosyal medya aktif kullanılmalı	2	1.7
	Ormancılık çalışmalarında birim fiyatlar merkezi değil bölgesel olarak belirlenmeli	2	1.7
	Orman köylerinde gelir getirici tür ağaçlandırmaları arttırılmalı	2	1.7
	Ormancılık çalışmalarında orman köylülerinin çalışmalarına ilişkin sorumlulukları arttırılmalı ve bunlar kanunlarla desteklenmeli	2	1.7
	Sosyal sorunların çözümü için işletme müdürlüklerinde yeni birimler oluşturulmalı	1	0.9
	Orman idaresince yapılan inceleme ve soruşturma sonucunda yaklaşım cezalandırıcı değil eğitici olmalı	1	0.9
	Orman idareleri ile diğer kamu kurum ve kuruluşların ortak bilgi paylaşım sistemi oluşturulmalı	1	0.9
Bölgede sürdürülebilir kalkınma projelerine önem verilmeli	1	0.9	

Çizelge 4.41 verilerine bakıldığında bir kısım öneriler genel çözüm önerileridir. Bunların ilk 3'ü; "personel ve kalifiye eleman eksikliklerinin giderilmesi, %12,9", "ORKÖY ödeneklerinin arttırılması, %8,6", "kadastro çalışmalarının bitirilmesi, %6,0" şeklinde sıralanmıştır. Bölgesel sorunlara ilişkin çözüm önerilerinin ilk 3'üne bakıldığında; "yöre halkının doğal kaynaklara olan sevgisinin arttırılması, %10,3", "kanun ve nizamla uyma konusunda bilinçlendirilmesi, %5,2", "ormancılık çalışmalarında katılımcı yaklaşım uygulanmalı, %5,2" şeklinde sıralandığı görülmektedir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuçlar

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde görev yapan orman işletme şefleri ve orman muhafaza memurlarının ormancılık faaliyetlerinin yürütülmesi esnasında karşılaştıkları teknik, ekonomik ve sosyal sorunlar aşağıda başlıklar halinde ele alınmıştır.

5.1.1 Teknik Sorunlar

Yapılan anket çalışmasında elde edilen verilere göre Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yürütülen ormancılık faaliyetleri esnasında karşılaşılan teknik sorunlar aşağıda özetlenmiştir.

Bu kapsamda tespit edilen en önemli sorun, orman işletme şeflik alanlarının büyük ve iş yoğunluğunun fazla olmasıdır. Orman Genel Müdürlüğü'nün 2018 yılında yayınladığı ormancılık istatistikleri incelendiğinde bölgedeki orman işletme şeflik alanlarının ortalama 51 157 ha olduğu görülmektedir. Şeflik alanlarının bu kadar büyük olması başta koruma olmak üzere diğer ormancılık faaliyetlerini zorlaştırmaktadır. Bunun yanında yapılan araştırmalarda şefliklerde iş yoğunluğunun ve çeşitliliğinin fazla olduğu tespit edilmiştir. Bu durumun iş hâkimiyetini ve denetimini zorlaştıran, iş yükünü ve stresini artıran önemli bir unsur olduğu söylenebilir.

Yapılan anket çalışmaları esnasında orman işletme şeflerinin iş yükünün yanında vekâleten başka şefliklere görevlendirilmeleri, teknik işlerden daha çok idari işlere yoğunlaşmak zorunda kalmaları teknik ormancılık çalışmalarının yapılmasını engellemektedir.

Araştırma süresince elde edilen verilere göre bölge ormanlık alanlarının çok dağınık bir yapıya sahip olduğu, bu durumun iş verimliliği ve iş organizasyonunu etkileyeceği düşünülmektedir.

Teknik sorunlar kapsamında tespit edilen ikinci önemli sorun personel ve kalifiye elaman eksikliğidir. Yapılan anket çalışmasında elde edilen verilere göre orman işletme şefliklerinde teknik, idari personel ve işçi statüsündeki personel yetersizliği olduğu gözlenmiştir. Özellikle ormancılık çalışmaları teknik bir çalışma olup, bilgi birikimi ve tecrübe gerektirmektedir. Yapılan anket çalışmaları esnasında bölgede çalışan orman personelinin çoğunluğunun ilk görev yeri olduğu, bölgenin sosyal durumu ve terör nedeniyle tecrübeli personellerin gelmediği sonucuna ulaşılmaktadır.

Araştırma süresince elde edilen verilere göre orman işletme müdürlüklerinde hem nitel hem de nicel anlamda personel yetersizliği yaşanmasının, iş yükünü önemli derecede arttırdığı, iş verimini ve motivasyonunu düşürdüğü görülmektedir. Personel yetersizliğin idari işlerin aksamasına neden olduğu bununla birlikte koruma kontrol çalışmaları ile diğer teknik ormancılık faaliyetlerinin sağlıklı yapılmasını engellediği düşünülmektedir.

Teknik sorunlar kapsamında tespit edilen üçüncü önemli soruna bakıldığında topoğrafik yapı ve iklim olumsuzlukları karşımıza çıkmaktadır. Araştırma süresince elde edilen bilgilere göre Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin topoğrafik yapısı incelendiğinde bölgenin batı kısmında bulunan Kilis, Şanlıurfa ve Gaziantep illerinde düz verimli ovaların hakim olduğu, kuzey ve doğuya doğru gidildikçe yüksekliğin ve engebeli arazi yapısının arttığı tespit edilmiştir. Engebe ve yüksekliğin artmasıyla mutlak toprak derinliğinin azaldığı, ağaç yetişme ortamı şartlarının ve ormancılık çalışmalarının yapılmasının zorlaştığı görülmektedir.

Bölgenin iklim özelliklerine bakıldığında özellikle Temmuz ve Ağustos aylarında sıcaklığın hızla yükselerek 40-45°C dereceleri bulduğu (En yüksek sıcaklık Diyarbakır'da 46,2°C, Siirt'te 46°C olarak ölçülmüştür) bunun yanında havadaki bağıl nemin çok düşük olmasına bağlı olarak güneş radyasyonunun zemini aşırı derecede ısıtmasıyla sıcaklığın daha da arttığı tespit edilmiştir (Atalay,2014). Bölgenin yağış durumuna bakıldığında Haziran-Eylül arasını kapsayan dört aylık dönemin yağışsız geçmesinin ağaçlandırma sahasında yeni dikilen fidanların kurummasına neden olduğu tespit edilmiştir.

Tespit edilen dördüncü önemli teknik sorun ise makine, ekipman ve altyapı sorunudur. Yapılan anket çalışmasında elde edilen verilere göre bölgede bulunan dokuz orman işletme müdürlüğünde teknolojik gelişmelere uzak kalındığı, Netcad ve ArcGis gibi programların lisanslı olmadığı ve bilgisayar sistemlerinin yeterli donanıma sahip olmadığı tespit edilmiştir. İşletme Müdürlüklerinin hizmet binası, lojman ve misafirhane olanaklarının standartların altında olduğu, hizmet aracı olarak kullanılan araçların çok eski olduğu görülmektedir. Araştırma süresince elde edilen bilgilere göre bölgedeki orman yol ağının yeterli olmadığı ve mevcut yolların ise standartlara uygun olmadığı tespit edilmiştir.

Teknik sorunlar kapsamında tespit edilen diğer sorunlara bakıldığında ormancılık çalışmalarında katılımcı yaklaşımın olmaması ve amenajman planlarının uzaktan algılama ile yapılması gelmektedir.

Yapılan anket çalışmasında elde edilen verilere göre Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki diğer teknik ormancılık sorunları incelendiğinde, amenajman planlarının bölgedeki terör

olayları nedeniyle arazi etüt çalışması yapılmaksızın uzaktan algılama ile yapıldığı, bu durumda fiili durumu tam olarak yansıtmadığı görülmektedir.

Araştırma süresince elde edilen bilgilere göre ormancılık çalışmaları tüm toplumu ilgilendiren dinamik bir yapıdır. Ormancılık çalışmaları planlanırken tüm paydaşların fikirleri alınmalı ve planlamalar bu düşüncelerin sentezi olarak ortaya çıkmalıdır. Bölgede yapılan planlamalarda bu katılımcı yaklaşımın tam olarak yapılmadığı düşünülmektedir.

5.1.2 Ekonomik Sorunlar

Yapılan anket çalışmasında elde edilen verilere göre Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yürütülen ormancılık faaliyetleri esnasında karşılaşılan ekonomik sorunlar aşağıda özetlenmiştir.

Bu kapsamda tespit edilen en önemli sorun ormancılık çalışmalarında kullanılan birim fiyatların düşük olmasıdır. Orman Genel Müdürlüğü'nce her yeni yılın ilk aylarında yıl içerisinde yapılacak işler ile ilgili birim fiyatlar yayınlanmaktadır. Orman idareleri Genel Müdürlük tarafından belirlenen ilgili birim fiyatlara göre iş ve işlemleri yapmaktadır. Yapılan anket çalışmasında elde edilen verilere göre Genel Müdürlük tarafından belirlenen bu birim fiyatların her bölgenin yapısına uymadığı bundan dolayı bazen yüklenicinin, bazen de kurumun zarara uğrayabileceği düşünülmektedir. Bunun yanında birim fiyatların yılın ilk aylarında belirlenmesi ve yıl boyunca sabit kalması her gün dinamik bir yapıya sahip olan piyasa şartlarına uyum sağlamasını zorlaştırmaktadır. Bu durumda hizmet alımlarıyla ormancılık işlerinin yürütülmesi için yeterli bilgi ve donanıma sahip işçi bulunamamaktadır.

Ekonomik sorunlar kapsamında tespit edilen ikinci önemli sorun ormancılık çalışmalarına verilen ödeneklerin yetersiz olmasıdır. Orman Genel Müdürlüğü'nce her yıl iş programı ve bu işlere ait ödenekler yılın ilk aylarında belirlenmektedir. Özellikle ağaçlandırma sahalarının ödenekleri belirlenirken birim/ha maliyet üzerinden hesap yapılmaktadır. Yapılan anket çalışmasında elde edilen verilere göre tüm alanların aynı statü ve özellikte olduğu göz önüne alınarak ödenekler belirlenmektedir. Ancak ormancılık çalışmalarında arazi yapısının ve toprak türünün aynı ağaçlandırma sahası içinde bile değişiklik gösterdiği bu durumun ise ödenekler belirlenirken dikkate alınmadığı görülmektedir.

Çalışma süresince yapılan görüşmelerde elde edilen verilere göre bölgedeki orman işletme müdürlüklerine teçhizat, tamirat ödenekleri yeterli miktarda gönderilirken, yeni

teknolojik gelişmelere ayak uydurmak amacıyla bilgisayar ve diğer donanım kalemlerinin içinde bulunduğu demirbaş ödeneğinin yeterli miktarda gönderilmediği belirtilmiştir.

Ekonomik sorunlar kapsamında tespit edilen üçüncü önemli soruna bakıldığında personel maaş ve tazminatlarında yaşanan adaletsizlikler gelmektedir. Yapılan anket çalışmasında elde edilen verilere göre Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde görev yapan orman personellerinin diğer bölgelerde görev yapan personeller ile aynı maaşı aldığı görülmektedir. Ancak bölgenin sosyal yaşam imkanlarının yetersizliği ve terör problemine rağmen hiçbir ek teşvik almadan görev yapmalarının personellerin motivasyonunu olumsuz etkilediği düşünülmektedir. Bölgede görev yapan asker ve polisler verilen terör tazminatlarının orman personeline de yansıtılması gerekmektedir. Bu durumun personellerin çalışma motivasyonunu arttıracakları düşünülmektedir.

Ekonomik sorunlar kapsamında tespit edilen son soruna bakıldığında orman köylülerinin ekonomik seviyelerinin düşük olması gelmektedir. Yapılan anket çalışmasında elde edilen verilere göre özellikle bölgenin kırsal kesiminde yaşayan halkın ekonomik seviyesinin oldukça düşük olduğu, bu alanlarda genellikle orman köylülerinin ormanlarla iç içe yaşadığı görülmektedir. Orman köylülerinin çoğunluğunun hayvancılık ve tarım ile geçimini sağladığı görülmektedir. Bölgenin doğu ve kuzey kısımlarında engebeli alanların artmasıyla tarım alanlarının azaldığı, bu tarım alanı ihtiyacının ormanlık alanlara yasadışı müdahaleler ile orman arazisinin tarım arazisine dönüştürülerek giderilmeye çalışıldığı tespit edilmiştir. Bunun yanında orman köylülerinin yakacak odun ihtiyacının çoğunluğunu ormanlardan kaçak kesim yaparak karşıladığı görülmüştür. Orman köylülerinin ekonomik seviyeleri düştükçe ormana baskısı artmaktadır.

5.1.3 Sosyal Sorunlar

Yapılan anket çalışmasında elde edilen verilere göre Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yürütülen ormancılık faaliyetleri esnasında karşılaşılan sosyal sorunlar aşağıda özetlenmiştir.

Bu kapsamda tespit edilen en önemli sorun ormanların orman köylüleri tarafından paylaşılması ve mülkiyet uyuşmazlığıdır. Yapılan anket çalışmasında elde edilen verilere göre Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin sosyal sorunlarının başında mülkiyet uyuşmazlığı ve ormanlık alanların köylüler tarafından yaşa dışı sahiplenilmesi gelmektedir. Bölgedeki güvenlik problemleri nedeniyle orman idarelerinin uzun yıllar yeteri kadar koruma faaliyetlerini yerine getiremediği, bu sebeple ormanlık alanların köylüler tarafından paylaşıldığı ve köylülerde ormanlık alanları kullanma alışkanlığı olduğu görülmektedir. Orman

köylülerinin işgal ettikleri ormanlık alanların ellerinden alınacağı düşüncesiyle hareket ettiği bunun sonucu olarak tüm ormancılık faaliyetlerine karşı çıktıkları tespit edilmiştir.

Araştırma süresince elde edilen bilgilere göre bölgedeki orman kadastro çalışmalarının tamamlanmaması nedeniyle orman köylüleri ile orman idaresi arasında mülkiyet uyuşmazlıkları yaşanmaktadır. Yıllarca sahiplendikleri ve korudukları alanların orman kadastro çalışmaları ile ellerinden alınması sonucunda birçok dava açıldığı görülmüştür. Bu açılan davaların birçoğunun orman idareleri tarafından kazanılması sonucunda orman köylülerinin ormanlık alanlara intikam alma duygusuyla zarar verdikleri görülmektedir. İşgal ve faydalanmanın çok olduğu orman köylerinde orman kadastro çalışmalarının yapılmasına karşı çıkılarak komisyonların çalışmaları engellenmektedir.

Sosyal sorunlar kapsamında tespit edilen ikinci önemli sorun bölgedeki terör ve güvenlik problemidir. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yıllardan bu yana devam eden terör ve güvenlik problemleri yaşamın her alanında etkili olmaktadır. Araştırma süresince elde edilen bilgilere göre özellikle 1990'lı yıllardan sonra terör olayları artmış, köyler boşaltılmış ve bölge dışına göçler başlamıştır. Terör olaylarının bölgeye yapılması planlanan yatırımları engellemesiyle işsizlik oranı üst seviyeye ulaşmıştır. Bölgede Gaziantep ve Şanlıurfa haricindeki diğer illerde fabrika yok denecek kadar azdır. Bu durumun bölge halkının ekonomik seviyelerinin çok düşük olmasına ve Türkiye'nin en yoksul bölgesi olmasına sebep olduğu düşünülmektedir. Bu durumun yanında terör ve güvenlik problemleri nedeniyle arazi çalışmalarında zorluk yaşanmakta, koruma çalışmaları yeterince yapılamamaktadır.

Sosyal sorunlar kapsamında tespit edilen üçüncü önemli soruna bakıldığında, yöre halkında orman sevgisi ve bilincinin olmaması gelmektedir. İnsan yaşamı açısından ormanın büyük önemi vardır. Hava, su ve toprak gibi birçok konu ormanla ilgilidir. Havanın zehirli gaz ve zararlı tozlardan temizlenmesini; toprak, yağmur ve rüzgârın tesiriyle erozyona uğramaktan korunmasını; suyun toprak tarafından tutulmasını ve kaynakların beslenmesini ormanlar sağlamaktadır. Araştırma süresince elde edilen bilgilere göre bölgedeki orman varlığının diğer bölgelere göre düşük olması ve ormancılık faaliyetlerinin geçmiş yıllar itibariyle etkili olarak yapılamaması nedeniyle ormancılık kavramına bölge halkınca yeterince önem verilmediği görülmektedir.

Yapılan anket çalışması sırasında elde edilen bilgilere göre bölgede ormanların ekonomik girdilerinin ön plana çıktığı, ekolojik ve sosyal faydalarının bölge halkınca dikkate alınmadığı tespit edilmiştir. Yapılan araştırmalara göre bölge ormanlarının çoğunluğu meşe

ağaçlarından oluşmaktadır ancak yöre halkı meşe ağaçlarını orman ağacı olarak görmemektedir. Bölge halkının orman ağacı olarak ibrelî ağaç türlerini özellikle çam ağaçlarını benimsediği ve bunların bulunduğu alanları ormanlık alan olarak tanımladığı bilinmektedir.

Sosyal sorunlar kapsamında tespit edilen dördüncü sorun bölgedeki hayvancılık faaliyetleridir. Araştırma süresince elde edilen bilgilere göre bölgenin Gaziantep ili hariç diğer tüm illerinin geçim kaynağının tarım ve hayvancılık olduğu gözlenmiştir. Bölgede göçer olarak tabir edilen, ormanlık alanlarda konar-göçer olarak yaşayan ve sadece hayvancılık ile uğraşan kişiler bulunmaktadır. Bu kişilerin konakladıkları ve hayvanlarını otlattıkları yerlerin büyük kısmının ormanlık alanlar olduğu ve bu otlatmaların orman rejimine büyük zarar verdiği tespit edilmiştir.

Yapılan anket çalışması sırasında elde edilen bilgilere göre orman köylülerinin ormanlık alanlarda yapmış olduğu otlatma faaliyetlerinin yanında hayvanların gıda ihtiyacını karşılamak amacıyla meşe ağaçlarının yapraklarını keserek yaprak faydalanması yaptıkları görülmektedir. Bölgede otlatma ve yaprak faydalanması yapılarak orman rejimine zarar verildiği söylenebilir.

Sosyal sorunlar kapsamında tespit edilen bir diğer sorun ise orman köylülerinin eğitim seviyelerinin düşük olmasıdır. Eğitim, bir taraftan ülkelerin iktisadi, sosyal ve kültürel yapısının gelişmesine, diğer taraftan ise kazanç eşitsizliklerini azaltmak amacıyla bireylere yapılan doğrudan varlık veya gelir transferleri gibi toplumda tartışmalara da neden olabilen (Alderman vd., 2001) politikalara ihtiyaç duyulmaksızın, gelir dağılımındaki eşitsizlikleri azaltabilen en temel politika araçlarının başında gelmektedir. Bu nedenle, bir taraftan ülkelerin kendi içindeki gelir ve gelir dağılımının belirlenmesinde, diğer taraftan özellikle az gelişmiş ülkelerin gelişmiş ülkeleri yakalama sürecinde üretim fonksiyonunun en önemli faktörlerinden biri olan beşeri sermayenin artırabilmesinde, eğitimin niteliği ve eğitime yapılan harcamalar yadsınamaz bir gerçeklik olarak ortaya çıkmaktadır (Glewwe ve Kremer, 2006).

Araştırma süresince elde edilen bilgilere göre eğitim seviyesinin orman sevgisinin oluşmasında, kanun ve nizamla uyma bilincinin gelişmesinde, ormancılık yatırımlarına karşı tutumların belirlenmesinde etkili olduğu düşünülmektedir. Yapılan anket çalışmasında elde edilen sonuca göre eğitim seviyesinin düşük olmasının ormanın ekolojik, sosyal fonksiyonlarına verilen önemin az olmasına ve ormandan faydalanmanın artmasına neden olmaktadır.

Sosyal sorunlar kapsamında tespit edilen son sorun ise siyasi baskıdır. Araştırma süresince elde edilen bilgilere göre orman işletme müdürlüklerindeki ormancılık faaliyetlerinin

yürütülmesi esnasında siyasi irade tarafından çıkarları doğrultusunda çalışmalara müdahale edildiği ve bu durumun sürdürülebilir ormancılık faaliyetlerini olumsuz yönde etkilediği tespit edilmiştir. Bunun yanında yapılan anket çalışmasında elde edilen verilere göre görevde yükselme ve tayinlerde de siyasilere etkili olduğu görülmektedir. Bu durumun sonucunda ormanın gereklerine göre değil, siyasi iradenin isteklerine göre hareket edilmekte olduğu söylenebilir.

5.2 Çözüm Önerileri

Anket bulgularına göre Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yürütülen ormancılık faaliyetlerinde karşılaşılan teknik, ekonomik ve sosyal sorunlara yönelik verilen öneriler alt başlıklar halinde sunulmuştur.

5.2.1 Teknik Sorunlar İle İlgili Çözüm Önerileri

- Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde öncelikle orman işletme şefliklerinin sınırları küçültülmeli, yeni şeflikler kurulmalıdır. Bu uygulama ile istihdam bekleyen orman mühendisleri için istihdam sağlanmış olacak ve orman işletme şeflerinin ormancılık faaliyetlerini daha etkin yürütmeleri sağlanmış olacaktır.
- Orman işletme müdürlüklerinin personel ve kalifiye eleman eksiklikleri giderilmelidir.
- İşletme şefliklerinde iş çeşitliliğinin çok olması nedeniyle kadastro mülkiyet şeflikleri gibi yeni üretim, koruma vb. teknik iş birimleri oluşturulmalıdır.
- Orman işletme müdürlüklerinde mesleğe yeni başlayan ve mevcut görev yapan personellere teorik ve uygulamalı hizmet içi eğitimler verilerek eğitim ve bilgi eksikliği giderilmelidir.
- Orman Fakültelerinde verilen eğitimler öncelikle orman işletme şefliklerindeki iş çeşitlilikleri ve sorunların çözümüne yönelik yapılmalıdır.
- Orman işletme şefleri idari işlerden ziyade teknik işlere yöneltilmelidir.
- Orman idarelerinin makine, ekipman ve donanımları son teknolojiye uygun hale getirilmelidir.
- Ormancılık çalışmalarından etkin ve verimli şekilde faydalanmak için yol ağları ve ön etüt çalışmaları titizlikle yapılmalıdır.
- Ağaçlandırma sahasında yeni dikilen fidanların bölgenin ekstrem iklim şartlarından olumsuz etkilenmemesi için yaz aylarında sulama çalışması yapılmalıdır.

- Orman köylülerine ve orman kalkınma kooperatiflerine ormancılık çalışmaları hakkında teorik ve uygulamalı eğitim verilerek ormancılık teknikleri öğretilmeli, hizmet işlerinin orman köylüleri tarafından yapılması sağlanmalıdır.
- Ağaçlandırma, erozyon kontrol sahalarında ağaçlandırma amaçlarına ve yöre şartlarına uygun fidan türü dikimi yapılmalıdır.
- Amenajman planlarının yapımında uzaktan algılama yönteminin yanında alan envanteri çalışmaları da yapılmalıdır.
- Ormancılık çalışma planlamaları orman köylüleri, orman köylerini kalkındırma kooperatifleri, sivil toplum kuruluşları, üniversitelerin görüşleri alınarak katılımcı yaklaşım ile yapılmalıdır.
- Bölgedeki çalışmalarda iş programların gerçekleşmesinde nicelikten çok nitel verilere bakılması gerekmektedir. Çünkü büyük alanlarda çalışma yapılarak başarısız olunmaktansa daha küçük alanlarda başarılı çalışmalara imza atmanın daha önemli olduğu unutulmamalıdır.

5.2.2 Ekonomik Sorunlar İle İlgili Çözüm Önerileri

- Ormancılık çalışmaları için yılın başında verilen birim fiyatlar genel değil bölgesel olarak belirlenmelidir.
- Orman Genel Müdürlüğü'nce ormancılık çalışmaları ile ilgili yeni fon yapıları oluşturulmalıdır.
- Orman köylülerinin ekonomik seviyelerinin yükseltilmesi için ORKÖY ödenekleri arttırılmalı ve ormancılık çalışmaları ile istihdam sağlanmalıdır.
- Orman Genel Müdürlüğü'nde maaş adaletsizliği giderilmeli, iş performansına dayalı ek tazminatlar verilmelidir. Bunun yanında bölgesel teşvik tazminatları Orman Genel Müdürlüğü personel maaşına da yansıtılmalıdır.
- Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde tali ürün envanteri yapılmalı ve bu ürünler ülke ekonomisine kazandırılmalıdır.
- Bölgede yapılan ormancılık yatırımının sonuçları denetlenmeli, devlet zararı oluşturanlar hakkında yasal işlemler yapılmalıdır.
- Bölgede bulunan bozuk ormanlık alanlar köylüye gelir sağlamak amacıyla Antep fıstığı, Siirt fıstığı, ceviz ve badem gibi gelir getirici türler ile ağaçlandırılmalıdır.

5.2.2 Sosyal Sorunlar İle İlgili Çözüm Önerileri

- Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde kadastr0 çalışmalarını acilen bitirilmeli ve yasa dışı orman arazi sahiplenilmesinin önüne geçilmelidir.
- Orman Genel Müdürlüğü tarafından yıllık çalışma programı belirlenirken bölgedeki terör ve güvenlik problemleri dikkate alınmalıdır.
- Orman sevgisi kazandırmak ve bölge halkını bilinçlendirmek amacıyla Tarım ve Orman Bakanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığı'nın ortak çalışma yaparak öğrencilere doğal kaynak (orman, su vb.) sevgisi aşılanmalıdır.
- Bölge halkı kanun ve nizamlara uyma konusunda eğitimlerle ve kamu spotları ile bilinçlendirilmelidir.
- Ormancılık çalışmalarında orman köylülerinin sorumlulukları artırılmalı ve bu sorumluluklar yasal düzenlemeler ile desteklenmelidir.
- Bölge halkının önemli bir geçim kaynağı olan hayvancılık orman idaresi tarafından desteklenmeli, ormanlık alanlarda planlı otlatmaya geçilmeli ve mera ıslahı çalışmaları yapılmalıdır.
- Orman Genel Müdürlüğü'nde yapılan tayin ve görevde yükselmeler adaletli ve liyakate dayalı yapılmalıdır.
- Ormancılık çalışanları üzerindeki siyasi baskılar engellenmeli ve oluşabilecek herhangi bir anlaşmazlık durumunda idare ve üst yönetimler tarafından orman çalışanlarına destek sağlanmalıdır.

KAYNAKLAR

- Alderman, H., Orazem, P. F. ve Paterno, E.M. (2001). School Quality, School Cost, and the Public/Private School Choices of Low-Income Households in Pakistan. *The Journal of Human Resources*, 36(2), 304-326.
- Alkan, S. (2013). Kırsal Nüfus Değişiminin Ormanlar ve Ormancılık Üzerine Etkileri (Trabzon İli Örneği). <https://dergipark.org.tr/download/article-file/159497>.
- Atalay, İ. (2014). *Türkiye'nin Ekolojik Bölgeleri*. Meta Basım Matbaacılık Yayınları No:4/A, Bornova, 207-208s.
- Çağlar, Y. (2000). *Biz Gideriz Ormana*. Nadir Kitap, 307s.
- Daşdemir, İ. (2000). *Türkiye'de Ormancılık Sektörünün Özellikleri*. Orman Bakanlığı Doğu Akdeniz Ormancılık Araştırma Müdürlüğü - DOA Dergisi, 6, 37-55.
- Daşdemir İ. ve Çakmak, G. (2017). Orman İşletme Şefliklerinin Temel Sorunları ve Çözüm Önerileri. *Orman ve Av Dergisi*, 6(95), 27-31.
- DPT (2000). VIII. Uzun Vadeli Strateji ve Beş Yıllık Kalkınma Planı 2001–2005. TC Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Yayını, Ankara.
- Eker, M., Acar, H.H., (2014). Kesim ve Bölmeden Çıkarma İşlerinde Birim Çalışma Zamanlarının İrdelenmesi. II. Akdeniz Orman ve Çevre Sempozyumu. 22-24 Ekim 2014. Isparta. s.291.
- Eymen, U. E. (2007). *SPSS 15.0 Veri Analiz Yöntemleri*. İstatistik Merkezi Yayın, 1:167.
- FAO, (1972). 7th World Forest Congress. <http://www.fao.org/forestry> (Erişim Tarihi: 01.07.2019)
- FAO, (1991). 10th World Forest Congress. Paris France. No: 166. <http://www.fao.org/forestry>. (Erişim Tarihi: 01.07.2019)
- FAO, (1997). 11th World Forest Congress. No: 190-191. <http://www.fao.org/forestry>. (Erişim Tarihi: 01.07.2019)
- FAO, (2010). Forestry education responding to changing needs. <http://www.fao.org/forestry/finance/en/>. (Erişim Tarihi: 01.07.2019)
- Geray, A.U. (1998). Ulusal Çevre Eylem Planı- Orman Kaynakları Yönetimi. DPT Yayını. ISBN 975-19-1917-7. Ankara.
- Glewwe, P. ve Kremer, M. (2006). Schools, Teachers, and Education Outcomes in Developing Countries. *Handbook on the Economics of Education*. 2, 81-114.
- Gümüş, C. (2014). Osmanlıdan Günümüze Ormancılık Politikalarının Ormancılık Örgütlenmesi Üzerine Etkileri ve Güncel Sorunlar. II. Ulusal Akdeniz Orman ve Çevre Sempozyumu. 22-24 Ekim 2014. Isparta. s.291.

- Gümüş, C., Ayaz, H. (2016). Türkiye’de Orman Mülkiyeti, Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri.<http://acikerisim.ktu.edu.tr/jspui/bitstream/123456789/71/1/Tam%20Metin.pdf> . s:212-236.
- İstanbul, T. (1974). Dünya Ormancılık Politikasına Genel Bir Bakış ve Bu Açından Türkiye. İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi. Seri B. Cilt XXIV. Sayı II. 129s.
- Köse, M., Daşdemir, İ., Erol, S. Y., Yıldırım, H. T. T., Arslan, A., Göksu, E., & Alkan, S. (2018). Türkiye’de ormancılık örgütü ve yönetimine ilişkin R’WOT analizi uygulaması. Türkiye Ormancılık Dergisi. 19(3). 252-264.
- Kutluk, H., 1948. Türkiye Ormancılığı İle İlgili Tarihi Vesikalar 893-1339 (1487-1923). TC Tarım Bakanlığı. Orman Genel Müdürlüğü. İstanbul. Osmanbey Matbaası.
- Kutluk, H., (1967). Türkiye Ormancılığı İle İlgili Tarihi Vesikalar 102-1341(1787-1925). Ogun Kardeşler Matbaası. Ankara.
- Mol, T., (1982). Elazığ Ormanlarında Yemlik Yaprak Yararlanmasının Orman Ağaçlarına Etkileri. İ.Ü. Yayınları No:2911. Orman Fakültesi Yayın No:316. İstanbul, 66s.
- OGM, (2015). Geçmişten Bugüne Ulusal Orman Alanımızın Durumu. T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı. Türkiye Orman Varlığı. <https://www.ogm.gov.tr/Sayfalar/Ormanlarimiz/TurkiyeOrmanVarligi.aspx>. (Erişim Tarihi: 01.07.2019)
- OGM, (2018). Orman Genel Müdürlüğü 2018 Ormancılık İstatistikleri. <https://www.ogm.gov.tr/ekutuphane/Istatistikler/Forms/AllItems.aspx?RootFolder=%2fekutuphane%2fIstatistikler%2fOrmanc%4%b11%2fc4%b1k%20%2fc4%b0statistikleri&FolderCTID=0x012000301D182F8CB9FC49963274E712A2DC00>. (Erişim Tarihi: 05.08.2019)
- OGM, (2019). Orman Genel Müdürlüğü. 2018 yılı İdari Faaliyet Raporu. <https://www.ogm.gov.tr/ekutuphane/FaaliyetRaporu/Orman%20Genel%20M%C3%BCd%C3%BCrl%C4%9F%C3%BC%202018%20Y%C4%B1%C4%B1%20Faaliyet%20Raporu.pdf>. (Erişim Tarihi: 05.08.2019)
- OGM, (2019). Orman Köylüleri. Orman Bilgi Sistemi (ORBİS). (Erişim Tarihi: 05.08.2019)
- Öncel, A. (2016). "Türkiye'nin Coğrafi Bölgeleri ve Genel Özellikleri", <https://docplayer.biz.tr/6523683-Turkiye-nin-cografı-bolgelere-ve-genel-ozellikleri.html>. (Erişim Tarihi: 24.12.2018)
- Öztürk A, Türker M F, Karagöl N (2003). Türkiye Orman Kaynakları Yönetiminde Katılımcılık. Türkiye Ormancılar Derneği. II. Ulusal Ormancılık Kongresi Bildiriler Kitabı. Ankara.344-359s.
- Öztürk, A. (2013). *Orman muhafaza memurlarının sorunları üzerine bir araştırma*. Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 14(2), 253-271.
- Pamay, B. (1980). Türkiye ormancılığının ana sorunları üzerine bir araştırma. İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, B seri, Cilt 30, Sayı 2, 69-91s.

- Shapiro, S. S., Wilk, M. B., & Chen, H. J. (1968). A comparative study of various tests for normality. *Journal of The American Statistical Association*, 63(324), 1343-1372.
- Şahin, A. (2014). 1970'den günümüze İstanbul İlinde Arazi Kullanımı, Değişimi ve Ormanlar. (Editör: Akkemik, Ü.) *Türkiye Ormancılar Derneği*, I. Basım. s.55-85.
- Tosunoğlu, Ş., Başar, M., & Kılıçaslan, Y. (2009). Sürdürülebilir Ormancılık Faaliyetlerinin Finansmanı. *Anadolu Uluslararası İktisat Kongresi*, 17-19.
- TÜİK, (2017). Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması Bölgesel Sonuçları. *Türkiye İstatistik Kurumu. Haber Bülteni. Sayı: 27823.*
- TÜİK, (2018). 6 Yaş Üstü Okuryazarlık ve Cinsiyete Göre Nüfus. *Türkiye İstatistik Kurumu.*
- TÜİK, (2019). Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları. *Türkiye İstatistik Kurumu. Haber Bülteni. Sayı: 30709*
- Tümerdirim, M. F., & Karaduman, H. (2010). Karadeniz bölgesinde orman köylüsünün ormancılık sorunları ve çözüm önerileri. III. Ulusal Karadeniz Ormancılık Kongresi. 20-22 Mayıs 2010. Artvin. I. Cilt. 67-69s.
- Türker, M.F., Gümüş C., Ayaz, H. (1995). Türkiye' de Orman Ekonomisi İle İlgili Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *Türkiye Ormancılık Raporu. KTÜ Orman Fakültesi Yayın No: 48, Trabzon.*
- Türker, M. F., & Yılmaz, C. (2010). Doğu Karadeniz, Türkiye ve Dünya Ormancılığının Sorunları ve Bu Sorunları Doğuran Köksorunların İrdelenmesi. III. Ulusal Karadeniz Ormancılık Kongresi. 20-22 Mayıs 2010. Cilt:1. 80-92s.
- URL-1:<https://www.ogm.gov.tr/Documents/Kurulusumuz/GenelBilgiler/1839danBuguneTarihselGelisim.pdf>. (Erişim Tarihi: 15.08.2019)
- URL-2:<https://www.tarimorman.gov.tr/Sayfalar/OrganizasyonSemasi.aspx>. (Erişim Tarihi: 05.08.2019)
- URL-3:<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/07/20180715-1.pdf>. (Erişim Tarihi: 05.08.2019)
- URL-4:<https://www.ogm.gov.tr/Sayfalar/Kurulusumuz/TeskilatYapisi.aspx> (Erişim Tarihi: 05.08.2019)
- URL-5:<https://sanliurfaobm.ogm.gov.tr/Sayfalar/OrmanIsletmeMudurlukleri.aspx> (Erişim Tarihi: 05.08.2019)
- URL-6:<https://kahramanmarasobm.ogm.gov.tr/Sayfalar/OrmanIsletmeMudurlukleri.aspx> (Erişim Tarihi: 05.08.2019)
- URL-7:http://www.cem.gov.tr/erozyon/Files/disiliskiler/temel_guncel_belgeler/T%C3%BCrkiye%20Orman%C4%B1k%20Sekt%C3%B6r%20n%c4%b0ncelme%20Raporu%20C3%96zeti,%20Gayr%C4%B1%20Resmi%20Terc%C3%BCme.pdf. (Erişim Tarihi:15.04.2019)

- URL-8 : Güneydoğu Anadolu Bölgesinin İklim ve Bitki Örtüsü. (2014). URL <http://www.nenedirvikipedi.com/cografya/guneydogu-anadolu-bolgesinde-iklim-ve-bitki-ortusu-8038.html>. (Erişim Tarihi:15.04.2019)
- Yahyaoğlu, Z., Demirci, A., Genç, M., Turna, İ., Üçler, Ö., (1995). Türkiye’de Silvikültür ve Ağaçlandırma Sorunları ve Çözüm Önerileri. Türkiye Ormanlık Raporu. Karadeniz Teknik Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi. Fakülte Yayın:48. 14-42s.
- Yavuz, Ö. (2007). Orman Genel Müdürlüğü’nün Personel Yapısı ve Sorunları. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü. İstanbul. 99s.
- Yıldırım, H.T., (2004). İstanbul Orman Bölge Müdürlüğü’nde Ormanlık Politikası Yönünden Ağaçlandırma Sorunları ve Çözüm Yolları. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü. İstanbul. 93-105s.
- Yılmaz, E., Karabulut, S., Daşdemir ve Çakmak, İ., Koçak, Z., Polat, O., (2009). Orman Genel Müdürlüğü Taşra Teşkilatı Çalışanlarının İş Doyumunu Etkileyen Faktörler. Mersin Orman Bölge Müdürlüğü ve Buna Bağlı Orman İşletme Müdürlükleri Örneği. Doğu Akdeniz Ormanlık Araştırma Müdürlüğü. Çevre ve Orman Bakanlığı. Yayın No: 387. ODC 69. Teknik Bülten: 30.
- Yurdakul, S. (2005). Ormanlıkta Personel Yönetimi Sorunları ve Sonuçları (Örnek Olaylarla İrdeleme). İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi. 55(1), 161-184.
- Zeydanlı, U., Turak, A., Bilgin, C., Kınıkoğlu, Y., Yalçın, H., Doğan, (2010). İklim Değişikliği ve Ormanlık Modellerden Uygulamaya Adana Orman Bölge Müdürlüğü için Uyum Önerileri. Doğa Koruma Merkezi. Ankara. 22-23s.

EKLER

ANKET FORMU

Değerli Katılımcı,

Bu anket çalışması, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi'nde yürütmekte olduğum “Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Yürütülen Ormancılık Faaliyetlerinde Karşılaşılan Teknik, Ekonomik ve Sosyal Sorunların Tespit Edilmesi ve Çözüm Yollarının Geliştirilmesi” konulu yüksek lisans tezi için veri toplamak amacıyla yapılmaktadır.

Soruların doğru ya da yanlış cevabı yoktur. İçinizden geldiği gibi cevaplamanız büyük önem taşımaktadır. Araştırmanın başarısı sorulara vereceğiniz içten ve samimi cevaplara bağlıdır. **Anket soruları içinde açık kimliğinizi ortaya çıkaracak nitelikte soru bulunmamaktadır.** Araştırma açısından **kimliğiniz değil cevaplarınız önem taşımaktadır.**

Sorulara cevap verirken “olması gerektiğini düşündüğünüzü” değil, “olanı” belirtmeniz doğru sonuçlara ulaşılması bakımından önemlidir. Lütfen soru atlamadan bütün sorulara cevap veriniz. Katkılarınızdan dolayı teşekkür eder, çalışmalarınızda başarılar dilerim.

DEMOGRAFİK VERİLER

1. Eğitim Durumunuz : Lise Ön Lisans Lisans Y. Lisans
- 2 Bulunduğunuz İl :
3. Yaşınız :
4. Cinsiyetiniz : Kadın Erkek
5. Medeni haliniz : Evli Bekâr
6. Toplam Çalışma Süreniz :
7. Göreviniz : Orman İşl. Şefi Orman Muhafaza Me.
8. Çalıştığınız Bölge Müdürlüğü : Şanlıurfa OBM. Kahramanmaraş OBM.

1- Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Yürütülen Ormancılık Faaliyetlerinde Karşılaştığımız Teknik Sorunlar Nelerdir?

.....
.....
.....

2- Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Yürütülen Ormancılık Faaliyetlerinde Karşılaştığımız Ekonomik Sorunlar Nelerdir?

.....
.....
.....

3- Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Yürütülen Ormancılık Faaliyetlerinde Karşılaştığımız Sosyal Sorunlar Nelerdir?

.....
.....
.....

		KESİNLİKLE KATILMIYORUM	KATILMIYORUM	FİKRİM YOK	KATILYORUM	KESİNLİKLE KATILYORUM
Teknik Sorunlar						
1	Orman İşletme Şeflerinin fazla iş yükü performanslarını etkilemektedir.	☐	☐	☐	☐	☐
2	Orman köylüleri ormancılık çalışmaları konusunda yeterli teknik bilgiye ve tecrübeye sahip değildir.	☐	☐	☐	☐	☐
3	Orman İşletme Müdürlükleri yapmış olduğu ormancılık faaliyetlerini sosyal medya aracılığıyla yöre halkına duyurur.	☐	☐	☐	☐	☐
4	Bölgede ormancılık faaliyetlerinin işleyişinde nitelikli ve tecrübeli personelin eksikliği iş verimliliğini etkilemektedir.	☐	☐	☐	☐	☐
5	Bölgedeki ormancılık faaliyetleri katılımcı yaklaşım uygulanarak yürütülmektedir.	☐	☐	☐	☐	☐
6	Bölgede görev yapan personelin lojman, çalışma odası, bilgisayar, teçhizat ve donanım imkânları yeterli düzeydedir.	☐	☐	☐	☐	☐
7	Bölgedeki yeryüzü şekilleri (eğim, yükseklik vb.) ormancılık çalışmalarını zorlaştırmaktadır.	☐	☐	☐	☐	☐
8	Bölgede yazların aşırı kurak geçmesi ağaçlandırma çalışmalarının başarısını etkilemektedir.	☐	☐	☐	☐	☐
9	Bölgedeki ormancılık faaliyetleri için orman yol ağı yeterlidir.	☐	☐	☐	☐	☐
10	Bölgede yapılan ağaçlandırma projeleri ile uygulama örtüşmektedir.	☐	☐	☐	☐	☐
11	Bölgedeki uzaktan algılama ile yapılan amenajman planları ile fiili durum örtüşmektedir.	☐	☐	☐	☐	☐
12	Bölgede ormanlık alanların, ağaçlandırma sahalarının korunmaları sağlıklı yapılmaktadır.	☐	☐	☐	☐	☐
13	Bölgede ormancılık faaliyetleri kapsamında en uygun ağaç türleri seçilmektedir.	☐	☐	☐	☐	☐
Ekonomik Sorunlar						
1	Bölgede yaşayan orman köylülerinin ekonomik seviyelerinin düşük olması ormandan faydalanmalarını arttırmaktadır.	☐	☐	☐	☐	☐
2	Bölgede ormancılık faaliyetleri adına söz konusu olan ödenekler yeterlidir.	☐	☐	☐	☐	☐
3	Hizmet işleri karşısında verilen birim fiyatlar yeterlidir.	☐	☐	☐	☐	☐

4	Bölgede yapılan açık ihalelerde yeterli rekabet düzeni sağlanamamaktadır.	☐	☐	☐	☐	☐
5	Eşit işe eşit ücret verilmektedir.	☐	☐	☐	☐	☐
Sosyal Sorunlar						
1	Bölgedeki ormancılık faaliyetleri terör ve güvenlik problemlerinden etkilenmektedir.	☐	☐	☐	☐	☐
2	Bölgedeki kurum içi yer değişikliği (tayin) ile görevde yükselme işleri adaletli ve liyakata dayalı yapılmaktadır.	☐	☐	☐	☐	☐
3	Bölge içerisinde çalışan orman işletme şefleri sosyal hayatlarına sağlıklı vakit ayırmaktadır.	☐	☐	☐	☐	☐
4	Yöredeki hayvancılık faaliyetlerinin orman rejimine üzerinde baskısı yoktur.	☐	☐	☐	☐	☐
5	Bölge halkının ormanlık alanları kendi aralarında paylaşma düzeni (hamilik düzeni) koruma faaliyetleri açısından yararlıdır.	☐	☐	☐	☐	☐
6	Bölgede sosyal problemlili alanlar çok azdır.	☐	☐	☐	☐	☐
7	Ormancılık faaliyetlerinin yürütülmesinde yasal düzenlemeler yeterlidir.	☐	☐	☐	☐	☐
8	Bölge halkı kanunlara ve kurallara uyma konusunda bilinçlidir.	☐	☐	☐	☐	☐
9	Mülki amirler tarafından orman faaliyetlerine yeterli destek verilmektedir.	☐	☐	☐	☐	☐
10	Bölgede ormancılık faaliyetlerinin işleyişine yönelik sorunların çözümünde amir ve üst makamlardan destek sağlanmaktadır.	☐	☐	☐	☐	☐
11	Bölgedeki teknik ormancılık faaliyetlerinin yürütülmesi esnasında siyasal baskıya maruz kalınmaktadır.	☐	☐	☐	☐	☐
12	Bölgedeki orman köylüsü tarım alanlarının yetersizliği nedeniyle ormanlık alanlarda açma yaparak orman arazisini tarım arazisi olarak kullanmaktadır.	☐	☐	☐	☐	☐

4- Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Yürütülen Ormancılık Faaliyetlerinde Karşılaşılan Teknik, Ekonomik ve Sosyal Sorunlarına Karşı Çözüm Önerilerini Sizce Nelerdir?

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı, soyadı : Osman Nuri AKÇAY

Uyruğu : T.C.

Doğum tarihi ve yeri : 17.05.1989 - Van

Medeni hali : Evli

Telefon : 0 (530) 866 42 48

Faks : 0 (484) 223 23 11

e-posta : osmannuriakcay@ogm.gov.tr.

Eğitim

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet tarihi
Lisans	KTÜ/ Orman Mühendisliği Bölümü	2013
Lise	Fethiye Lisesi (Y.D.A)	2007

İş Denevimi

Yıl	Yer	Görev
2013-2019	Orman Genel Müdürlüğü	Mühendis

Yabancı Dil

İngilizce

Yayımlar

1.

2.

Hobiler

Drone Pilotluğu, Futbol, Yakın Savunma Teknikler